

№ 9 (211) Вересень 2013

Здано до друку 30.08.2013 р.

Засновник і видавець:
Національний банк України

Адреса: вул. Інститутська, 9,
Київ-601, 01601, Україна

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 691
від 09.06.1994 р.

Журнал "Вісник Національного банку України"
внесено до нового "Переліку
наукових фахових видань України,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових ступенів доктора
і кандидата наук" (економічні науки).
Підстава: постанова президентів ВАК України
від 10.02.2010 р. № 1-05/1

Журнал рекомендовано до друку
Вченою радою
Київського національного економічного
університету ім. Вадима Гетьмана
(протокол від 02.12.1999 р. № 4)
та Вченою радою Університету банківської справи
Національного банку України (м. Київ)
(протокол від 13.03.2009 р. № 7)

Видається у комплекті з електронною версією
на CD-диску додатка "Законодавчі
і нормативні акти з банківської діяльності"

КОНТАКТИ

Адреса редакції:
просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
(адреса для листування:
Редакції періодичних видань,
вул. Інститутська 9, Київ – 601, 01601, Україна)
Тел./факси: (044) 524-96-25, 525-38-25
Тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 527-31-77
E-mail: litvinova@bank.gov.ua
http://www.bank.gov.ua

Електронна версія журналу буде доступна
на офіційному сайті Національного банку України
у березні 2014 року.

Передплатний індекс 74132

© Національний банк України, 2013

ВІСНИК

Національного банку України

Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України

Видається з березня 1995 року

ЗМІСТ

МАКРОЕКОНОМІКА

- О.Петрик**
Основні аспекти макропруденційної політики в сучасних умовах 3
- І.Боярко, Н.Дехтяр, О.Дейнека**
Аналіз бюджетної політики країн ЄС та України у сфері формування
та використання державних видатків 17

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

- Ю.Матвійчук**
Електронному грошовому обігу в Україні – 20 років! 5
- У Чернігові відзначили 20-річчя СЕП 7
- Внутрішньодержавні і транскордонні перекази за перше півріччя 2013 року 31

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА

- Т.Смовженко, А.Кузнєцова**
Впровадження фінансової грамотності в Україні: сучасний стан і перспективи 8

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

- О.Луцішин**
Прагматизм формування системи кредитної кооперації в Україні 22
- Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України
у липні 2013 року 46
- Ринок державних цінних паперів України у липні 2013 року 47
- Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України один раз на місяць (за липень 2013 року) 69
- Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України щоденно (за липень 2013 року) 70

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ПЕТРИК О.І. (голова)	МОРОЗ А.М.
АРБУЗОВ С.Г.	ПАТРИКАЦ Л.М.
БАЖАЛ Ю.М.	ПРАСОЛОВ І.М.
БАРАНОВСЬКИЙ О.І.	РАЄВСЬКИЙ К.Є.
БОРОВЕЦЬКИЙ Ришард	РИЧАКІВСЬКА В.І.
ВОВЧАК О.Д.	САВЛУК М.І.
ВОЖЖОВ А.П.	СЕНИЩ П.М.
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.	СМОВЖЕНКО Т.С.
ГЕСЦЬ В.М.	СОРКІН І.В.
КІРЄЄВ О.І.	СТЕЛЬМАХ В.С.
КОВАЛЕНКО О.І.	ТРИДІД О.М.
КОЗЬМЕНКО С.М.	ФЕДОСОВ В.М.
КРУГЛИК С.В.	ШАРОВ О.М.
ЛЮТИЙ І.О.	ШЕВЧУК А.В.
МІТТНІК Стефан	ШУЛЬГА Н.П.
МІЩЕНКО В.І.	ЩЕРБАКОВА О.А.

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор	ПАТРИКАЦ Л.М.
Заступник головного редактора	КРОХМАЛЮК Д.І.
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"	ПІДВИСОЦЬКИЙ Р.В.
Заступник начальника відділу	ЗАЄЦЬ О.С.
Редактори:	МАТВІЙЧУК Ю.Г., ПАЦЕРА М.М.
Відповідальний секретар	ЛІПІНСЬКА С.М.
Головний художник	КОЗИЦЬКА С.Г.
Дизайнери:	ХАРУК О.В., НЕВСЬКИЙ Д.О.
Коректор	ТРИФОНОВА О.М.
Оператор	ЛИТВИНОВА Н.В.
Розповсюдження:	ТРИКІША А.І.
Фото:	НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С., ЧУПРИНА А.П.
Черговий редактор	ЗАЄЦЬ О.С.

Дизайн: редакція періодичних видань НБУ
Надруковано з готового оригінал-макета
відділом організації видавничого забезпечення
Головного управління
господарського забезпечення
Національного банку України

Адреса друкарні:
просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8
Друк на цифровому обладнанні
Фіз. друк. арк. 9.0
Умовн. друк. арк. 9.0
Обл.-вид. арк. 8.0

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі
посилання на "Вісник Національного банку України"
обов'язкове.

Редакція може публікувати матеріали
в порядку обговорення, не поділяючи думку автора.
Відповідальність за точність викладених фактів
несе автор, а за зміст рекламних матеріалів –
рекламодавець.

БАНКИ, ПРАВО, КОНСУЛЬТАЦІЇ

Р.Сухий

До питання визначення поняття "валютна операція" 28

БАНКИ УКРАЇНИ

В.Коваленко, Ю.Гаркуша

Теоретичні та методичні підходи до оцінювання фінансової стабільності
банківської системи 35

Основні показники діяльності банків України на 1 серпня 2013 року 45

Структура активів банків України за станом на 01.07.2013 р.
(у розрізі банків) 48

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.07.2013 р.
(у розрізі банків) 54

Прибутки і збитки банків України за станом на 01.07.2013 р.
(у розрізі банків) 60

Структура власного капіталу банків України за станом на 01.07.2013 р.
(у розрізі банків) 66

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у липні 2013 р. 69

Банки, включені до Державного реєстру банків у липні 2013 р. 69

БАНКНОТИ І МОНЕТИ

Про введення в обіг пам'ятної монети "Юнацький чемпіонат світу
з легкої атлетики" 40

Про введення в обіг пам'ятних монет "1025-річчя хрещення Київської Русі" 41

Про введення в обіг пам'ятної монети "100 років Київському
науково-дослідному інституту судових експертиз" 41

НОВІ КНИГИ

Т.Зінькова

Новинки Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського 42

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

Хроніка найважливіших подій і рішень. Липень 2013 року 72

Вимоги до оформлення статей ..... III стор. обкладинки

Дослідження /

Олександр Петрик

Заступник виконавчого директора
Голландського офісу
Міжнародного валютного фонду від України,
доктор економічних наук, професор,
заслужений економіст України

Основні аспекти макропруденційної політики в сучасних умовах

У статті визначається, що основною ціллю макропруденційної політики є забезпечення фінансової стабільності. Розглядаються основні об'єкти, на які спрямована дія макропруденційної політики та сформульовано її основні завдання. Надається власне бачення взаємодії різних політик для обмеження фінансової вразливості економіки. Наводяться приклади основних видів інституціональної організації макропруденційної політики.

In the paper, financial stability is defined as the main objective of macroprudential policy. The author discusses the main objectives of macroprudential policy. He gives his own vision on the necessary policy mix to address financial vulnerability restrictions. The main institutional frameworks of macroprudential organization are reviewed.

Ключові слова: макропруденційна політика, фінансова стабільність, фінансова вразливість, інституціональна організація центрального банку.

Key words: macroprudential policy, financial stability, financial vulnerability, institutional frameworks of Central banks.

МАКРОПРУДЕНЦІЙНА ПОЛІТИКА ПОКЛИКАНА ЗАБЕЗПЕЧИТИ ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ У КРАЇНІ

Визначаючи мету макропруденційної політики як забезпечення фінансової стабільності, слід мати чітке формулювання поняття “фінансова стабільність”. Це питання має не лише теоретичне, а й практичне значення. Характер відповіді на нього суттєво впливає на вирішення важливих для практики завдань щодо оцінки стабільності фінансової системи.

Узагальнююче розуміння стабільності – це здатність системи зберігати певні властивості й характеристики незмінними навіть після дії збуджуючих зовнішніх факторів на цю систему або повертатись у початковий стан після закінчення дії цих факторів. Але таке трактування є дуже загальним. **На наш погляд, фінансова стабільність настає тоді, коли фінансова система спроможна ефективно розподіляти ресурси та абсорбувати шоки**, запобігаючи їх здатності чинити руйнівний тиск на реальний сектор економіки чи фінансову

систему, яка охоплює всіх посередників: банки, страхові компанії, пенсійні фонди тощо, а також фінансові ринки та інфраструктуру фінансового сектору (насамперед платіжні системи) [2].

Саму макропруденційну політику можна визначити як створення та застосування набору пруденційних інструментів для обмеження системних ризиків. У свою чергу, поняття системного ризику визначається як імовірне порушення в наданні фінансових послуг з боку банківської системи, або у ширшому визначенні – фінансової системи в цілому, яке може спричинити погіршення всіх елементів та ланок фінансової системи і, відповідно, призвести до серйозних негативних наслідків для реальної економіки [3].

Виокремимо три ключові аспекти, які потребують негайних дій з боку макропруденційної політики:

1) стан фінансової системи країни, є таким, що має властивість посилювати дію негативних зовнішніх шоків. Наприклад, це може бути такий стан, коли обмеження доступу до зовніш-

нього фінансування призводить до кредитної кризи. Тобто коли банки перестають кредитувати економіку, відбувається швидке зменшення інвестицій у неї та зростання безробіття з відповідним падінням економічної активності;

2) суттєва схильність фінансової системи в цілому до погіршення власного стану під впливом негативних зовнішніх шоків. Наприклад, тісний двосторонній зв'язок між вартістю активів і вартістю кредитів банківської системи, як правило, призводить до зростання левериджу банківської системи разом зі зростанням “бульбашки” цін на активи та, відповідно, до підвищення вразливості фінансової системи в разі падіння цін на активи;

3) внутрішня структура самої фінансової системи має “слабкі” ланки, які можуть порушити стабільність і стійкість фінансової системи в цілому. Наприклад, окремі банки та інші небанківські фінансові установи суттєво нарощують короткострокові зобов'язання без відповідного фінансового забезпечення, що підвищує ризик

ліквідності. Проблеми певної кількості таких фінансових посередників можуть у разі впливу короткострокових грошей із системи дестабілізувати фінансову систему в цілому.

Ці аспекти ставлять, відповідно, три завдання для макропруденційної політики [4]:

– по-перше, макропруденційна політика має посилювати стійкість фінансової системи до зовнішніх шоків завдяки створенню фінансових запобіжників, тобто фінансових буферів та провізій, які б допомагали підтримувати спроможність фінансової системи до кредитування економіки навіть в умовах дії негативного шоку;

– по-друге, у часовому вимірі обмежувати вплив надмірного зростання активів на зростання кредитів з метою запобігання підвищенню вразливості фінансової системи у часі;

– по-третє, контролювати підвищення рівня вразливості, яка може виникати всередині самої фінансової системи через перехресні зв'язки між фінансовими установами; особливу увагу звертати на великі системні інституції, які є надто великими та важливими, щоб можна було допустити їхнє банкрутство.

Макропруденційна політика використовує здебільшого пруденційні інструменти для досягнення власних цілей. Основними з них є створення фінансових буферів та провізій, регулювання вимог до достатності капіталу в різних секторах фінансової системи, заходи щодо контролю балансових неузгодженостей із ліквідності й обмінного курсу, а також відношень кредиту до вартості і боргу до доходу. Макропруденційна політика також має впливати на якість та надійність фінансових інструментів, які пропонуються позичальникам на ринках, та на інституціональні основи функціонування самих фінансових ринків, тобто брати активну участь у формуванні “правил гри”. Вона повинна прагнути використовувати інструментарій, який традиційно асоціюється з іншими політиками, зокрема з монетарною та фіскальною.

ВЗАЄМОДІЮВАНІСТЬ МІЖ МОНЕТАРНОЮ ТА МАКРОПРУДЕНЦІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ

Ця взаємодіюваність пояснює, чому центральні банки сильно зацікавлені в тому, щоб макропруденційна політика була досконалою та

узгодженою з монетарною політикою і банківським регулюванням. Більшість центральних банків створила необхідну інфраструктуру та відповідає також за забезпечення фінансової стабільності. Навіть коли монетарна політика є досконалою з точки зору забезпечення цінової стабільності, але не узгоджується із завданнями фінансової стабільності, часто-густо її результати справляють побічний негативний вплив на стан фінансової системи.

Наприклад:

– коли низькі відсоткові ставки узгоджуються з низькою інфляцією, це може мати вплив на надлишкове кредитне зростання і, відповідно, формування “бульбашок” на фінансовому ринку та ринку нерухомості й таким чином створювати підґрунтя для фінансової нестабільності у майбутньому [5];

– у малих відкритих економіках підвищення процентної ставки може бути необхідне в разі інфляційної загрози, але може й стимулювати приплив короткострокового спекулятивного капіталу в країну і таким чином створювати додатковий фінансовий ризик. І навпаки, необхідність зниження відсоткової ставки з метою стимулювання пригніченого внутрішнього попиту може спровокувати масовий відплив капіталу та, відповідно, підірвати фінансову стабільність у країні.

Коли макропруденційна політика створює надійне фінансове середовище, вона водночас дає більше можливостей для маневру монетарній політиці. Більше того, створюючи надійні запобіжники, вона обмежує системні ризики і допомагає монетарній політиці у разі несприятливих фінансових шоків.

ФІСКАЛЬНА ТА СТРУКТУРНА ПОЛІТИКА – ГОЛОВНІ ОБМЕЖУВАЧІ ФІНАНСОВОЇ ВРАЗЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ

Якщо внутрішній та зовнішній дисбаланси зростають, це підвищує системні ризики щодо фінансової нестабільності.

Наприклад:

– коли бум споживання, який стимулюється припливом капіталу в умовах стійкого та високого дефіциту поточного рахунку, постійно зростає, макропруденційна політика сама не може ефективно обмежувати рушійні сили цього процесу. Тому виважена фіскальна політика може обмежувати такі дисбаланси і зменшувати ризики;

– податкова політика суттєво впливає на фінансову стабільність. Наприклад, у багатьох країнах система оподаткування бізнесу заохочує використовувати для фінансування боргові інструменти замість акціонування. Як правило, це пов'язано з тим, що відсоток, який виплачується за боргом, не враховується в розрахунок прибутку, що оподатковується, а прибуток від акцій, навпаки, враховується.

Велика кількість емпіричних досліджень [6] свідчить, що такий вплив є суттєвим, зокрема зниження корпоративного податку на прибуток на 10 відсоткових пунктів у початкових межах між 20–30 відсотками знижує співвідношення боргу до активів на 1.7–2.8 відсоткового пункту;

– у свою чергу, високе відношення боргу до активів підвищує леверидж банківської системи і посилює системні банківські ризики.

НАДІЙНА ІНСТИТУЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОСТІ МАКРОПРУДЕНЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Цілі та функціональні заходи макропруденційної політики повинні бути затверджені законодавчо з відповідним розподілом обов'язків. Як зазначалося вище, досягнення цілей можливе лише за тісної взаємодії монетарних та фіскальних влад. Світова практика виділяє три основні моделі інституціональної організації макропруденційної політики:

– відповідальність за проведення макропруденційної політики законодавчо закріплено за центральним банком, і всі макропруденційні рішення приймаються виключно правлінням центрального банку (таку модель, зокрема, мають Чехія, Малайзія);

– відповідальність за макропруденційну політику покладено на спеціально створений комітет усередині центрального банку, який діє окремо від правління, але у взаємодії з ним (Великобританія);

– мандат на проведення макропруденційної політики закріплено за окремим комітетом поза центральним банком, але за участі представників центрального банку в цьому комітеті (Австралія, Франція, США).

ВИСНОВКИ

Незважаючи на суттєвий прогрес у формуванні та практичній імplementації макропруденційної по-

літики в сучасних умовах у багатьох країнах світу, залишаються відкритими або потребують суттєвого вдосконалення такі питання:

– кількісне визначення системного ризику в імовірнісних оцінках, незважаючи на істотний прогрес у розвитку кількісних підходів, є вкрай важким, але необхідним для ефективного застосування потрібного комплексу макроруденційних інструментів;

– калібрування макроруденційних інструментів залишається складним завданням та потребує подальшого розвитку, зважаючи на невідомість щодо результатів трансмісії цих інструментів для кожної окремої економіки;

– досягнення чіткого та ефективного управління за допомогою макроруденційних інструментів є важким через невизначеність вимірювання позитивних наслідків, при тому, що витрати очевидні;

– розвиток комунікацій щодо здійснення та оцінки результатів макроруденційної політики може відбуватися відповідно до досвіду комунікації в процесі проведення монетарної політики між центральним банком і суспільством, але потребує певного вдосконалення та специфікації;

– законодавче підґрунтя макроруденційних заходів має узгоджуватися із загальною інституціональною інфраструктурою в кожній окремій країні.

Література

1. Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід та перспективи для України: монографія / О.І.Петрик. – К.: НАН України, Інститут економіки та прогнозування, Університет банківської справи НБУ. – 2008. – 372 с.
2. Петрик О. І. Тарнавський М. О. Фінансова стабільність як ключова

функція центрального банку в сучасних умовах // Вісник THEU. – 2010. – № 5–2. – С. 149–155.

3. Колобов Ю. В., Петрик О. І. Основні аспекти фінансової стабільності в сучасних умовах: Зб. наук. пр. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики / Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ. – Вип. 1(12)– 2012. – С. 11–17.

4. Key Aspects of Macroprudential Policy, 2013, SM/13/145, IMF, Washington D.C.

5. Петрик О. І. Степанюк Є. В. “Булбашки” цін на активи: міжнародний досвід та рекомендації для України // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2008. – № 5. – С. 219–230.

6. De Mooij, Ruud, 2011, “Tax biases to Debt Finance: Assessing the Problem, Finding Solutions,” IMF Staff Discussion Note 11/11, IMF, Washington D.C.

Подія/

Електронному грошовому обігу в Україні – 20 років!

5 серпня 2013 року банківська спільнота України відзначила 20-річчя Системи електронних платежів (СЕП). З цієї нагоди у Національному банку України відбувся круглий стіл на тему “20 років електронного грошового обігу в Україні: досвід, результати, перспективи”, в якому взяли участь представники Національного банку, Центральної розрахункової палати, Університету банківської справи НБУ, Державної фінансової інспекції, банкіри. Присутні поділилися спогадами про основні етапи запровадження і становлення СЕП НБУ, обговорили її поточний стан та перспективи розвитку.

Дату для святкування обрано не випадково. Саме 5 серпня 1993 року в дослідному режимі були здійснені перші платежі через розроблену фахівцями Національного банку систему електронних платежів. А менш як за п'ять місяців СЕП, яка не мала аналогів у пострадянських країнах та наближалася до світових зразків, була введена у повномасштабну промислову експлуатацію і стала єдиною загальнодержавною системою міжбанківських розрахунків.

У затишній залі за круглим столом зібралися однодумці, об'єднані спільною великою справою: батьки-засновники СЕП, які започаткували епоху електронних платежів в Україні, ті, хто нині розвиває, вдосконалює, забезпечує надійну роботу системи, а також її

За круглим столом зліва направо: Віра Ричаківська, Валерій Прохоренко, Наталія Синявська, Наталія Лапко.

На фото на передньому плані зліва направо: Юхим Бендерський, Іван Коваль, Олена Седужкіна, Павло Сениць, Людмила Письменна користувачі.

Заступник Голови Національного банку України Валерій Прохоренко від імені керівництва НБУ привітав усіх присутніх зі святом, наголосивши, що для банківської спільноти нашої країни цей день має бути одним із найбільших свят, а для працівників Національного банку, які 20 років тому взяли на себе таку відповідальну місію, – свідченням вагомого і непересічного здобутку, яким можна і потрібно пишатися, яскравим доказом того, що Україна посідає гідне місце у сфері розробки і запровадження новітніх технологій.

Директор Генерального департаменту інформаційних технологій та платіжних систем Наталія Синявська цифрами охарактеризувала поточний стан СЕП, через яку нині здійснюється 98% міжбанківських переказів у національній валюті в межах України. За 20 років експлуатації системи більш як удесятеро збільшилася кількість початкових платежів, у 250 разів – їх загальна сума. На сьогодні СЕП повністю задовольняє потреби економіки України, постійно розвиваючись і вдосконалюючись, вона залишається однією з найпрогресивніших систем, що функціонують у світі, резюмувала Наталія Синявська.

А починалося все з пошуків шляхів виходу з колапсу грошових розрахунків, що спіткав молоду Українську державу на початку 1990-х років. Тодішній директор департаменту інформатизації Національного банку Анатолій Савченко нагадав присутнім про історичні передумови створення СЕП. Для переказу коштів між банками і суб'єктами господарювання у ті часи використовувалися паперові носії – поштові та телеграфні авізо, які зазвичай мали термін проходження від кількох днів аж до двох місяців або й зовсім могли загубитися в дорозі. Плюс високі темпи інфляції, непоодинокі випадки підроблених платіжних документів спричиняли значні збитки дер-

жаві та підприємцям, спонукали їх до масового переходу на бартерні схеми розрахунків. “На різних урядових нарадах нам постійно ставили запитання: коли Національний банк і банківська система виконуватимуть свою функцію – забезпечуватимуть грошовий обіг?” – пригадав Анатолій Савченко. Вихід був у створенні надійної, уніфікованої, простої в експлуатації, загальнодержавної автоматизованої платіжної системи, за розробку та впровадження якої взялися фахівці Національного банку. І це, зауважте, в умовах низького рівня інформатизації країни, браку надійних телекомунікаційних мереж, засобів захисту інформації і навіть електронної пошти. Усе це фахівцям Національного банку доводилося створювати практично самостійно. А ще переконувати, заохочувати, навчати і залучати у новостворену систему

Спогади ветеранів були емоційними. На передньому плані зліва направо: Ірина Івченко, Олександр Кіреєв, Анатолій Савченко.

всі банки держави та їхні філії. Олександр Кіреєв, котрий на час впровадження СЕП працював заступником Голови Правління Національного банку, пам'ятає, що за кілька місяців розробники СЕП та керівники НБУ об'їхали всі області України, де під час зустрічей з банкірами заявляли прямо: країну чекає катастрофа, якщо цього не зробити. Крім програмно-технічних і технологічних засобів, СЕП запровадила у банківництво й інші не менш важливі новації: нову бухгалтерську модель, ідеологію платіжної системи, яка почалася з розмежування внутрішніх і зовнішніх платежів. “Це була справжня банківська революція”, – зазначив Олександр Кіреєв.

Відповідальним та успішно складеним іспитом для СЕП був перехід у 1997–1998 роках банківської системи на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності, зазначила заступник Голови Національного банку Віра Ричаківська. “На всіх етапах розвитку СЕП ми працювали по-державницьки”, – переконана вона, а принципи, закладені

при формуванні СЕП, – швидкість, надійність, безпечність платежів – стали базою для подальшого розвитку, відкрили нові можливості для управління монетарними інструментами, обов'язковими резервами банків, сприяли впровадженню системи “клієнт-банк” та інших новітніх систем електронних розрахунків.

Нині близько третини від загальної кількості платежів СЕП становлять платежі від або на користь установ Державної казначейської служби України. Директор департаменту Державної фінансової інспекції України Олена Чечуліна наголосила, що започаткована у 1999–2001 роках співпраця між Національним банком та Державною казначейською службою у сфері здійснення бюджетних платежів через СЕП дала змогу навести лад у бюджетних розрахунках, отримувати щоденну інформацію про рух ресурсів між розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, достовірну фінансову звітність. “За кілька років на зламі століть ми пройшли такий шлях, який багато країн, у тому числі Росія, ще й досі не подолали”, – зазначила Олена Чечуліна.

Ще один віховий момент в історії СЕП пригадав виконувач обов'язків начальника Центральної розрахункової палати НБУ Юхим Бендерський: запровадження національної валюти – гривні. Адже у перші дні проведення грошової реформи через систему було переказано величезні обсяги коштів, і СЕП успішно з цим завданням упоралася. “20 років – досить великий термін і в житті людини, а особливо для технологій. Технології всі ці роки не стояли на місці: у 2006-му році відбувся перехід на систему нового покоління СЕП-2, яка працює і нині, вдосконалювалися серверна і технічна база, модернізувалася телекомунікаційна мережа для того, щоб СЕП функціонувала надійно і впевнено”, – зазначив він та наголосив на великому потенціалі для подальшого розвитку: “Середній стаж роботи співро-

У їхніх руках – квіти і нагороди, а також – сьогоднішня і майбутня СЕП.

бітників Центральної розрахункової палати, які безпосередньо займаються СЕП, – 15 років, при цьому їхній середній вік не перевищує сорока років. Тобто вже є достатній досвід, а вік ще сприятливий для навчання, опанування нового, перспективного, цікавого”.

20 років СЕП – це ціла епоха, але попереду нові горизонти і цільові орієнтири. Деякі з них окреслив заступник директора Генерального департаменту інформаційних технологій та платіжних систем – директор департаменту інформаційних технологій НБУ Олексій Білаш. Серед очікуваних перспектив – запровадження нового покоління СЕП-3, можливе впровадження цілодобової роботи системи, наповнення її новими сервісами. Незмінною залишатиметься надійність, прозорість, зручність системи, на які звернула увагу директор Генерального департаменту грошово-кредитної політики НБУ Олена Шербакова та зазначила, що СЕП вистояла в роки останньої фінансової кризи і не дала жодного збою. А ще наголосила, що основою будь-якої розробки, технології чи системи є люди, інтелектуальний

Валерій Прохоренко вручає Анатолію Савченку пам'ятну медаль “Національний банк України. 20 років СЕП”.

потенціал, який високо цінує і розвиває Національний банк.

Чимало компліментів пролунало на адресу СЕП та її розробників з боку банкірів – користувачів системи електронних платежів. Радник голови правління Приватбанку Віктор Лисицький констатував, що СЕП забезпечила перетворення банківської системи України на найсучасніший і найконкурентоспроможніший сектор вітчизняної економіки. Голова правління Райффайзен-банку “Аваль” Володимир Лавренчук назвав СЕП “торжеством наукової думки, ініціативи і кооперації”, що завжди було прита-

манне вітчизняній банківській системі та її флагману – Національному банку України. А представник Промінвестбанку Олексій Андрієць презентував солодкий сюрприз – іменинний торт із написом: “20 років СЕП”.

Засідання за круглим столом завершилося на врочистій піднесеній ноті – врученням нагород і цінних подарунків колишнім і нинішнім працівникам НБУ, відзначеним рішенням Правління та наказом Голови Національного банку за вагомий внесок у забезпечення надійного функціонування Системи електронних платежів та з нагоди 20-річчя запровадження електронного грошового обігу в Україні. Багатьом учасникам урочистостей було вручено нагрудні знаки “Почесна відзнака Національного банку України”, пам'ятні знаки і медалі “Національний банк України. 20 років СЕП” та “20 років Національному банку України”, грамоти, подяки і квіти. □

Юрій Матвійчук,
“Вісник НБУ”.

Фото Владислава Негребецького.

Подія/

У Чернігові відзначили 20-річчя СЕП

9 серпня в управлінні Національного банку України в Чернігівській області пройшли заходи, присвячені 20-літтю створення Системи електронних платежів НБУ. У святковому залі зібралися представники Національного банку країни, комерційних банків, головного управління Державної казначейської служби України в Чернігівській області, запрошені гості. У вступному слові начальник територіального управління НБУ Леонід Волошок зазначив, що СЕП дала великий поштовх розвитку економіки нашої держави. Управління було одним із тих, кому Національний банк довірив запровадження нової системи електронних розрахунків. Завдяки СЕП та самовідданій роботі фахівців усіх рівнів банківська система нині забезпечує якісне та своєчасне обслуговування платіжців.

Заступник Голови Національного банку України Віра Ричаківська розповіла присутнім про економічні умови, в яких запроваджувалася Система електронних платежів, її розвиток, удосконалення та значення для вітчизняної банківської системи і держави в цілому. Директор департаменту платіжних систем НБУ

Наталія Лапко повідомила, що в першому півріччі 2013 року учасниками СЕП здійснено майже 164 млн. початкових платежів на суму 5 680 млрд. грн., що на 2% більше за кількістю й на 8% за сумою порівняно з першим півріччям 2012 року. Нині завантаженість цієї системи становить від 1.2 до 2 млн. платежів на день, коефіцієнт обігу коштів – від 1.5 до 2, а в окремі дні сягає 3.8. Сума платежів, здійснених через СЕП за 2012 рік, приблизно у вісім разів перевищує ВВП.

Спогадами про етапи становлення та реформування Системи електронних платежів, співпрацю структурних підрозділів Національного банку України щодо її впровадження поділився в. о. начальника Центральної розрахункової палати НБУ Юхим Бендерський. Начальник головного управління Державної казначейської служби України в Чернігівській області Анатолій Літош та голова правління Публічного акціонерного товариства “Полікомбанк” Микола Тарасовець відзначили переваги та важливість Системи електронних платежів не лише для комерційних банків та їхніх клієнтів, а й для управління ко-

штами державного бюджету. Швидкість обороту коштів як економічних суб'єктів, так і бюджетних установ завдяки функціонуванню СЕП зросла в рази, що має велике значення для клієнтів. Видатки та надходження до бюджету проходять майже в реальному часі.

Фахівці управління Національного банку України в Чернігівській області, які

Учасники урочистого зібрання.

20 років тому були активними учасниками створення та впровадження нової платіжної системи, приймали в цей день щирі вітання та нагороди від керівництва НБУ. □

Фото Анатолія Чуприни.

Інновації/

Тамара Смовженко

Доктор економічних наук, професор,
ректор Університету банківської справи
Національного банку України (м. Київ)

Ангела Кузнєцова

Доктор економічних наук, професор,
проректор Університету банківської справи
Національного банку України (м. Київ)

Впровадження фінансової грамотності в Україні: сучасний стан і перспективи

Фінансова освіченість громадян є основою фінансової могутності держави. Криза 2008–2009 рр. загострила надзвичайно важливу проблему сучасності – проблему двосторонньої відповідальності за прийняті фінансові рішення, адже фінансовий колапс, який переживав світ, був спровокований, з одного боку, безвідповідальністю окремих фінансових інституцій, а з другого – відсутністю елементарних фінансових знань населення, а отже, – безвідповідальністю у прийнятті рішень. Проблема низького рівня фінансової освіченості громадян сьогодні є загальносвітовою. Уряди багатьох держав вкладають величезні кошти у підвищення рівня фінансової грамотності населення. Для України – це стратегічне завдання, яке потребує першочергового вирішення.

Financial awareness of citizens is the basis of the financial strength of a state. The 2008 – 2009 crisis stressed the extremely important problem of nowadays – the problem of bilateral responsibility for decisions that were made, because the world suffered the financial collapse which was provoked, on the one part, by irresponsibility of some financial institutions, and on the

other part, by lack of the fundamentals of financial awareness of the population, that is by irresponsibility in decision making. Today, we face the world-wide problem of a low level of population's financial competence. Governments of many world countries invest much money in increasing the level of financial awareness of the population. It is the strategic task for Ukraine, which requires immediate solving.

У продовж 2011–2013 років у нашому суспільстві особливої актуальності набувають питання підвищення рівня фінансової грамотності й фінансової просвіти населення, адже фахівці-практики і науковці стверджують, а пересічні громадяни сьогодні розуміють, що відсутність елементарних знань у сфері управління власними фінансами, невміння вести сімейний бюджет, планувати витрати й уміло розпоряджатися заощадженнями не лише підривають фінансову основу кожного громадянина та кож-

ної сім'ї, а й згубно впливають на економіку країни та її конкурентоспроможність у світовому вимірі.

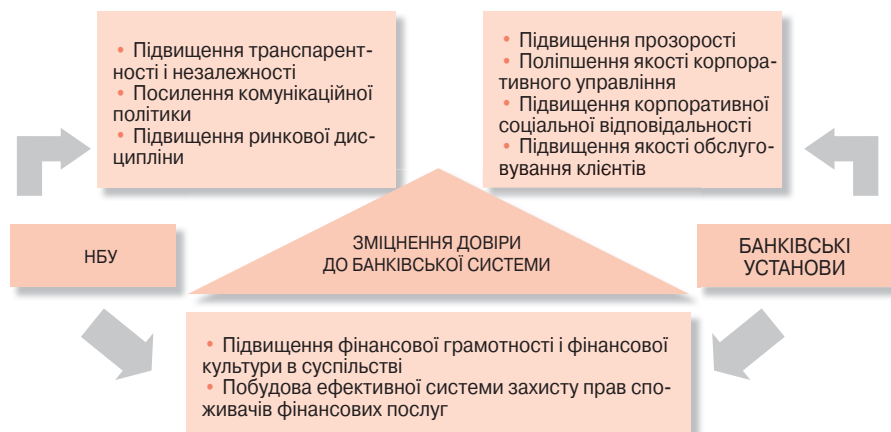
За даними звіту Всесвітнього економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність у 2012–2013 рр., Україна серед 144 країн посіла 73-є місце порівняно з 82-м у 2011–2012 рр. До трійки лідерів входять Швейцарія, Сінгапур та Фінляндія. Росія та Казахстан випереджають Україну за показниками конкурентоспроможності, посідаючи відповідно 67-е і 51-е місця у загальному рейтингу. Нагадаємо, що внаслідок

економічних та політичних негараздів 2009–2010 рр. Україна втратила 16 позицій. Але у 2011–2012 рр. стан економіки країни поліпшився, що дало змогу піднятися в рейтингу на сім позицій. Ось і в останньому звіті Всесвітнього економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність за 2012–2013 рр. Україна піднялася ще на дев'ять позицій, продовжуючи демонструвати свої основні конкурентні переваги – високу освіту і емність ринку.

Високоосвічене населення, значна емність ринку є доброю основою

Схема 1. Основні напрями підвищення довіри до банківської системи в Україні

для подальшого економічного зростання. За цих умов підвищення рівня фінансової грамотності є не тільки невід’ємною складовою освіченості громадян, а й фінансової безпеки країни, адже очевидним є той факт, що недостатній рівень фінансової грамотності був однією з причин нещодавньої фінансової кризи [1].

Тому підвищення фінансової грамотності й фінансової культури в суспільстві, а також створення ефективної системи захисту прав споживачів фінансових послуг нині мають стати основними цілями Національного банку України та банківських установ на шляху зміцнення довіри населення до вітчизняної банківської системи (див. схему 1).

Комплексна програма підвищення рівня фінансової грамотності є одним із найсистемніших та найдієвіших інструментів підготовки громадян до використання постійно змінних складних фінансових інфраструктур, що сприятиме зростанню потенціалу розвитку національного фінансового ринку та зміцненню довіри до банківської системи.

Варто зазначити, що процес створення національних стратегій та програм підвищення рівня фінансової грамотності населення – копіткий, і сьогодні такі стратегії розроблені та затверджені на державному рівні у 34 країнах, серед яких Австралія, Азербайджан, Бразилія, Білорусь, Валютний союз Східно-карибських держав, Великобританія, Замбія, Ірландія, Казахстан, Канада, Кенія, Малайзія, Нова Зеландія, Південна Африка, Польща, Росія, Сінгапур, США, Танзанія, Тринідад і Тобаго, Уганда, Угорщина та інші.

За спостереженнями міжнародно-

го консультанта – колишнього керівника Департаменту фінансової грамотності в Управлінні фінансових послуг (FSA) у Великобританії Шона Манді та аналітичними оцінками експертів проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) “Розвиток фінансового сектору” (FINREP), зробленими за результатами опитування 2000 респондентів різновікових груп, сучасний споживач фінансових послуг [2]:

- має лише базові знання та навички з фінансової грамотності (реальний рівень знань в Україні, встановлений на основі анкетування, яке включало 15 запитань, за п’ятибальною шкалою оцінений так: 44% населення нічого не знають (0–3 правильних відповідей), 38% з опитаних мають незадовільні знання (4–6 правильних відповідей), задовільний рівень знань виявили 16% респондентів (7–9 правильних відповідей), а добрі знання мають тільки 2% громадян (10–12 правильних відповідей);

- використовує тільки найпростіші послуги, в основному – платежі, і не почуватється комфортно ані щодо фінансових послуг, ані щодо їх провайдерів та не знає, що робити у разі виникнення проблем із фінансовою установою (у випадку виникнення конфліктних ситуацій 47% нічого не роблять, 32% громадян просто достроково припиняють користуватися послугами компанії. І тільки 12% громадян подають скаргу до відповідної компанії, а 4% – до судових органів. При цьому респонденти так оцінили рівень довіри: до судів – 31%, до Уповноваженого з прав людини – 24%, до НБУ – 11%, до Держспоживстандарту – 11%, до Нацкомфінпослуг – 8%);

- не відчуває себе захищеним у ви-

падку виникнення суперечок із фінансовою установою (лише 7% населення України знають, що гарантована державою сума відшкодування за вкладом в банках України становить 200 тис. грн. на одного вкладника; 10% респондентів переконані у відсутності обмежень щодо суми гарантованих депозитів, тоді як 25% вважають, що гарантій відшкодування за депозитами в банках не існує взагалі);

- не цікавиться фінансовими новинами (23% респондентів узагалі не відстежують жодних тенденцій фінансових ринків. Найпопулярнішими темами є: споживче кредитування (29%), динаміка індексу інфляції (20%), зміни розмірів пенсій, соціальних виплат і податкових пільг (15%), депозитні рахунки в банках (16%) та зміни на ринку нерухомості (10%). Лише 4% цікавляться курсом валют, при цьому кожний третій респондент засвідчив, що користується послугою валютного обміну);

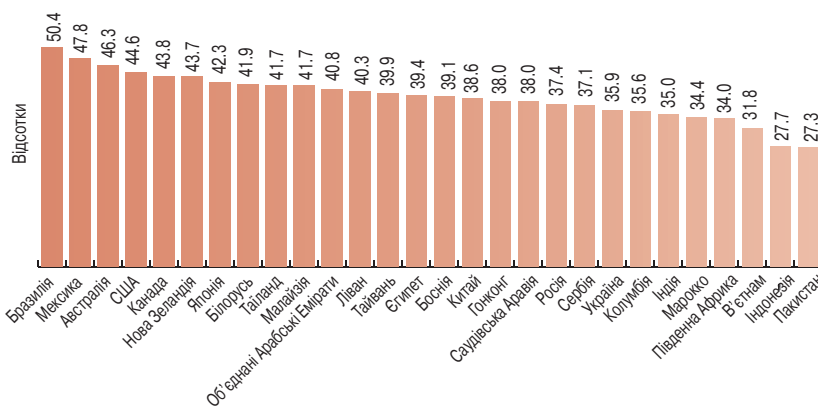
- у питаннях фінансів довіряє родичам та знайомим (52% опитаних довіряють досвіду знайомих, 25% покладаються на інформацію, одержану з газет і журналів, 23% користуються даними фінансових компаній, 14% респондентів довіряють електронним ЗМІ та рекламі, 10% у процесі прийняття рішень користуються послугами Інтернету, на власний досвід покладається тільки 1% опитаних);

- не аналізує можливості сімейного бюджету (49% громадян, в яких залишаються кошти на кінець місяця після сплати всіх витрат, не несуть їх до фінансових установ, а залишають у себе в готівковій формі. Майже 30% споживачів витрачають заощадження на купівлю споживчих товарів. Лише 10% кладуть гроші на депозитні рахунки в банки, а менше 1% здійснюють інвестиції);

- не вірить у життя в борг (38% респондентів купують у кредит, тільки якщо відбувається розпродаж певних товарів, 18% беруть на себе кредитні зобов’язання, інвестуючи у власну освіту, близько 12% громадян або взагалі не користуються кредитом, або беруть його лише у випадку крайньої необхідності. Понад 18% не змогли відповісти на це запитання).

Проте аналіз стану фінансової грамотності в інших країнах показав, що подібні проблеми існують і в них (див. графік 1). Так, за оцінками А.Рухвальського, представника відділу просвіти Комісії фінансового нагляду Польщі (Komisia Nadzoru Finansowego), у

Графік 1. Рейтинг фінансової грамотності населення

Джерело: опитування 25 тис. учасників із 28 країн, проведене у лютому – квітні 2012 р.

Польщі 55% домогосподарств не мають бюджету, проте 77% респондентів відстежують власну фінансову ситуацію; 73% зазначили, що вчасно сплачують рахунки, 46% респондентів не практикують довгострокові заощадження, надаючи перевагу витратам наявних коштів, а рівень використання фінансових інструментів залишається низьким порівняно з іншими країнами із розвинутою ринковою економікою. Лише 63% мають банківські рахунки, 36% повідомили про наявність страховки, 25% мають кредитні картки, 26% є учасниками пенсійних фондів, і тільки 16% мають ощадні рахунки [3].

За офіційними даними, у Канаді 49% дорослого населення не займається плануванням і веденням бюджету, 48% респондентів зазначили про наявність фінансових проблем, з якими вони не знають, як упоратися. 75% респондентів зазначили, що потребують фахової допомоги у питаннях обслуговування особистих витрат, фінансового планування та отримання достовірної і доступної фінансової інформації [4].

У Чехії 35% респондентів оцінили рівень власних фінансових знань на "3" бали за п'ятибальною шкалою; 29% опитаних зізналися, що рівень їхніх фінансових знань не дає їм змоги користуватися інвестиційними та кредитними продуктами; 81% заявили, що під час навчання в школі вони не отримали належних фінансових знань. Плануванням бюджету регулярно займається лише 1/4 чеських домогосподарств, а 2/5 домогосподарств планують тільки значні витрати [5].

Різноманітність, складність і постійна оновлюваність сучасних фінансових продуктів та послуг потребують доброго рівня фінансової освіченості

населення для управління власними фінансами. Проте навіть порівняно прості фінансові продукти можуть бути складними для громадян, у яких немає елементарних фінансових знань.

Фінансова грамотність та обізнаність споживачів у власних правах є передумовою для створення ефективних і прозорих ринків капіталу та розвитку економіки в цілому. Навчання фінансової грамотності й адекватне нормативне забезпечення захисту прав споживачів є ключовими елементами посилення спроможностей споживачів фінансових послуг.

Пунктом 13 Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого указом Президента України від 12.03.2013 р. № 128/2013, передбачено реалізацію положень Стратегії

реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012–2017 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.10.2012 р. № 867-р.

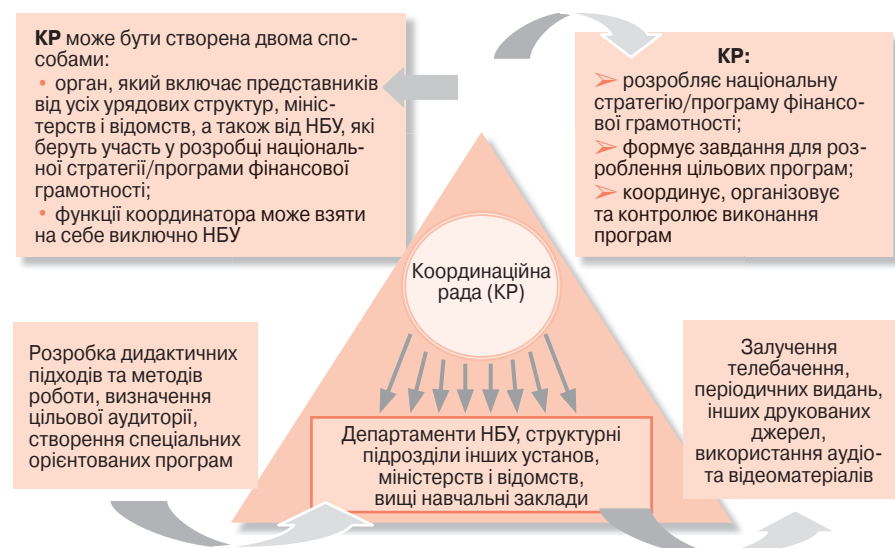
У багатьох країнах світу нині поширюється створення національних програм підвищення фінансової грамотності споживачів фінансових послуг, і провідну роль у цьому напрямі відіграють фінансові регулятори. Так, із 37 країн Європи та Центральної Азії, де розроблені стратегії фінансової грамотності, в 2/3 координатором виступає центральний банк (Бельгія, Італія, Польща, Норвегія, Мальта, Угорщина), у Чехії, Іспанії, Нідерландах – Міністерство фінансів, у Великобританії, Ірландії – центральний орган фінансового нагляду.

Отже, перше і головне – маючи стратегію, потрібно визначитися з головним координатором програм фінансової просвіти. Ми вважаємо, що процес системного впровадження фінансової грамотності в Україні повинен відстежуватися єдиним органом – координаційною радою, яка має розробити Національну стратегію фінансової грамотності, сформувати перелік цільових програм для реалізації такої стратегії та забезпечувати систематичний контроль за її виконанням (див. схему 2).

Умовою досягнення успіху фінансової просвіти є забезпечення комплексного охоплення навчальними заходами всіх аспектів функціонування фінансового ринку, враховуючи особливості його розвитку, демографічні і соціальні зміни в країні.

Фінансова просвіта повинна базу-

Схема 2. Завдання координації та виконання заходів щодо підвищення рівня фінансової грамотності

ватися на принципах:

– **об’єктивності** – підвищення рівня фінансової грамотності широкого загалу населення та інформування цільової аудиторії про окремі фінансові продукти і послуги за умови, що така робота не здійснюється з метою реклами відповідних товарів і послуг;

– **експертності** – високого професійного рівня викладачів, котрі використовують об’єктивну та надійну інформацію при поширенні знань з фінансової грамотності;

– **визначення цільової аудиторії** – конкретні проекти або програми з підвищення фінансової грамотності повинні мати чітко визначену цільову аудиторію та використовувати найефективніші канали комунікації.

Інше важливе завдання – розробка національних стандартів фінансової просвіти, які передбачають навчальні плани та програми, методики й інструменти практичної реалізації цих планів і програм, критерії оцінювання і сертифікації знань, комплекс заходів з підготовки викладацького складу тощо.

На нашу думку, це повинні зробити органи державного управління: Міністерство освіти і науки, Міністерство охорони здоров’я, базові міністерства та відомства, Пенсійний фонд тощо (див. схему 3).

У цьому процесі величезну роль повинні відігравати навчальні заклади, оскільки саме вони покликані забезпечувати пропозицію освітніх проектів.

Реалізація комплексного підходу під час створення навчально-методичного забезпечення та інформаційно-

освітніх продуктів, які відповідати- муть потребам визначених цільових груп, повинна включати:

– перегляд і оцінку рівня та якості наявного навчального й інформаційного забезпечення на відповідність цілям підвищення фінансової грамотності, приведення змісту навчальних програм у відповідність до принципу “від простішого – до складнішого”;

– включення спеціального курсу “Фінансова грамотність” до навчальних планів освітніх установ, а також вкраплення окремих тем із фінансової грамотності до інших навчальних предметів (наприклад, математики, права, географії тощо) у вигляді ілюстрованих матеріалів, конкретних прикладів і задач;

– створення навчально-просвітницького забезпечення для самоосвіти населення;

– впровадження інтерактивних методів навчання, котрі передбачають застосування нетрадиційних навчальних підходів із використанням сучасних електронних та інтернет-технологій тощо.

У 2011 році розпочалася спільна реалізація ініціатив Національного банку України, Університету банківської справи НБУ (УБС НБУ) та проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) “Розвиток фінансового сектору” (FINREP), метою якого було визначено: підвищення фінансової грамотності населення України шляхом розроблення та поетапного впровадження цільових програм для реалізації національної Стратегії підвищення фінансової грамотності населення. У результаті реалізації 1-го та

2-го етапів цього проекту (впродовж 2011–2013 навчальних років):

– Університетом банківської справи НБУ спільно з проектом та за підтримки Національного банку України розроблено навчально-методичне забезпечення курсу “Фінансова грамотність” (посібник для вчителя, посібник та робочий зошит для учня), схвалене комісією з економіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах. Пілотне викладання курсу “Фінансова грамотність” проводилося протягом другого семестру 2011/2012 навчального року, відповідно до наказу міністерства. До експерименту було залучено 13 шкіл із таких регіонів України: Київ, Львів та Львівська область, Харків, Черкаси та Донецька область і в результаті охоплено понад 500 учнів 10-х класів. Курс із вересня 2012 року впроваджено у навчальний процес у 71 загальноосвітній школі та навчальних закладах I–II рівнів акредитації 14 регіонів України та введено до навчальних планів як вибірковий. Уже в 2013 році курсом було охоплено понад 3 300 учнів 10-х класів у 17 регіонах країни, які безкоштовно одержали навчально-методичні матеріали з дисципліни “Фінансова грамотність”;

– проведено три навчальні семінари-тренінги для вчителів, які викладають курс “Фінансова грамотність”. У результаті таких тренінгів підготовлено 84 тренери з навчальної дисципліни “Фінансова грамотність”, які на фаховому рівні можуть проводити якісну підготовку вчителів із цього курсу в областях на базі інститутів підвищення кваліфікації і педагогічної майстерності педагогів МОН України;

– підписано Угоду про співпрацю між УБС НБУ та МОН України, на основі якої розроблено та затверджено Програму дослідно-експериментальної роботи за темою “Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності в навчально-виховний процес навчальних закладів” на базі навчальних закладів України на 2012–2019 роки. Успішно завершено перший етап проведення наукової роботи й окреслено основні напрями для забезпечення реалізації другого етапу на 2013/2014 навчальний рік.

Варто зазначити, що основними документами, які врегульовують впровадження курсу “Фінансова грамотність”, є: Постанова НБУ від 21.03.2012 р. “Про створення Націо-

Схема 3. Розподіл повноважень щодо реалізації комплексу заходів із підвищення рівня фінансової грамотності населення

нальним банком України міжвідомчої робочої групи з розроблення та реалізації Програми підвищення рівня фінансової грамотності населення України”, лист МОН України щодо впровадження навчального курсу “Фінансова грамотність” в окремих школах, рішення вченої ради Інституту інноваційних технологій та змісту освіти “Про пілотний проект “Фінансова грамотність” від 25.04.2012 р., договір про співпрацю Університету банківської справи та Інституту інноваційних технологій та змісту освіти від 05.07.2012 р., наказ МОН України “Про проведення дослідно-експериментальної роботи за темою “Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності в навчально-виховний процес навчальних закладів” на базі загальноосвітніх навчальних закладів та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації України на 2012–2019 роки” від 19.07.2012 р., наказ НБУ № 125 від 13.08.2012 р. “Про затвердження Плану заходів НБУ з підвищення рівня фінансової грамотності населення України на 2012 рік”, Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012–2017 роки.

Під час викладання курсу “Фінансова грамотність” у школах України було проведено анкетування 15–16-річних учнів для виявлення реального стану їхніх фінансових знань та визначення необхідності впровадження такого курсу. Під час анкетування (анкета складалася з 20 запитань) було опитано 1 836 учнів із 56 загальноосвітніх закладів, розміщених у Тернопільській, Чернівецькій, Закарпатській, Львівській, Івано-Франківській,

Хмельницькій, Херсонській, Миколаївській, Донецькій, Запорізькій, Київській, Черкаській, Житомирській та Сумській областях України. Оцінювання виявило, що учні міських шкіл показали в середньому на 13% вищий рівень знань, ніж учні сільських шкіл (див. графік 2, таблицю).

Узагальнення результатів анкетування засвідчило, що 49% учнів має незадовільний рівень фінансових знань (6–10 правильних відповідей), 35% – задовільний (11–14 правильних відповідей), 11% опитаних нічого не знають у сфері фінансів (0–5 правильних відповідей), і тільки 5% учнів виявили добрий рівень знань (15–17 правильних відповідей). Відмінних відповідей не виявилось взагалі.

Найвищий рівень фінансових знань мають учні, які навчаються у навчально-виховних комплексах (12%), ліцеях (8%), коледжах і спеціалізованих загальноосвітніх школах (по 7%).

Найскладнішими для учнів були математичні запитання анкети, а також, як не дивно, запитання: “Що таке споживчий кошик?” – саме на нього було дано найменшу кількість правильних відповідей у цілому по Україні.

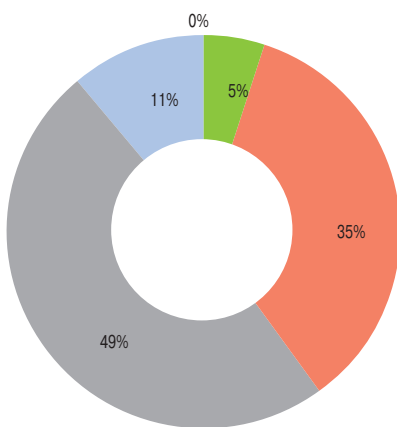
За результатами проведення двох етапів проекту “Розвиток фінансового сектору” (FINREP) було здійснено аналіз та оцінювання здобутків, а також окреслено основні проблемні питання та завдання, які потребують комплексного вирішення. До основних здобутків проведеної роботи варто віднести: зростання кількості шкіл, у яких читається курс “Фінансова грамотність”, із 13 у січні 2012 року до 84 у грудні 2013 року; розширення географії викладання з 5 до 17 регіонів;

збільшення до 30 осіб кількості підготовлених викладачів, які можуть виступати в ролі тренерів; кількість викладачів навчального курсу зросла до 85 осіб; кількість учнів збільшилася з 500 до 3 300 осіб; 100-відсоткове забезпечення учнів та вчителів якісними навчально-методичними матеріалами з курсу “Фінансова грамотність”; створення й активація тематичної веб-сторінки.

Водночас є й проблеми, вирішення яких потребує залучення додаткових ресурсів. Зокрема, нині в 25 областях України, Автономній Республіці Крим, а також у містах Києві та Севастополі налічується 19 з половиною тисячі шкіл у яких навчається понад 4 мільйони школярів, у тому числі 300 тис. учнів 10-х класів. Для того, щоб забезпечити їх якісну підготовку з дисципліни “Фінансова грамотність”, необхідно підготувати понад 10 тисяч учителів та забезпечити всіх учнів навчально-методичними матеріалами, на виготовлення яких потрібно додатково залучити 8 млн. грн. (за даними МОН України). Особливо гостро нині постає проблема стандартизації курсу (кількість годин, семестр, упродовж якого вестиметься його викладання, підходи до оцінювання тощо). Окремим великим завданням, яке потребує негайного вирішення, є проведення моніторингу та оцінювання рівня засвоєння учнями знань і набуття ними практичних навичок із курсу “Фінансова грамотність”: необхідно виявити рівень знань до початку та наприкінці вивчення цього курсу, щоб з’ясувати, як одержані знання допоможуть молодій людині в практичному повсякденні. А також здійснення

Оцінювання рівня фінансової грамотності учнів

Графік 2. Середні значення по Україні

Область	Відмінно (18–20 правильних відповідей)	Добре (15–17 правильних відповідей)	Задовільно (11–14 правильних відповідей)	Незадовільно (6–10 правильних відповідей)	Нічого не знає (0–5 правильних відповідей)
Донецька	0	9	29	45	17
Запорізька	0	2	46	47	5
Миколаївська	0	0	42	55	3
Херсонська	0	6	21	58	15
Київська	0	4	39	50	7
Черкаська	0	3	37	46	14
Житомирська	0	5	42	49	4
Сумська	0	5	41	36	18
Чернівецька	0	0	33	58	9
Тернопільська	0	3	45	43	9
Івано-Франківська	0	5	25	65	5
Львівська	0	6	47	41	6
Хмельницька	0	0	25	53	22

моніторингу педагогічної майстерності вчителів, основне завдання якого – виявити рівень підготовки вчителів та створити постійно діючу систему підвищення професійної майстерності педагогів, які забезпечують викладання курсу “Фінансова грамотність”, та впровадження цієї дисципліни в усіх школах й інших навчальних закладах I–II рівнів акредитації в Україні.

Ці питання стали ключовими для започаткування нової Програми розвитку фінансового сектору, яка стартувала у 2012 році (FINREP-II) та яка розрахована на період 2012–2017 рр. Метою програми, запровадженої Агентством США з міжнародного розвитку, визначено підвищення стабільності фінансового сектору та відновлення довіри населення до фінансових ринків. Основними завданнями є впровадження курсу “Фінансова грамотність” у школах та ВНЗ I–II рівнів акредитації в усіх регіонах України, підготовка кваліфікованих тренерів, організація системи навчання вчителів, створення системи моніторингу та оцінювання знань і забезпечення інформаційної підтримки проекту.

У березні 2013 року відбулося засідання Вченої ради Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України (протокол № 4 від 27 березня 2013 р.), на якому було розглянуто звіт про впровадження курсу. За його результатами прийнято ряд рішень.

На виконання пункту 13.1 “Національного плану дій на 2013 рік” щодо підвищення ступеня відповідальності вітчизняної системи захисту прав споживачів фінансових послуг загальним принципам захисту прав споживачів фінансових послуг Організації економічного співробітництва та розвитку і з метою запровадження курсів професійного розвитку для педагогічних працівників міністерству спільно з Університетом банківської справи Національного банку України слід скласти план-графік проведення навчання та тренінгів для вчителів із фінансової грамотності в регіонах України на базі закладів післядипломної педагогічної освіти, розробити програму підготовки тренерів із курсу “Фінансова грамотність”, організувати і провести тренінг-семінари з викладачами навчальних закладів, які будуть залучені до викладання навчального курсу “Фінансова грамотність”.

Проведення такого семінару для

підготовки майбутніх тренерів заплановане на 2013/2014 навчальний рік. Проте сьогодні паралельно із завданням підготовки фахових педагогів з фінансової грамотності постає проблема завантаження таких учителів необхідною кількістю годин у школах. Тому зрозуміло, що вчитель повинен мати сформовану цілісну систему знань, які б допомогли йому викладати не лише курс “Фінансова грамотність”, а й “Економіку”, “Основи споживчих знань”, а також дисципліни, які сьогодні ще не розроблені на рівні початкової та середньої школи, але які повинні створюватися та в сукупності забезпечувати системну підготовку учня до провадження власного фінансового життя, починаючи з 1-го класу. Вирішення цього завдання вбачається можливим шляхом вирішення спільно з МОН України питання про формування плану державного замовлення на підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів “бакалавр” та “магістр” із числа випускників загальноосвітніх шкіл та вчителів-практиків.

Крім цього, вирішено створити робочі групи із числа учасників навчально-наукового комплексу “Економосвіта” з розробки навчально-методичних комплектів із курсу “Фінансова грамотність” для учнів 1–4 та 5–9 класів, а також визначити базові вищі навчальні заклади та надати їм відповідні повноваження щодо здійснення науково-методичної підтримки курсу “Фінансова грамотність”. На сьогодні такими закладами визначено: Університет банківської справи НБУ, Тернопільський національний університет, Луцький національний технічний університет, ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”, Полтавський університет економіки і торгівлі, Хмельницький національний технічний університет; Одеський національний економічний університет.

Одним із пріоритетів МОН є запровадження вибіркового курсу “Фінансова грамотність” у неекономічних професійно-технічних навчальних закладах та ВНЗ за рахунок годин, відведених на вивчення предметів, що вільно обираються, та організація проведення Всеукраїнського турніру для школярів із фінансової грамотності (протягом 2013/2014 н. р.).

У ході проведення Вченої ради було зазначено, що підвищення рівня фінансової грамотності та загального рівня фінансової освіченості громадян – це процес, який має відбуватися

одночасно “згори – вниз” і “знизу – вгору”.

Бажання керівних органів – уряду, НБУ – не забезпечить потрібного результату, якщо не буде бажання широким верствам населення здобувати знання. І тут надзвичайно важливу роль мають відіграти недержавні установи, громадські організації, які б узяли на себе захист прав споживачів і підвищення рівня фінансової освіченості дорослого населення, реалізуючи проекти з поглиблення фінансової грамотності, використовуючи можливості щодо забезпечення відкритості інформації про фінансові продукти і послуги, надаючи консультативні послуги громадянам і захищаючи права споживачів.

Нині в Україні створена та працює громадська ініціатива “Національна мережа фінансової просвіти” (ГП “НМФП”), до складу якої увійшли: Всеукраїнська асоціація кредитних спілок, Громадська організація “Ліга фінансового розвитку”, Всеукраїнська громадська організація “Центр прав людини “Громадська ініціатива”, Міжнародна благодійна організація “Український освітній центр реформ”, Науково-навчальний комплекс “Економосвіта” (Університет банківської справи НБУ, Тернопільський національний економічний університет, Інститут регіональних досліджень НАН України, Луцький національний технічний університет, Національний університет “Львівська політехніка”, Львівська державна фінансова академія, Львівська комерційна академія, Громадська організація “Інститут фінансових технологій”, Ресурсний центр розвитку громадських організацій “ГУРТ”, Фонд розвитку громадських організацій “Західноукраїнський ресурсний центр” та Асоціація незалежної економічної освіти).

Основною метою діяльності мережі є об’єднання зусиль громадських організацій, освітніх установ, професійних учасників фінансового ринку, засобів масової інформації задля підвищення рівня фінансової грамотності українців, захисту їхніх інтересів як споживачів фінансових послуг, забезпечення їх добробуту, соціальної стабільності і справедливості.

Громадська ініціатива “Національна мережа фінансової просвіти” здійснює свою роботу в таких напрямках:

1. Фінансова просвіта молодших поколінь;
2. Фінансова просвіта користувачів фінансових послуг;

3. Фінансова просвіта окремих верств населення;

4. Консультаційна підтримка користувачів фінансових послуг.

Робота ПІ “НМФП” в кожному із цих напрямів провадиться спеціально створеними комітетами з аналогічними назвами. Навчання різних верств і категорій населення відповідно до визначених напрямів і мети діяльності проводитиметься за таким переліком програм:

- “Управління родинними фінансами” – навчання дорослих з метою підвищення базової фінансової грамотності в сфері управління сімейними фінансами;

- “Просто про фінансові послуги” – навчання для дорослих з метою надання їм необхідних знань для якісного та безпечного користування відповідними різновидами фінансових послуг;

- “Старт для фінансового майбутнього” – навчання школярів та студентів з метою комплексного ознайомлення з діяльністю ринків фінансових послуг;

- “Сила голосу фінансової просвіти” – навчання журналістів з метою надання необхідних знань для ефективної професійної діяльності у сфері фінансів, фінансового сектору та фінансових послуг;

- “Національний прес-клуб фінансової просвіти” – інституційне формування, організаційна підтримка та змістовне наповнення національного медіапростору в сфері підвищення рівня фінансової грамотності населення;

- “Віртуальний фінансовий радник” – створення та підтримання функціонування спеціалізованого інтернет-порталу як каналу поширення знань, дистанційного консалтингу та інтерактивного навчання у сфері підвищення рівня фінансової грамотності населення;

- “Суспільний діалог заради добробуту” – організація та підтримання постійного діалогу між владою, фінансовим сектором, громадськістю, закладами освіти і засобами масової інформації з питань забезпечення належного рівня фінансової обізнаності населення країни.

Ці програми визначено відповідно для різних цільових верств і груп населення (див. схему 4).

Їх реалізація може бути успішною за умови формування спеціальної освітньої інфраструктури, яка передбачає:

- створення мережі регіональних

навчальних центрів на базі існуючого освітнього та експертного потенціалу з адаптацією програм під вищезгадані цільові групи населення і місцеву специфіку (школи фінансової грамотності);

- освоєння інформаційного та освітнього потенціалу в мережі Інтернет, масових цільових соціальних мережах, віртуальних ігрових середовищах.

Ще однією ініціативою ПІ “НМФП” є проведення літніх таборів для учнів України, в яких спеціально підготовлені тренери (магістри та науково-педагогічні працівники Університету банківської справи НБУ й інших базових закладів, визначених МОН України) навчатимуть дітей фінансовій грамотності, а також співпраця з регіональними центрами зайнятості щодо підготовки фінансово обгрунтованих, актуальних для певних регіонів бізнес-проектів із подальшим їх упровадженням тими особами, які через кризові явища втратили роботу й мають бажання започаткувати власну справу.

Важливим завданням сьогодення є забезпечення ефективної співпраці і координації діяльності всіх структур, які займаються проблемою підвищення фінансової грамотності населення в Україні. З цією метою та задля виконання завдань стратегії необхідно мати відкриту платформу для постійних зустрічей, обговорень, обміну інформацією і досвідом усіх учасників процесу та попередньої координації будь-якої діяльності на етапі підготовки, а також слід забезпечити можливість приєднання нових членів, особливо

освітян і представників організацій та установ, залучених до популяризації фінансової просвіти.

Важливим кроком у поширенні фінансової грамотності є використання засобів масової інформації. Активізація каналів інформування населення повинна поводитися в доступній для розуміння формі через:

- створення спеціалізованих програм на телебаченні та радіо;

- запровадження навчальних циклів у популярних і авторитетних друкованих та інтернет-виданнях;

- створення та наповнення вебсайту і його використання для дистанційного викладання курсу “Фінансова грамотність”;

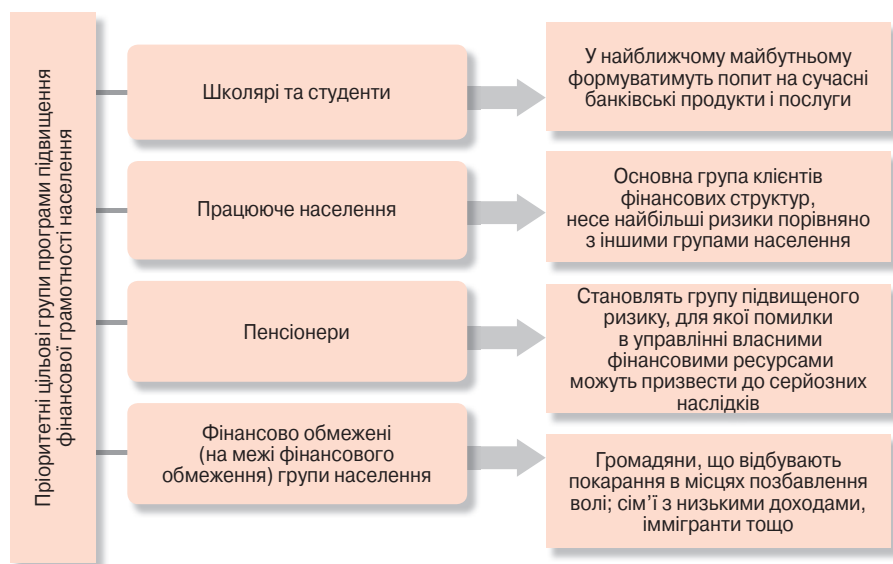
- публікація статей у молодіжних журналах, журналах для молодих сімей, подання інформації в масовій пресі, виготовлення рекламної продукції та її розміщення (наприклад, у метро);

- виготовлення брошур для розповсюдження в банках, навчальних закладах, серед молодих матерів, пенсіонерів, у місцях позбавлення волі тощо.

За допомогою телебачення і радіо інформацію про особисті фінанси можна зробити доступною для населення: наприклад, включивши її у серіали, шоу або навчально-розважальні передачі, які транслюються в прямому ефірі по телебаченню чи радіо з можливістю для телеглядачів і радіослухачів телефонувати на передачу, тобто використання розваг і ЗМІ для поширення освітньої інформації.

Ще один напрям – друкування брошур, журналів, коміксів, створен-

Схема 4. Цільові групи та програми підвищення фінансової грамотності населення

ня мультфільмів для наймолодших – це тільки невеликий перелік заходів, якими нині займаються науково-педагогічні працівники та фахівці Університету банківської справи НБУ, залучаючи до цього процесу членів ПІ “НМФП” та професійні компанії, які мають великий досвід у створенні подібних продуктів.

Зазначені вище ініціативи будуть успішними лише тоді, коли їх сприйматимуть як неупереджені, а не маркетингові.

Окремим важливим завданням є формування такого соціального середовища, яке б сприяло підвищенню фінансової відповідальності всіх верств населення, тобто створення системи консультаційної допомоги і підтримки населення, яке передбачає створення колл-центрів, консультаційного центру в мережі Інтернет (із розміщенням сервісів на найпопулярніших сайтах), безплатне розповсюдження програмного забезпечення для управління особистим і сімейним бюджетом, трансляція соціальної реклами на телебаченні та радіо, в Інтернеті (просування іміджу успішності фінансово грамотної та відповідальної людини), проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, що сприяють підвищенню соціальної та економічної активності населення (наприклад, День ощадності, конкурси творчих робіт, соціальні проекти, олімпіади із залученням шко-

лярів та студентів тощо).

Багато на цьому шляху залежить від самих учасників фінансового ринку, які можуть упроваджувати інституційні зміни в діяльність своїх фінансових компаній. І сюди слід віднести дотримання “кодексу честі” працівників банків та фінансових компаній, розробку і поширення стандартів оприлюднення банками та компаніями фінансової інформації в доступній для розуміння непрофесіоналами формі (стандарті розкриття інформації), а також формування єдиної системи відгуків громадян про якість обслуговування клієнтів банками і фінансовими компаніями.

Дієвими заходами у напрямі посилення захисту прав споживачів фінансових послуг повинні стати:

– встановлення вимог щодо використання банківськими установами єдиних зразків “основних даних про фінансові послуги” (щоб клієнти могли легко порівняти фінансові продукти у різних банках);

– повне розкриття інформації про особливі ризики для клієнтів (кожен клієнт має бути чітко поінформований про ризики, пов’язані з отриманням банківських послуг, наприклад, про валютні ризики при отриманні кредитів в іноземній валюті, ризики інвестування у схеми фінансування житлового будівництва тощо);

– посилення контролю з боку ре-

гулятора за дотриманням банківськими установами норм законодавства (про розкриття інформації, повноту і достовірність інформації при наданні кредиту тощо).

Таким чином, з урахуванням кращого міжнародного досвіду реалізацію цих завдань можна забезпечити одним із двох запропонованих нижче способів.

1. Створення незалежного інституту фінансової освіти й інформування – Центру фінансової грамотності й захисту прав споживачів фінансових послуг, який би ініціював проведення досліджень у галузі фінансової грамотності, формував єдину політику, об’єднуючи та координуючи різнопланові ініціативи, брав участь у розробці нових інструментів підвищення фінансової грамотності, захисту прав споживачів фінансових послуг і, таким чином, сприяв підвищенню довіри не лише до банківських установ, а й до всієї фінансової системи (див. схему 5).

Варто зазначити, що основними цілями такого центру повинні стати:

- зростання компетенції громадян у сфері управління власними фінансами (розуміння фінансової термінології, володіння актуальною інформацією, відповідальна фінансова поведінка, вміння приймати обдумані фінансові рішення);

- розширення масштабів використання населенням різноманітних

Схема 5. Структура Центру фінансової грамотності і захисту прав споживачів фінансових послуг

фінансових інструментів;

- зміцнення фінансової захищеності громадян як споживачів фінансових послуг;
- підвищення довіри до банківської системи та фінансових інститутів.

Основними завданнями такого центру на початкових етапах його функціонування повинні стати:

– поширення інформації про управління особистими заощадженнями, використання продуктів та послуг банків у брошурах та листівках, спрямованих на конкретні групи населення, в яких би надавалася перевага використанню зрозумілих схем, графіків та фотографій, а не довгим текстам із важкими для розуміння термінами та поняттями;

– розповсюдження видань і публікацій, присвячених фінансовим питанням, серед визначених цільових груп (наприклад, посібник для молоді з ефективного використання кишенькових грошей);

– створення інтерактивних експозицій про фінансову систему та гроші з подальшою можливістю організації екскурсій для школярів та студентів;

– створення та поширення програмних розробок для управління сімейним бюджетом, інтегрованих у банківські електронні системи (наприклад, на інтернет-сайтах), які б давали змогу отримати чітке уявлення про фінансові продукти й їх можливості;

– організація національних конференцій з питань фінансової освіти, де б насамперед приділялася увага групам населення, котрі зазнають найбільших фінансових втрат через свою фінансову неграмотність;

– розробка та поширення фінансових ігор, проведення змагань між студентами та школярами;

– узагальнення результатів моніторингу рівня фінансової грамотності й захисту прав споживачів фінансових послуг у країні;

– розробка дієвих заходів щодо

підвищення рівня фінансової грамотності й посилення захисту прав споживачів фінансових послуг.

Робота регіональних центрів повинна бути зосередженою на:

- організації та координації заходів з реалізації концепції фінансової грамотності на регіональному рівні;

- участі у розробці, поширенні, оцінці та відборі найефективніших програм і технологій навчання у сфері підвищення фінансової грамотності й захисту прав споживачів фінансових послуг;

- взаємодії з регіональними органами влади, бізнесом та ЗМІ;

- здійсненні моніторингу рівня фінансової грамотності й захисту прав споживачів фінансових послуг.

Основне завдання колл-центру – надання консультативної підтримки громадянам стосовно захисту їхніх прав у сфері фінансових послуг у режимі “гарячої лінії”. Водночас на інформаційно-освітньому порталі необхідно зрозумілою мовою висвітлювати інформацію про види банківських послуг, особливості грошово-кредитної політики; про те, як уникнути фінансової шахрайства; розміщувати навчальні онлайн-ігри, тести з фінансової грамотності, цінні поради, цікаві статті, презентації, відео тощо.

Ефективність цих та інших заходів на виконання стратегії повинна оцінюватись насамперед шляхом регулярного вимірювання рівня фінансового знань у суспільстві. Тому особливого значення набуває система моніторингу стану фінансової грамотності населення, яка повинна охоплювати оцінку рівня фінансової грамотності різних верств і цільових груп; позитивних і негативних факторів, котрі призводять до його підвищення або зниження; виявлення резервів для його зростання; розробку та реалізацію заходів з підвищення рівня фінансової грамотності; оцінку впливу вжитих заходів на поліпшення фінансової грамотності; стимулювання по-

питу на підзвітність фінансових установ і прозору фінансову політику в державі.

До речі, подібний комплексний моніторинг було здійснено якраз з метою визначення рівня засвоєння учнями знань з курсу “Фінансова грамотність” та їх практичного застосування в реальному житті вже у травні 2013 року. Це завдання було виконане під загальною координацією Міністерства освіти і науки України із залученням відділення моніторингових досліджень освітньої галузі Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Громадської ініціативи “Національна мережа фінансової просвіти”, базових вищих навчальних закладів, затверджених наказом МОН, та фахівців Програми розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II) Агентства США з міжнародного розвитку.

2. Другим способом реалізації запропонованих вище завдань може бути призначення Національного банку України основним координатором із формування політики щодо підвищення рівня фінансової грамотності й захисту прав споживачів фінансових послуг і проведення відповідного комплексу заходів. У такому випадку основні функції та завдання, описані вище для Центру фінансової грамотності й захисту прав споживачів фінансових послуг, може взяти на себе окремо визначений у структурі НБУ департамент (управління).

Література

1. Блискавка О., Зеленцова А. Фінансова грамотність населення та розвиток національної економіки. Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.for-ua.com/economics/.../131317.html>.

2. Роберт Бонд. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: Факти та висновки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/files/articles/1369/84/finlit_survey_6dec2010_ua.pdf.

3. Ruhwalski A. Rynek finansow. Komisja Nadzoru Finansowego [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finance.pl>.

4. Financial Markets and Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.statistics-canada>.

5. Фінансова грамотність та розвиток ринку фінансових послуг у Чехії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.czechba>.

Відкритий урок з фінансової грамотності для дітей та підлітків у Дитячому оздоровчому таборі “Світанок”.

Ірина Боярко

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів
Державного вищого навчального закладу
"Українська академія банківської справи
Національного банку України"
E-mail: boyarko@ukr.net

Надія Дехтяр

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів
Державного вищого навчального закладу
"Українська академія банківської справи
Національного банку України"
E-mail: dekhtyar@yandex.ru

Ольга Дейнека

Кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансів
Державного вищого навчального закладу
"Українська академія банківської справи
Національного банку України"
E-mail: gurkina2006@yandex.ru

Аналіз бюджетної політики країн ЄС та України у сфері формування та використання державних видатків

Проаналізовано формування державних видатків країн ЄС і України за функціональною ознакою. Досліджено стан відповідності реалізації бюджетної політики України у сфері формування та використання державних видатків принципам організації бюджетних відносин європейського співтовариства.

Analyzed is formation of public expenditures by functional feature in EU countries and in Ukraine. Investigated is the correspondence between principles of development of Ukraine's budgetary policy in the sphere of formation and use of public expenditures and organizational principles of budgetary relations in the European Community.

Ключові слова: державні видатки, бюджетна політика, принципи бюджетної політики.

Key words: public expenditures, budgetary policy, budgetary policy principles.

В умовах подолання наслідків фінансової кризи в країнах світового співтовариства та України зростає роль бюджетної політики в сфері державних видатків як комплексної системи заходів і дій органів влади в управлінні бюджетними коштами на основі концепції розвитку бюджетних відносин. Бюджетна політика України і країн ЄС повинна сприяти державній підтримці зростання національної економіки, забезпечення фінансової і соціальної стабільності, задоволення потреб та розв'язання різноманітних проблем суспільства на основі сталого розвитку. Державні видатки є ресурсною базою органів державної влади та управління у проведенні бюджетної політики і здійсненні соціально-економічних реформ, спрямованих на забезпечення економічного зростання. Тому формування оптималь-

ного складу та структури державних видатків у системі бюджетної політики країн ЄС і України є одним із пріоритетних завдань на сучасному етапі соціально-економічного розвитку.

Концептуальні засади реалізації бюджетної політики країн ЄС і України у сфері формування та використання державних видатків представлені в працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема: А.Бояра [1], Дж. Б'юкенена [2], С.Юрія [3], А.Вагнера, О.Василика [5], Дж. М.Кейнса, Г.Лопушняк [6], І.Луніної [7], І.Розпутенко [12], П.Самуельсона, Дж. Стігліца, В.Танзі, С.Фішера, М. Фрідмена, Е. Хансена, Дж. Хікса.

Метою нашого дослідження є аналіз формування та використання державних видатків за функціональною ознакою в розрізі країн ЄС і України, а також дослідження відповідності принципів побудови бюджетної полі-

тики України встановленим вимогам Євросоюзу.

ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ВИДАТКІВ

Соціально-економічний розвиток країн ЄС і України останніми роками кардинально змінив як систему бюджетних відносин, так і склад та структуру державних видатків. При цьому існуюче співвідношення між окремими групами видатків визначається стратегічною спрямованістю бюджетної політики з урахуванням таких факторів її формування, як рівень соціально-економічного розвитку країни, її соціально-культурні та виробничо-технологічні зв'язки з іншими державами, історичні традиції, діюча модель регулювання економіки та

інші. Так, якщо в період становлення ринкових відносин країни спрямовували значну частину своїх бюджетних коштів на здійснення економічної діяльності, з яких до 70% асигнувань зосереджувалося у сфері матеріального виробництва, то з посиленням соціальної функції держави, орієнтованої на безпосереднє забезпечення потреб громадян, було здійснено переорієнтацію грошових потоків держави на соціальний захист і соціальні послуги для населення. Нині в структурі державних видатків країн світу соціальні видатки становлять понад 50%. Посилення державного інтересу до проблем фінансування соціально-культурних заходів та соціального забезпечення населення зумовлено необхідністю поліпшення стану соціального захисту громадян із низьким рівнем доходів, що особливо гостро проявляється в умовах фінансово-економічної кризи.

Крім того, зазначимо, що роль держави у формуванні та розподілі ВВП базується на двох факторах: виконанні державою притаманних їй суспільних функцій і участі держави у формуванні ВВП на правах виробника як суб'єкта підприємницької діяльності. Основним показником використання державою цих чинників формування сукупного націо-

нального продукту є рівень централізації ВВП у бюджеті країни. Він визначається насамперед економічною моделлю суспільства у певному періоді розвитку держави. Сучасні провідні науковці за рівнем централізації ВВП виділяють три моделі фінансових відносин у суспільстві:

– американська – заснована на максимальному рівні самофінансування юридичних осіб і самозабезпечення фізичних осіб та характеризується незначним рівнем бюджетної централізації (в межах 25–30% ВВП);

– західноєвропейська – пов'язана з паралельним функціонуванням державних і комерційних установ у соціальній сфері. Державна соціальна сфера є розгалуженішою, ніж у країнах з американською моделлю. Рівень централізації помірний (35–40% ВВП);

– скандинавська – представлена розгалуженою державною соціальною сферою, що створює передумови для найбільшої соціальної стабільності й забезпечення. Характеризується високим рівнем централізації ВВП (50–60%) [13].

Якщо враховувати середній рівень централізації ВВП (див. графік 1), то у більшості країн ЄС використовується західноєвропейська модель фінансових відносин.

При цьому Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Ісландія, Італія, Нідерланди, Португалія, Швеція, Угорщина та Словенія мають вищий рівень централізації ВВП, ніж середній показник за сукупністю країн ЄС, який становить 44.54%. В Україні рівень централізації ВВП нижчий, ніж у середньому в країнах ЄС – 18.11%, що свідчить про формування фінансових відносин за американською моделлю.

ГРУПУВАННЯ КРАЇН ЄС ЗА ПРІОРИТЕТНІСТЮ ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ВИДАТКІВ

З метою забезпечення загальнодержавної та міжнародної порівняльності даних статистики державних фінансів країн ЄС та України нами було виділено чотири групи бюджетних видатків:

– підприємницька діяльність держави, до якої ввійшли видатки на фінансування економічної діяльності та житлово-комунальних підприємств;

– освіта – витрати на здійснення державної освітньої діяльності;

– загальнодержавні функції та підтримка безпеки – витрати на загальнодержавні послуги, оборону, суспільний порядок та безпеку, захист довкілля;

– соціальні функції – витрати на охорону здоров'я, соціальний захист, відпочинок і розваги, культуру та релігію.

Слід зазначити, що обсяг видатків на підприємницьку діяльність держави пов'язаний із реалізацією державної політики щодо формування міжсекторальних взаємозв'язків у національній економіці. Відповідно зростання частки державного сектору економіки зумовлюватиме зростання витрат на здійснення державою підприємницької діяльності у складі державних видатків. Вони спрямовуються на забезпечення виробництва загальносуспільних благ, які можуть надаватися виключно суб'єктами господарювання державної форми власності, а саме: фінансування стратегічних об'єктів у різних сферах економічної діяльності, зокрема у промисловості, енергетиці, транспорті та зв'язку, сільському господарстві, житлово-комунальному господарстві, наданні інших послуг, пов'язаних з економічною діяльністю держави.

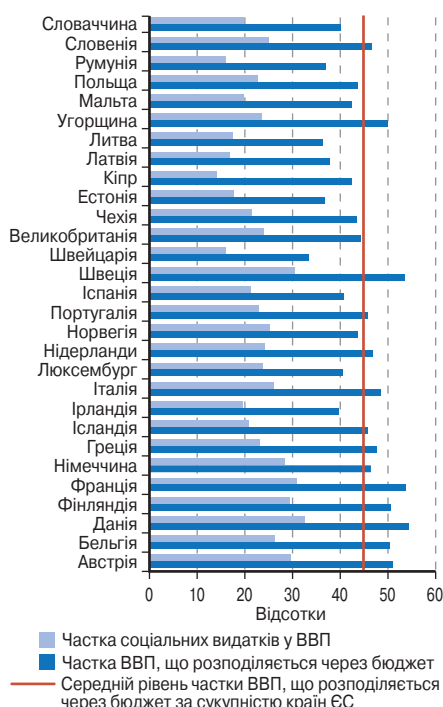
Результати порівняння частки видатків на здійснення підприємницької діяльності держави у країнах ЄС у середньому за 2000–2011 рр. подано на графіку 2.

Зіставлення фактичних даних у розрізі окремих країн із середньою часткою державних видатків на розвиток підприємницької діяльності в цілому за сукупністю країн ЄС дає змогу виділити три групи держав за рівнем підприємницької активності:

– перша – низький рівень активності, за якого частка державних видатків на розвиток підприємницької діяльності становить менше 10% (Данія (6.86), Великобританія (8.57), Швеція (9.33), Італія (9.56), Німеччина (9.84), Греція (9.93));

– друга – середній рівень активності – від 10 до 15% (Фінляндія (10.15), Франція (10.22), Норвегія (10.93), Бельгія (11.19), Словенія (11.43), Австрія (11.81), Португалія (12.03), Люксембург (12.48), Нідерланди (12.62), Естонія (12.75), Литва (12.93), Польща (13.21), Швейцарія (13.93), Угорщина (14.26), Іспанія (14.64) Словаччина (14.85));

Графік 1. Рівень централізації ВВП країн ЄС та роль соціальних видатків у його формуванні в середньому за період 2000–2011 рр.

Джерело: розраховано на основі даних [14].

– третя – високий рівень активності – більше 15% (Мальта (15.86), Кіпр (15.97), Ісландія (17.47), Латвія (18.26), Ірландія (19.21), Чехія (19.67), Румунія (21.09)).

Переважає більшість країн ЄС демонструє структуру витратків у частині фінансування підприємницької діяльності державного сектору в межах, наближених до середнього показника за країнами ЄС, який протягом 2000–2011 рр. становив 13.14%. За аналогічний період у структурі державних витратків України середня частка витрат на здійснення підприємницької діяльності становила 19.30%, що свідчить про високий рівень підприємницької активності держави відповідно до наведених вище критеріїв групування країн ЄС.

Світова економіка характеризується розвинутими інформаційними технологіями та глобальною комп'ютеризацією виробництва, що потребує формування інтелектуально розвинутої особистості, провідну роль у якому відіграє якісна освіта. Це зумовлює зростання обсягів державного фінансування освіти з метою створення умов для подальшого розвитку національного суспільства як високоосвіченого та високоінтелектуального співтовариства, здатного забезпечувати підвищення конкурентоспроможності економіки країни на світовому ринку. У більшості країн світу державний сектор безпосередньо надає послуги у сфері початкової і середньої школи. Це зумовлює фінансування відповідних потреб на рівні близько 90% від загальної суми витрат на освітні послуги. Крім того, традиційно державний сектор також впливає на формування попиту на

ринку освітніх послуг за допомогою таких фінансових інструментів, як виплати студентам стипендій, субсидій, надання кредитів, а також через загальну структуру регулювання приватної освіти. Отже, в цілому витатки на освіту є різновидом витрат на споживання, але у довгостроковому періоді з урахуванням їхнього впливу на формування людського капіталу їх можна розглядати як інвестиційні вкладення, що будуть не лише компенсовані за рахунок доходів у майбутньому, а й забезпечать можливість інтенсивного економічного зростання. Групування країн – членів ЄС за середньою часткою державних витрат на освіту подано на графіку 3.

За рівнем фінансування державних витратків на освіту країни ЄС можна поділити на три групи:

– перша – з низьким рівнем, який не перевищує 10% від загальної суми державних витратків (Греція (7.78), Німеччина (8.92), Італія (9.43), Словаччина (9.8));

– друга – з середнім рівнем – від 10 до 15% (Румунія (10.38), Австрія (10.70), Чехія (10.73), Франція (10.97), Іспанія (11.06), Угорщина (11.14), Нідерланди (11.69), Бельгія (11.70), Люксембург (11.71), Фінляндія (12.17), Ірландія (12.61), Швеція (13.05), Мальта (13.06), Польща (13.28), Норвегія (13.30), Великобританія (13.65), Данія (13.73), Словенія (13.79), Португалія (14.41));

– третя – з високим рівнем – понад 15% (Кіпр (15.31), Латвія (15.69), Литва (16.02), Швейцарія (17.58), Естонія (17.78), Ісландія (17.98)).

Україна за аналізований період має частку державних витратків на

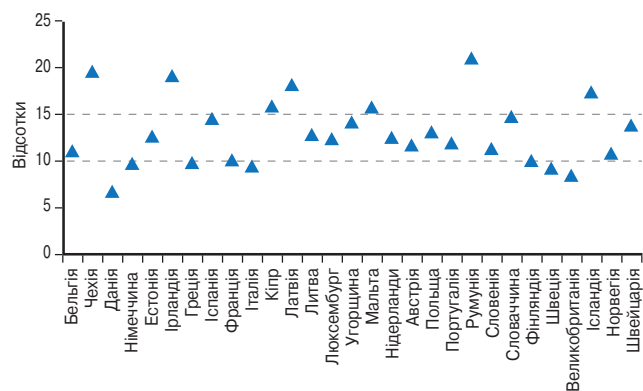
освіту на рівні 12.12%, що майже відповідає середньому значенню для країн ЄС (12.74%).

Витатки на управління, оборону та безпеку держави зумовлені самою природою і функціями держави, необхідністю ефективної організації діяльності органів законодавчої та виконавчої влади, захисту прав та свобод громадян, потребами забезпечення громадського порядку та захисту національних інтересів у міжнародному співтоваристві. Формування обсягів цих витратків має здійснюватися за умови обґрунтованого впорядкування функціональних обов'язків держави, посилення рівня консолідації суспільства, формування та збереження довіри до дій владних структур. Витатки на управління мають бути узгодженими із завданнями адміністративних реформ, що здійснюються в кожній країні відповідно до поточних завдань державної соціально-економічної політики; витатки на оборону – з основними напрямками реформування військової сфери та стану глобальної безпеки у світі, оскільки вони включають кошти на утримання збройних сил, розвиток оборонної промисловості, військові дослідження, а також витатки на ліквідацію їхніх наслідків і є запорукою міжнародної стабільності й необхідною умовою формування та підтримки добросусідських відносин.

За рівнем державних витратків на загальнодержавні функції та підтримку безпеки (див. графік 4) країни ЄС можна згрупувати так:

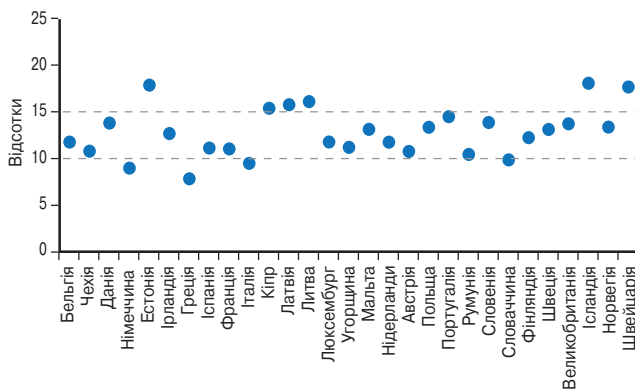
– перша група – з низьким рівнем, який не перевищує 20% від

Графік 2. Групування країн ЄС за рівнем державних витратків на розвиток підприємницької діяльності

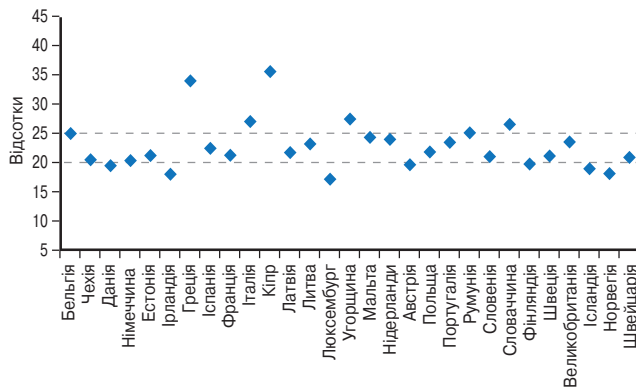
Джерело: розраховано на основі даних [14].

Графік 3. Групування країн ЄС за рівнем державних витратків на освіту

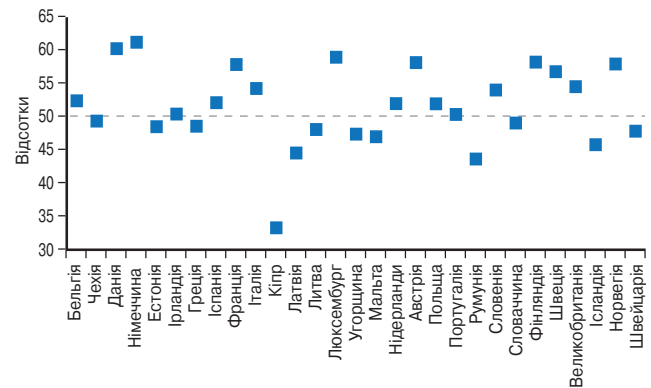
Джерело: розраховано на основі даних [14].

Графік 4. Групування країн ЄС за рівнем державних витратків на загальнодержавні функції та підтримку безпеки

Джерело: розраховано на основі даних [14].

Графік 5. Групування країн ЄС за рівнем соціальних витратків

Джерело: розраховано на основі даних [14].

Таблиця. Відповідність структури державних витрат країн ЄС середнім за сукупністю країн співдружності показникам					
Країна	Рівень витрат на:				Умовне позначення типу бюджетної політики
	розвиток підприємницької діяльності	освіту	виконання загальнодержавних функцій та підтримку безпеки	соціальні функції	
Австрія	С	С	Н	В	Н2СВ
Бельгія	С	С	С	В	3СВ
Данія	Н	С	Н	В	2НСВ
Фінляндія	С	С	Н	В	Н2СВ
Франція	С	С	С	В	3СВ
Німеччина	Н	Н	С	В	2НСВ
Греція	Н	Н	В	С	2НСВ
Ісландія	В	В	Н	С	НС2В
Ірландія	В	С	Н	В	НС2В
Італія	Н	Н	В	В	2Н2В
Люксембург	С	С	Н	В	Н2СВ
Нідерланди	С	С	С	В	3СВ
Норвегія	С	С	Н	В	Н2СВ
Португалія	С	С	С	В	3СВ
Іспанія	С	С	С	В	3СВ
Швеція	Н	С	С	В	Н2СВ
Швейцарія	С	В	С	С	3СВ
Великобританія	Н	С	С	В	Н2СВ
Чехія	В	С	С	С	3СВ
Естонія	С	В	С	С	3СВ
Кіпр	В	В	В	С	С3В
Латвія	В	В	С	С	2С2В
Литва	С	В	С	С	3СВ
Угорщина	С	С	В	С	3СВ
Мальта	В	С	С	С	3СВ
Польща	С	С	С	В	3СВ
Румунія	В	С	С	С	3СВ
Словенія	С	С	С	В	3СВ
Словаччина	С	Н	В	С	Н2СВ

В – вище середнього; С – середній, Н – нижче середнього.

загальної суми державних витратків (Люксембург (17.05), Ірландія (17.90), Норвегія (18.01), Ісландія (18.84), Данія (19.36), Австрія (19.52), Фінляндія (19.64));

– друга – із середнім рівнем – від 20 до 25% (Німеччина (20.23), Чехія (20.37), Словенія (20.91), Швейцарія (20.77), Швеція (21.01), Естонія (21.09), Франція (21.14), Латвія (21.60), Польща (21.70), Іспанія (22.32), Литва (23.07), Португалія (23.34), Великобританія (23.41), Нідерланди (23.85), Мальта (24.19), Бельгія (24.85), Румунія (24.97));

– третя – з високим рівнем – понад 25% (Словаччина (26.41), Італія (26.90), Угорщина (27.32), Греція (33.84), Кіпр (35.43)).

Питома вага державних витратків України на загальнодержавні функції та підтримку безпеки у структурі державних витратків становить 28.31%, що дає змогу віднести її до країн третьої групи. І цей показник є одним із найвищих серед країн ЄС, оскільки вищий рівень фінансування державою потреб управління, оборони та безпеки мають лише Греція та Кіпр. У середньому в країнах ЄС ці витрати становлять 22.72% від загального обсягу державних витратків.

Виконання соціальної функції держави проявляється у задоволенні суспільних потреб у охороні здоров'я, підтримці незабезпечених верств населення, здійсненні соціального захисту та соціального забезпечення громадян. Їх ефективне виконання потребує розробки відповідної соціальної політики як важливої складової внутрішньої політики держави. Вона втілюється в життя на основі програм, спрямованих на реалізацію основних соці-

ально-економічних інтересів різних груп населення, потреб людини та стабілізацію і розвиток соціальних відносин у суспільстві. Фінансування відповідних потреб ґрунтується на оптимізації соціальних видатків держави на основі критеріїв підвищення показників ефективності функціонування організацій соціальної сфери та дотримання цільового надання соціальної допомоги. При цьому видатки на соціальний захист формуються за такими напрямками: державна підтримка населення, яке може зазнавати негативного впливу ринкових процесів, із метою забезпечення йому належного рівня життя, а також створення соціальних гарантій для економічно активних громадян; комплекс законодавчо закрплених гарантій, що протидіють дестабілізуючим життєвим факторам (інфляція, спад виробництва, економічна криза, безробіття тощо). Враховуючи соціальну спрямованість моделей розвитку ринкової економіки, обсяги таких видатків держави в країнах світу постійно зростають та нині домінують у загальній структурі державних видатків.

З урахуванням відсутності значної варіації в показниках середньої питомої ваги соціальних видатків у країнах ЄС (див. графік 5) нами було виділено дві групи:

– перша – з помірною соціальною орієнтацією державних фінансів – частка соціальних видатків у структурі державних видатків становить менше 50% (Кіпр (33.28), Румунія (43.56), Латвія (44.46), Ісландія (45.70), Мальта (46.89), Угорщина (47.28), Швейцарія (47.72), Литва (47.97), Естонія (48.39), Греція (48.46), Словаччина (48.94), Чехія (49.23));

– друга – з високою соціальною орієнтацією державних фінансів – понад 50% (Ірландія (50.28), Португалія (50.22), Польща (51.81), Нідерланди (51.84), Іспанія (51.98), Бельгія (52.26), Словенія (53.87), Великобританія (54.37), Італія (54.10), Швеція (56.61), Франція (57.68), Норвегія (57.76), Австрія (57.97), Фінляндія (58.04), Люксембург (58.77), Данія (60.05), Німеччина (61.01)).

Україна має значно нижчий показник соціальних видатків, ніж країни – члени ЄС. Частка державного фінансування соціальної сфери у нашій країні становить лише 27.28%,

що на 24.12% нижче середньоєвропейського рівня.

ТИПИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ

Узагальнення проведеного аналізу відповідності структури державних витрат країн ЄС середнім за сукупністю країн співдружності показникам подано в таблиці.

Як свідчать результати проведеного аналізу, можна умовно виділити два типи державної політики у сфері формування бюджетних видатків:

– перший – із підтримкою структури державних видатків на середньому для співдружності рівні з визначенням одного або кількох пріоритетних напрямів державного фінансування (країни з умовним позначенням типу бюджетної політики С3В, 3СВ, 2С2В);

– другий – із фінансуванням пріоритетних напрямів бюджетних видатків за рахунок істотного скорочення асигнувань за іншими напрямками витрачання коштів (Н2СВ, НС2В, 2Н2В).

ВИСНОВОК

Проведений порівняльний аналіз бюджетної політики країн – членів ЄС та України дає змогу стверджувати, що сформована в нашій країні бюджетна система в цілому відповідає загальним принципам побудови, правилам формування державних видатків та їх розподілу за пріоритетними напрямками розвитку соціально-економічної системи, що використовуються в межах європейського співтовариства. Відповідно це дає змогу національній економіці ефективно інтегруватися з країнами європейської співдружності та дотримуватися встановлених вимог щодо забезпечення економічної конвергенції об'єднаних суспільно-територіальних систем.

Література

1. Бояр А.О. Принципи функціонування бюджетної системи Європейського Союзу / А.О.Бояр // Науковий вісник Волинського національного університету. Економічні науки. – 2009. – № 7. – С. 199–203.

2. Б'юкенен Дж. Суспільні фінанси і суспільний вибір – два протилежні бачення держави / Джеймс М. Б'юкенен, Річард А. Масгрейв; [пер. з англ. А.Ю.Іценко]. – К.: Вид. дім “Києво-

Могилянська Академія”, 2004. – 176 с. – (Актуальні світові дискусії).

3. Бюджетна система України: навч. посібник для вузів / Під ред. Юрія С. І. – К.: НІОС, 2000. – 400 с. – ISBN 966-95321-3-2.

4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.44.22&nobreak=1>. – Назва з екрана.

5. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник / О.Д.Василик; КНУ ім. Т.Г.Шевченка. – 4-е вид., доп. – К.: Ніос, 2003. – 416 с. – ISBN 966-95321-5-9.

6. Лопушняк Г. Бюджетні видатки як інструмент державного регулювання соціально-економічного розвитку України. – [Електронний ресурс]. – Електронні текстові дані – Режим доступу: <http://www.lvivacademy.com/visnik6/fail/+Lopushnjak.pdf>. – Назва з екрана.

7. Луніна І. Державні видатки: тенденції і фактори зростання / І.Луніна // Фінанси України. – 2001. – № 4. – С. 104–110.

8. Офіційний сайт Комітету з питань бюджету. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>. – Назва з екрана.

9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/index>. – Назва з екрана.

10. Павлюк К. В. Концептуальні підходи до аналізу державних видатків / К.В.Павлюк, Т.В.Ахмед // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С. 73–90.

11. Про внесення змін до “Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету” // Наказ Міністерства фінансів України № 754 від 21.06.2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1199-12/page>. – Назва з екрана.

12. Розпуненко І. В. Державні видатки в перехідних економіках: монографія / І.В.Розпуненко. – К.: УАДУ, 1998. – 244 с.

13. Романенко О. Р. Фінанси: підручник / О.Р.Романенко; Мін-во освіти і науки України. – 4-те вид., стер. – К.: ЦУЛ, 2009. – 312 с. – ISBN 978-966-364-788-3.

14. Eurostat / European Commission. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>. – 05.03.2013. – Назва з екрана.

Дослідження/

Олег Луцишин

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів суб'єктів
господарювання і страхування
Тернопільського національного
економічного університету
E-mail: olegkalyna@mail.com

Прагматизм формування системи кредитної кооперації в Україні

Висвітлено нові концептуальні підходи щодо реформування інфраструктури системи кредитної кооперації, запропоновано шляхи вдосконалення державного регулювання і пруденційного нагляду за діяльністю кредитних спілок з метою зміцнення їх фінансової стабільності та посилення соціальної спрямованості. Розкрито питання формування збалансованої та завершеної архітектури системи кредитних спілок в Україні.

Considered are new conceptual approaches to the reformation of the infrastructure of the credit cooperation system. Suggested are ways to improve government regulation and prudential supervision under credit unions activity in order to firm their financial soundness and to develop a stronger social orientation. Discussed is the issue of creation of the balanced and complete architecture of the credit unions system in Ukraine.

Ключові слова: кредитна кооперація, кредитна спілка, кооперативний банк, об'єднана кредитна спілка, саморегульована організація, кооперативний апекс-інститут, об'єднання кредитних спілок, асоціація кредитних спілок, фонд захисту вкладів, стабілізаційний фонд, бюро кредитних історій, пруденційний нагляд, тимчасова адміністрація, кооперативні стандарти, фінансова конгломерація.

Key words: credit cooperation, credit union, cooperative bank, united credit union, self-regulating organization (SRO), cooperative apex institute, association of credit unions, deposit guarantee fund, stabilization fund, credit bureau, prudential supervision, provisional administration, cooperative standard, financial conglomeration.

Кооперативні форми господарювання посідали і посідають чільне місце в економічних системах розвинутих країн та країн, що розвиваються, а ідейні засади кооперації, особливо кредитної, завжди займали і продовжують займати одне з центральних місць у суспільно-економічній та науково-теоретичній думці. Проблемам кредитної кооперації присвятили свої праці багато науковців і дослідників, зокрема Ф.Бретт, Г.Ван Дайк, К.Глен, М.Гілман, Ф.Гілберт, М.Дігбі, М.Дж. Керролл, Д.Кобя, Я.Мак Ферсон, У.Уоткінс, М.Шаарс. Класичні принципи організації кредитної кооперації та історичні аспекти розвитку кооперативного руху розкриті у наукових дослідженнях О.В.Чаянова, М.І.Туган-Барановського, доповнені О.І.Крашениковим, С.Н.Прокіповичем та ін. Серед дослідників

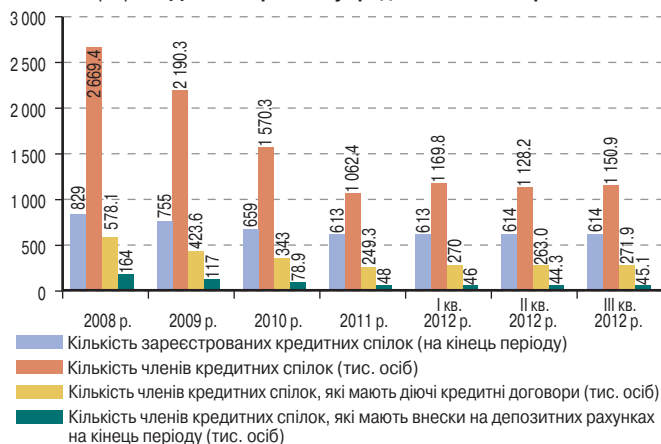
проблем становлення, розбудови українського кооперативного руху та забезпечення стабільності системи кредитної кооперації слід відзначити М.В.Алімана, І.І.Витановича, О.Г.Волкову, С.Д.Гелея, В.В.Гончаренка, С.М.Злупка, А.Я.Оленчика, А.О.Пантелеймоценка, Г.М.Терещенка, О.О.Хоменка, В.П.Хомутенка.

Процеси ринкової трансформації української економіки зумовлюють потребу в активізації діяльності кредитних спілок, які в нинішніх умовах є не лише активними учасниками ринку фінансових послуг, а й виконують специфічну соціально-економічну роль, пов'язану із забезпеченням своїх членів необхідними фінансовими послугами на неприбуткових засадах. У дієвому правовому полі за умови високого рівня інституційного розвитку та фінансової культури на-

селення це суттєво послаблює окремі негативні аспекти ринкових відносин і підвищує соціальну спрямованість та ефективність ринкової економіки, про що переконливо свідчить досвід зарубіжних країн.

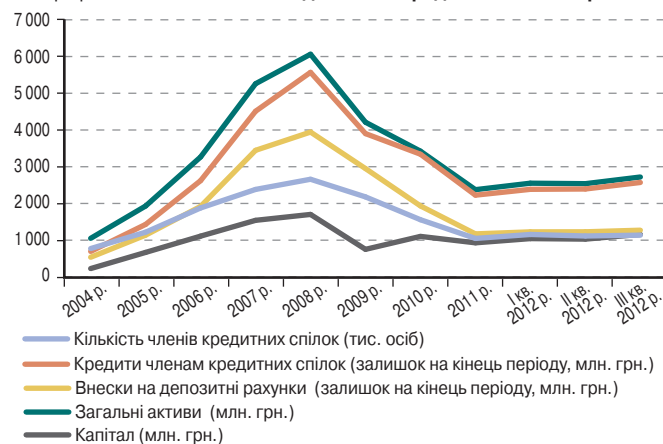
Нині кредитна кооперація в Україні об'єднує майже 1.5 млн. громадян. У 2012 році близько 50 тисяч осіб довірили свої кошти українським кредитним спілкам, а понад 270 тисяч громадян мають діючі кредитні угоди (див. графік 1). Надані кредити членам спілок перевищують 2.5 млрд. грн. Водночас уже чотири роки поспіль кредитні спілки працюють в умовах фінансової нестабільності – з кінця 2008 року до початку 2013 року, динаміка розвитку кредитних спілок дещо знизилася. Платоспроможність українців не зростає, а довіра до фінансових інститутів відроджується

Графік 1. Динаміка розвитку кредитних спілок України

Джерело: побудовано автором за даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг / Підсумки розвитку ринків небанківських фінансових послуг України. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://www.dfp.gov.ua/733.html>.

Графік 2. Основні показники діяльності кредитних спілок України

Джерело: побудовано автором за даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг / Підсумки розвитку ринків небанківських фінансових послуг України. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://www.dfp.gov.ua/733.html>.

повільно. При цьому практично не відбувається змін у законодавстві, яке залишається застарілим і недосконалим.

За останні два роки з Державного реєстру фінансових установ виключили понад 150 кредитних спілок (порівняно з докризовим періодом їх кількість скоротилася на 215 – одні з них вийшли за власним бажанням, інші збанкрутували, решта – виключені за порушення нормативів тощо; щоправда деякі спілки, виключені з реєстру фінансових установ, і надалі продовжують працювати – обслуговувати надані кредити і частково повертати залучені внески спілчан). Порівняно з докризовим періодом (2008 роком) істотно скоротилися активи кредитних спілок – більш як наполовину (–55%), кредитні програми зменшилися на 53,7%, відбувся значний вплив депозитних внесків (–67,5%), найменший низхідний тренд продемонстрував капітал спілок (–31,6%), кількість членів кредитних спілок скоротилася майже на 2/3 (–56,9%) – див. графік 2¹. Загалом у цей період у діяльності таких фінансових установ найбільше проявилися недоліки організаційного та правового характеру. Нині гостро постало питання щодо формування збалансованої та завершеної архітектури системи кредитних спілок в Україні. Тобто на ринку фінансових послуг назріла необхідність відновлення фінансової стабільності та со-

ціальної відповідальності фінансових інститутів, зокрема й кредитних спілок.

Нині реалії стану ринку фінансових послуг такі, що постала необхідність розробки Концепції реформування та розвитку національної системи кредитної кооперації. Однією з пропозицій Національного банку до проекту Концепції є заборона кредитним спілкам залучати внески (вклади) на депозитні рахунки або ж переформатовувати спілки, які бажають проводити такі операції, у кооперативні банки. Ця пропозиція викликала неоднозначну реакцію як у державних органів нагляду і регулювання, так і в самих учасників ринку. Передусім така норма чітко прописана в Законі України “Про кредитні спілки”: “Кредитна спілка залучає на договірних умовах внески (вклади) своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі” (ст. 21 “Господарська діяльність кредитної спілки” п. 1 абз. 3)². Очевидно, що заборона залучення внесків на депозитні вклади не вирішить цих проблем, тим більше, що за кредитними спілками й надалі залишатиметься право залучати внески на пайові вклади. Таким чином, заборона кредитним спілкам залучати внески (вклади) на депозитні рахунки лише зважує проблему. Закономірно постає питання: чи існують інші шляхи її вирішення? Так, вони є, зокрема це стосується обмеження діяльності кредитних спілок адміністративно-територіальними одини-

цями; впровадження системи саморегулювання як додаткового самоконтролю на ринку; запровадження обов’язкового членства спілок у професійних об’єднаннях; запровадження кооперативних стандартів діяльності.

Останнім часом у засобах масової інформації часто озвучувалися різні дані щодо ошуканих членів кредитних спілок. Але які з них реальні? І скільки коштів насправді втратили вкладники? За висновками тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин та причин сучасного стану справ у системі кредитної кооперації від 22 грудня 2010 року, сума вкладених коштів на депозитні внески (вклади) збанкрутілих кредитних спілок становила на той час менше 1,5 млрд. грн., що належали приблизно 50 тисячам осіб і які були розміщені майже у 50 спілках (це менше 15% тодішньої частки ринку). Задля вирішення цієї проблеми пропонувалося на рівні держави прийняти рішення про компенсацію вкладів у вигляді разової виплати вкладникам за рахунок цільових бюджетних фондів під контролем регулятора. За умов відсутності системи кредитних спілок це певною мірою мало вирішити проблему. Національним регулятором було підготовлено бюджетний запит на суму 1,4 млрд. грн. для рефінансування кредитних спілок. Дану суму мали передбачити у Державному бюджеті України на 2011 рік. І хоча це були лише тактичні заходи, спрямовані на усунення тимчасових проблем, ініціатива втілення не знайшла. У перспективі сам ринок повинен

¹ За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг / Підсумки розвитку ринків небанківських фінансових послуг України. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://www.dfp.gov.ua/733.html>.

² Закон України “Про кредитні спілки”. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.

узяти на себе додаткові зобов'язання й бути готовим до ретельнішого контролю діяльності кредитних спілок. Необхідно очистити його від різного роду установ та організацій, які працюють під “маркою” кредитних спілок, а насправді їх діяльність не відповідає принципам кредитної кооперації. У результаті останньої світової кризи вже відбулося часткове очищення ринку від фінансово нестабільних та напівлегальних фінансових установ (із неякісним портфелем, схемних та корумпованих, афілійованих і кишенькових фінансових посередників). Щоправда, під загальний прес кризи потрапили і ті установи, які працювали прозоро й відкрито, проте мали значну частку прострочених кредитів, незабезпечених сформованими резервами, та/або рівень капіталізації яких був низьким. Ажіотажне вилучення вкладів та відсутність механізму рефінансування стали причинами банкрутства більшості таких банків. Водночас варто зауважити, що світова фінансова криза не була першопричиною виникнення згаданих вище проблем на ринку кредитних спілок. Вона лише відіграла роль каталізатора і наочно проявила накопичені проблеми. Зокрема стало очевидним, що саме класичні кредитні спілки з незначними втратами пережили активну фазу кризи й упродовж останніх років активно відновлюють свої ринкові позиції.

Окреслені проблеми вкотре вказують на недоліки, що мають місце у

державному регулюванні діяльності кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ, у пруденційному нагляді та системі раннього попередження кризових ситуацій, а надто у випадку виведення з ринку недобросовісних конкурентів із урахуванням інтересів їх членів, у першу чергу вкладників. Таким чином, нині на часі як формування нових концептуальних підходів щодо реформування інфраструктури системи кредитної кооперації, так і об'єктивно назрілою є необхідність удосконалення механізму державного регулювання і пруденційного нагляду за діяльністю кредитних спілок із метою зміцнення їх фінансової стабільності та посилення соціальної спрямованості.

Для ефективного існування будь-якого об'єднання необхідно є не лише принципова згода її членів, а передусім чітко врегульована та дієва система. Успішне функціонування архітектури небанківських фінансово-кредитних установ потребує: 1) єдиної загальнонаціональної системи стабілізації і фінансового оздоровлення кредитних спілок; 2) системи гарантування вкладів їх членів; 3) якісного супроводу проблемних, залеглих та безнадійних кредитів; 4) системи страхування фінансових та виробничих ризиків; 5) системи, яка б давала можливість якісно й ефективно розміщувати тимчасово вільні фінансові ресурси; 6) ефективного забезпечення інформацією про потенційного позичальника; 7) інтеграції кредитних спілок у міжбанків-

ський ринок та світовий фінансовий ринок; 8) системи внутрішнього контролю, яка б простежувала і сигналізувала про ризики, проводила оцінку фінансового стану й повноти звітності, здійснювала глибокий незалежний моніторинг діяльності та стежила за дотриманням встановлених системою нормативів. Проте якісно новим і найвищим рівнем системної інтеграції є створення апексної фінансової установи (яка відповідатиме за процеси рефінансування та вирівнювання ліквідності) – див. схему 1.

Побудову архітектури системи кредитних спілок буде на цьому етапі завершено. Відтак необхідно розпочати вихід на якісно новий рівень міжгалузевої інтеграції і фінансової консолідації між небанківськими фінансово-кредитними установами та банківською системою, що приведе до цивілізованого перетікання капіталу та оптимальної його міграції (див. схему 2).

При побудові вказаної інтегрованої фінансової архітектури грошові потоки більш рціонально та оптимально переміщатимуться всередині системи та між підсистемами, забезпечивши можливість ефективного розміщення надлишкового капіталу, а також швидкого та якісного реагування на зміни кон'юнктури ринку фінансових послуг.

Водночас органи державного нагляду зможуть набагато ефективніше регулювати діяльність організованого таким чином ринку. Для побудови запропонованої системи кредитних спілок необхідно внести низку поправок і змін до законів, розпорядчих та нормативних документів. У цьому аспекті серйозних поправок потребує Закон України “Про банки і банківську діяльність”, а саме в частині регламентування діяльності кооперативних банків, які мають створюватися на загальноукраїнському рівні. Також необхідно внести певні корективи до Закону України “Про кредитні спілки”, зокрема в частині, що стосується створення саморегулювальної організації, делегування їй відповідних повноважень та обов'язкового членства в ній усіх кредитних спілок, які працюють із внесками (вкладами) на депозитні рахунки.

Найоптимальнішим варіантом побудови системи кредитної кооперації є організаційна структура, яка базується на чіткій вертikalі функціональних залежностей інфраструктур-

Схема 1. Архітектура системи небанківських фінансово-кредитних установ України

них елементів. Основою цієї вертикалі має стати регулятор та саморегулювальна установа, а надбудовою – контролюючі органи. Сервісна ж інфраструктура повинна бути замкнена на установі, що виконуватиме функцію центрального органу, покликаного вирішувати проблеми ліквідності. Такою фінансовою установою є кооперативний апекс-інститут як сервісний елемент вищого рангу.

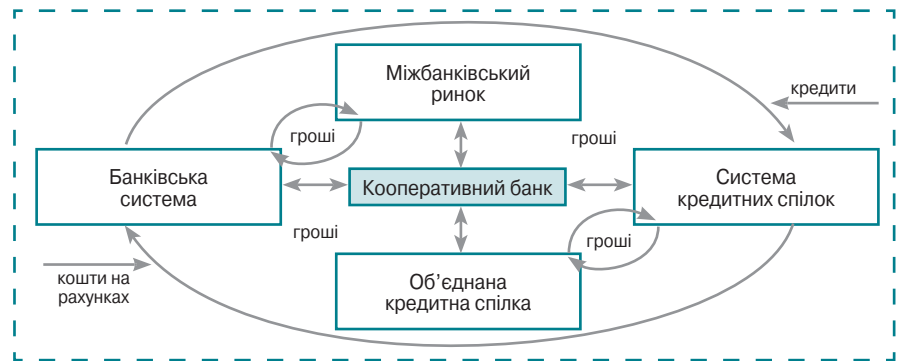
Першим кроком на шляху створення стійкої системи кредитних спілок має стати формування її архітектури, зокрема:

- об'єднання кредитних спілок на місцях у обласні асоціації з наданням їм на законодавчому рівні певних представницьких повноважень (брати участь у загальних зборах членів КС області та надавати звіт про їх легітимність, проводити моніторинг діяльності спілок та відділені КС, які працюють в області, надавати висновки про добросовісну конкуренцію до всеукраїнських професійних об'єднань кредитних спілок та інше);

- об'єднання на всеукраїнському рівні в потужні професійні асоціації, які виконуватимуть роль і функцію представництва інтересів ринку, запроваджуватимуть та перевірятимуть дотримання членами системи кооперативних стандартів і нормативів діяльності; організовуватимуть та проводитимуть різноманітні тренінги, семінари, круглі столи, навчання для учасників ринку; відстоюватимуть інтереси спілки і спілчан перед органами державного нагляду та інше;

- виведення на якісно новий рівень функціонування об'єднання кредитних спілок “Програма захисту вкладів” із притаманними саме такому об'єднанню функціями, а саме: 1) створення фонду захисту вкладів членів кредитних спілок (усі кредитні спілки, які мають на меті отримати ліцензію на право залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки, повинні пред'явити висновок про відповідність стандартам, затвердженим об'єднанням кредитних спілок “Програма захисту вкладів”, а після отримання ліцензії обов'язково стати учасником цього об'єднання; затвердження на законодавчому рівні величини внесків до об'єднання у процентному співвідношенні до величини депозитних внесків спілки та шляхів і напрямів використання такого фонду); 2) створення стабілізаційного фонду (основного елементу захисту вкладів, через який здійсню-

Схема 2. Перерозподіл фінансових ресурсів у системі інтегрованої фінансової архітектури банків і кредитних спілок

ватиметься санація проблемних кредитних спілок, нівелюватимуться шляхи звернення до фонду захисту вкладів усіма можливими ринковими методами і самою системою); 3) запровадження єдиних стандартів звітності, моніторингу та аудиту, які здійснюватимуться сертифікованими Нацкомфінпослуг спеціалістами, що дасть змогу моніторити ринок та своєчасно відстежувати перекося на ньому (не допускати і попереджувати банкрутства серед кредитних спілок за допомогою використання стабілізаційного фонду); запроваджувати тимчасову адміністрацію у спілках, які потрапили на межу неплатоспроможності (ця адміністрація повинна мати право дорадчого голосу; лише за умови незнаходження компромісів за ініціативи тимчасової адміністрації скликаються позачергові загальні збори, які змінюють органи управління та мають право надати тимчасовій адміністрації ширші повноваження); 4) перетворення “Програми захисту вкладів” на саморегулювальну організацію з обов'язковою участю всіх спілок, які отримали ліцензію на залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки, що здійснюватиме нагляд за фінансовим станом і дотриманням нормативів діяльності; встановлюватиме критерії відповідності та проводитиме моніторинг ринку, виконуючи допоміжну роль для Нацкомфінпослуг у регулюванні діяльності кредитних спілок³;

- створення бази даних недобросовісних позичальників (національ-

не бюро кредитних історій) – єдиної для всіх учасників ринку фінансових послуг;

- створення колекторської служби – органу, який супроводжуватиме проблемні кредити;

- виведення об'єднаної кредитної спілки на якісно новий рівень діяльності та/або створення кооперативного банку (другого рівня), який інтегруватиме учасників системи не лише на рівні представництва інтересів, а й на вищому етапі фінансової інтеграції;

- створення кооперативного апексного інституту, здатного забезпечити: ліквідність для кооперативних банків та кредитних спілок; компенсацію короткострокових піків ліквідності (надлишки/розриви) всередині сектору; відкриття доступу до національних і міжнародних програм сприяння та фінансування для сектору кредитних спілок; виконання координаційних і адміністративних функцій щодо реалізації цих програм; упереджувальні заходи за гострих криз ліквідності кредитних спілок; консультування і тренінги для керівництва кредитних спілок із питань менеджменту ліквідності.

Уже зараз в Україні потужно розвивається процес об'єднання кредитних спілок в асоціації на найнижчій ланці з метою підвищення ефективності діяльності, здешевлення вартості послуг та забезпечення фінансової стабільності. Проте викликом часу є створення системи кредитної кооперації на принципово інших засадах. У цьому сенсі передусім постає потреба у розумінні та усвідомленні суті діяльності кредитних спілок як унікальної форми фінансової конгломерації соціального типу. Базуючись на кооперативних засадах, кредитні спілки як інститути ринку фінансових послуг покликані послабити окремі негативні аспекти рин-

³ Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 3 жовтня 2006 року № 6280. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 листопада 2006 року за № 1186/13060 “Про затвердження Положення про делегування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України окремих повноважень одній із всеукраїнських асоціацій кредитних спілок”. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/dpn/KS_na_sait.doc.

кових відносин і підвищити соціальну спрямованість та ефективність ринкової економіки.

З метою ефективного управління ліквідністю в інтегрованій системі кредитної кооперації застосовується принцип, згідно з яким її збалансування між кредитними спілками здійснюється виключно вертикально, через апекс-структуру. Тому в майбутньому для забезпечення ліквідності необхідно виключити горизонтальні зв'язки між кредитними спілками, оскільки в цьому випадку не вдасться досягти прозорості ризиків ліквідності в межах усього сектору. До вказаних внутрішніх правил належать, наприклад, домовленості про обов'язкове укладення договорів між апекс-інститутом і кредитними спілками та їхні умови, угоди про забезпечення ліквідності, участь у її моніторингу, участь у екстрених заходах за виникнення надзвичайних ситуацій, а також угоди про процедуру управління ліквідністю і ризиками, про умови і порядок розміщення коштів та проведення заходів рефінансування, про поділ відсоткової маржі та комісійної винагороди між апекс-інститутом і кредитними спілками тощо.

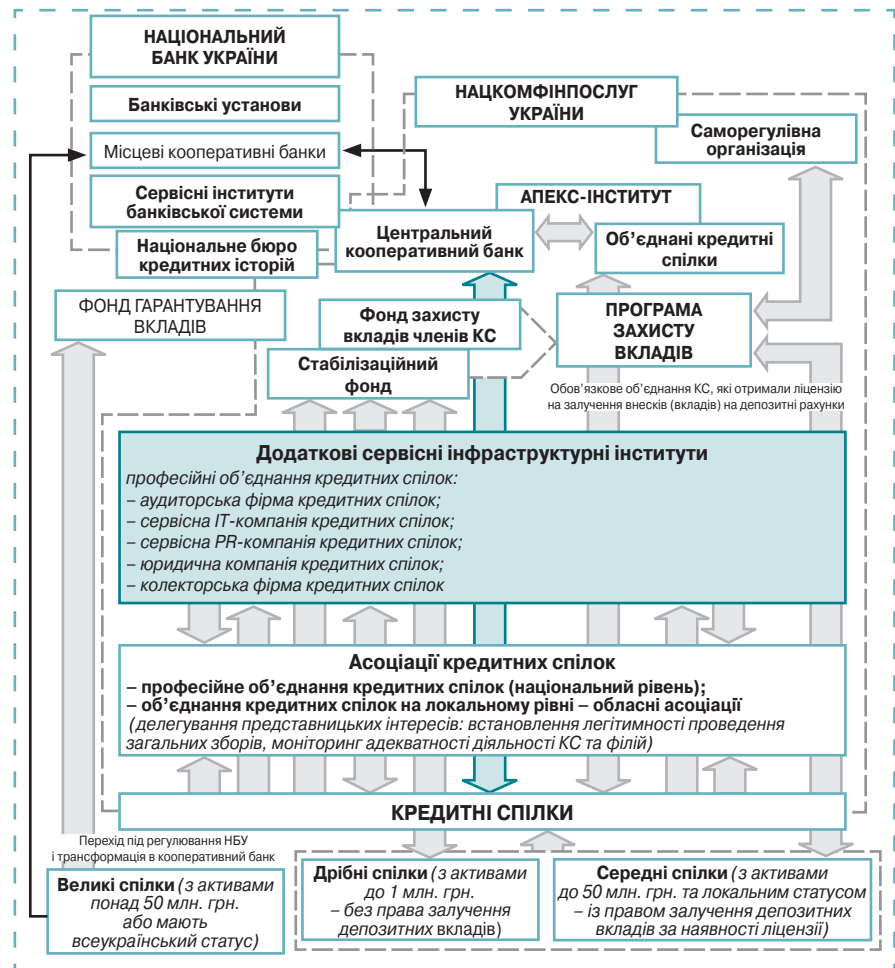
Обов'язковість договірних відносин між апекс-інститутом і кредитними спілками часто викликає дискусії. Визначення змісту і глибини цих відносин потребує точного зважування переваг і недоліків таких зобов'язань з урахуванням відповідних специфічних умов кожної країни, а також дієздатності та потреб сектору кредитних спілок. При цьому необхідно уникати ситуації, коли первинні установи, які належать до системи кредитної кооперації, для управління ліквідністю вдаватимуться до послуг зовнішніх партнерів, а у кризових ситуаціях покладатимуться на допомогу сектору. Також не можна наділяти непосильними повноваженнями апекс-інститут. Тому на початкових етапах доцільно діяти зважено й розширювати його повноваження лише крок за кроком.

Самі ж кредитні спілки повинні відігравати роль матричного мультиплікатора, на якому зациклюються всі сервісні інфраструктурні інститути ринку та стабілізаційні установи. Основною вимогою проникнення на ринок кредитної кооперації має бути належність до класичних кооперативних фінансових установ, які відповідають таким критеріям:

заснування та функціонування у межах певної адміністративно-територіальної одиниці (як правило, області); формування активів та власного капіталу зі вступного і пайових внесків (для досягнення спілкою певного рівня достатності капіталу та можливості виконувати приписані нормативи); встановлення критеріїв для кредитних спілок щодо залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки (*дрібні спілки*, активи яких становлять до 1 млн. грн. і які діють у межах однієї адміністративно-територіальної одиниці, повинні мати право залучати внески на додаткові паї і працювати виключно на власному пайовому капіталі – тобто на залучених коштах, які мають мінімальний ступінь ризику за обов'язкової участі у професійному об'єднанні кредитних спілок – асоціації; *середні спілки*, активи яких становлять до 50 млн. грн. і які діють у межах однієї адміністративно-територіальної одиниці, мають право працювати з додатковими пайовими

внесками та залучати внески (вклади) на депозитні рахунки за наявності відповідної ліцензії та належності до саморегулювальної організації – об'єднання кредитних спілок “Програма захисту вкладів” та за обов'язкової участі у професійному об'єднанні кредитних спілок – асоціації; *великі спілки* – спілки з активами понад 50 млн. грн. та/або працюють більш як у одній адміністративно-територіальній одиниці повинні підпадати під інші нормативні вимоги режимів регулювання; якщо ж така кредитна спілка має бажання залучати внески (вклади) на депозитні рахунки, то вона повинна отримати ліцензію в Національному банку, перейти під юрисдикцію НБУ та представити план трансформації у кооперативний банк чи приєднатися до вже існуючого кооперативного банку першого рівня (див. схему 3). Злагоджене функціонування всіх зазначених інститутів системи кредитних спілок (саморегулювальної організації, асоціації кредитних спі-

Схема 3. Архітектура системи кредитної кооперації України

лок, стабілізаційного фонду, фонду захисту вкладів, бюро кредитних історій, колекторської служби, об'єднаної кредитної спілки та/або кооперативного банку) дасть змогу: ефективно працювати його учасникам; вкладникам бути впевненими в інститутах системи та відчувати себе захищеними; кредиторам мати відкритий ринок та можливість доступу до інформації.

Проте це не означає, що всі кредитні спілки автоматично стануть учасниками такої системи, для цього вони повинні відповідати певним стандартам. Тому, не порушуючи загального принципу лобювання та захисту інтересів усіх учасників системи, кожна кредитна спілка змушена буде "пройти тест" на відповідність чітко встановленим вимогам і критеріям. Кредитні спілки, які згідно з критеріями оцінки фінансової безпеки не відповідатимуть прийнятному рівню, об'єктивно будуть поставлені у рамки санації, злиття, поглинання або ліквідації.

Усі учасники ринку повинні усвідомлювати, що кредитні спілки мають бути повноцінними учасниками ринку фінансових послуг, а "насильне" перетворення їх на кооперативні банки — це не вихід, а перехід до єдиної банківської системи, що призведе до перекося ринку. Кооперативні банки повинні бути учасниками як банківської системи (кооперативні банки другого рівня), так і системи кредитної кооперації (кооперативні банки першого та другого рівнів). Кожен із елементів системи має відігравати свою роль і надавати відповідний спектр послуг. Основним завданням залишається діяльність такої системи, яка забезпечує ліквідне функціонування та усуває можливість шахрайства, а не вирішує проблеми за рахунок обмежень і бар'єрів.

Таким чином, формування системи кредитних спілок — це запорука фінансової стабільності; розширення доступу до фінансових ресурсів, як усередині системи, так і ззовні; можливість ефективного розміщення тимчасово вільного капіталу; швидке та якісне реагування на зміни кон'юнктури ринку; підвищення ефективності державного регулювання і головне — фінансова підтримка пересічного громадянина України.

Література

1. Аліман М. В. Видатні діячі коопе-

ративного руху та їх ідеї / М.В.Аліман, Ю.М.Гавриленко. — Донецьк — Полтава: ЄАІ-ПРЕС, 1998. — 84 с.

2. Бабенко С. Г. Історія кооперативного руху: підручник для кооперативних вузів / С.Г.Бабенко, С.Д.Гелей, Я.А.Гончарук та ін. — Укоопспілка, Львівська комерційна академія. — Львів: Інститут українознавства НАНУ, 1995. — 279 с.

3. Витанович І. Історія українського кооперативного руху / І.Витанович. — Нью-Йорк: Товариство української кооперації, 1964. — 624 с.

4. Гончаренко В. В. Кредитні спілки як фінансові кооперативи: міжнародний досвід та українська практика / В.В.Гончаренко. — К.: "Наукова думка", 1997. — 240 с.

5. Закон України "Про кредитні спілки". — Електронний ресурс. — [Режим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.

6. Злупко С. М. Михайло Туган-Барановський: український економіст світової слави / С.М.Злупко. — Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 1993. — 136 с.

7. Крашенников А. И. Кооперация в современном мире / А.И.Крашенников. — М.: Экономика, 1987. — 144 с.

8. Марвин А. Шаарс. Кооперативы: принципы и практика (VOCA. пер. с англ.) — М., 1989, 21 с.

9. Підсумки розвитку ринків небанківських фінансових послуг України / Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. — Електронний ресурс. — [Режим доступу]: <http://www.dfp.gov.ua/733.html>.

10. Оленчик А. Я. Кредитні спілки в Україні: основні засади діяльності: навч. посібник / За редакцією Оленчика А. Я. — К.: УІРФР. — Книга друга, 2005. — 664 с.

11. Пантелеймоненко А. О. Сільська кредитна кооперація в Україні. Досвід минулого / А.О.Пантелеймоненко. — Полтава: ПДСГІ, 2001. — 70 с.

12. Прокопович С. Н. Кооперативные товарищества и их классификация / С.Н.Прокопович. — М., 1919. — С. 12—13.

13. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 3 жовтня 2006 року № 6280. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 листопада 2006 р. за № 1186/13060 "Про затвердження Положення про делегування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України окремих повноважень одній із всеукраїнських асоціацій кредитних

спілок". — Електронний ресурс. — [Режим доступу]: www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/dpn/KS_na_sait.doc.

14. Терещенко Г. М. Перспективи розвитку кредитних спілок в Україні / Г.М.Терещенко // Фінанси України. — 2009. — № 5. — С. 87—94.

15. Туган-Барановський М. И. Социальные основы кооперации / Предисл., коммент.: Л.А.Булочникова, Г.Н.Сорвина, Т.П.Субботина. — М.: Экономика, 1989. — 496 с. — (Экономическое наследие).

16. Хоменко О. О. Кредитні спілки — важлива складова економіки України / О.О.Хоменко // Економіка. Фінанси. Право. — 2007. — № 5. — С. 23—27.

17. Хомутенко В. П. Фінансові ресурси кредитних спілок України та джерела їх формування / В.П.Хомутенко, О.Г.Волкова // Фінанси України. — 2008. — № 10. — С. 61—71.

18. Чаянов А. В. Основные идеи и формы организации сельскохозяйственной кооперации / А.В.Чаянов. — М.: Наука, 1991. — 456 с.

19. Cobia, David W. (ed.). Cooperatives in Agriculture. Englewood Cliffs, New Jersey, 1989. (Has chapters on nonagricultural co-ops, international statistics.).

20. Digby, M. Agricultural Cooperation in the Commonwealth. Oxford, 1951. (A survey of co-operative development up to the end of colonialism.).

21. Egerstrom, Lee, Pieter Bos, and Gert Van Dijk (eds.). Seizing Control: The International Market Power of Cooperatives. Rochester, 1996.

22. Fairbairn, Brett. "Visions of Alternative Futures: Three Cases from the Prairie Consumer Co-operative Movement, 1914—1945." in Jerome Martin (ed.), Alternative Futures for Prairie Agricultural Communities. Edmonton, 1991, P. 97—139.

23. Glenn C. Hoyle, Mary Gillman. Introduction to Credit Union. Third Edition. National Credit / Union Institute, Kendall / Hunt Publishing Company, CUNA, USA, 1984, p.64—65.; MacPherson, Ian. Hands Around the Globe: A History of the International Credit Union Movement and the Role and Development of World Council of Credit Unions, Inc. Victoria, B.C., 1999.

24. Moody, J. Carroll, and Fite, Gilbert C. The Credit Union Movement. Origins and Development 1850—1980. Second edition, Dubuque, Iowa, 1984. (Has a few pages on the international credit union movement.).

25. Watkins, W.P. The International Cooperative Alliance, 1895—1970.

Дослідження/

Роман Сухий

Заступник начальника
відділу правового забезпечення
законодавчої ініціативи
та адаптації банківського законодавства
до законодавства Європейського Союзу
юридичного департаменту
Національного банку України,
кандидат юридичних наук

До питання визначення поняття “валютна операція”

У статті досліджено значення терміна “валютна операція”, проаналізовано погляди науковців на його тлумачення, а також сформувано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання валютних операцій.

In the article, considered is the meaning of the term “currency transaction” and discussed are views of scientists on the interpretation of this term. Suggested are ways to improve the legal regulation of currency transactions.

Ключові слова: валютна операція, класифікація валютних операцій

Key words: currency transaction, classification of currency transactions.

З відновленням незалежності України особливої актуальності набули питання, пов'язані з розвитком валютного законодавства. Це викликано неможливістю розвитку економіки країни без створення ефективної системи валютного регулювання і валютного контролю. Правові основи системи валютного регулювання країни закріплені Декретом Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” [1], прийнятим ще в 1993 році. Незважаючи на суттєву зміну суспільних відносин протягом 22 років незалежності України, основний законодавчий акт у валютній сфері фактично не зазнав концептуальних змін і на сьогодні вже значно відстає від економічних реалій та деструктивно впливає на економіку країни. Варто також зазначити, що вдосконалення потребує також понятійний апарат цього законодавчого акта.

Зважаючи на те, що термін “валютна операція” є одним із основних термінів валютного законодавства, з'ясування його суті має не лише теоретичне, а й практичне значення, оскільки це дасть змогу вдосконалити правове регулювання валютних операцій та зменшити витрати дер-

жави, пов'язані зі здійсненням валютного контролю за операціями, які не мають впливу на цілі валютного регулювання. Звичайно, дослідженням проблем валютного регулювання та контролю присвячено значну кількість наукових праць, серед яких варто виділити праці Л.К.Воронової, Е.О.Алісова, Е.С.Дмитренка, Ж.В.Завальної, А.М.Іскоростенського, О.А.Костюченка, Л.М.Кравченко, С.І.Лучковської, В.П.Нагребельного, С.М.Половка, Т.В.Філіпенко, Т.О.Чернадчук. Проте питання вдосконалення ключового поняття валютного законодавства – “валютна операція” приділено недостатньо уваги.

Чинне законодавство України не містить визначення поняття “валютна операція” та переліку ознак, які вказують на те, що операція є валютною. Натомість у пункті 2 статті 1 Декрету Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” [1] встановлено виключний перелік операцій, які є валютними. Згідно з цим переліком до валютних операцій належать:

1) операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами у валюті України;

2) операції, пов'язані з використанням валютних цінностей у міжнародному обігу як засобу платежу, з передаванням заборгованостей та інших зобов'язань, предметом яких є валютні цінності;

3) операції, пов'язані з ввезенням, переказуванням і пересиланням на територію України та вивезенням, переказуванням і пересиланням за її межі валютних цінностей.

Встановлення виключного переліку операцій, які є валютними, дає змогу уникати самовільного тлумачення валютного законодавства та відмежувати від валютних операцій операції з валютними цінностями, які, зважаючи на їх нейтральний характер по відношенню до валютної політики держави, не розглядаються законодавцем як валютні. Йдеться, зокрема, про операції, які здійснюються між резидентами у національній валюті та лише формально мають ознаки валютних. Крім того, законодавець у виключному переліку валютних операцій чітко означив коло операцій, які підлягають посиленому контролю з боку держави та здійснення яких, у певних випадках, потребує отримання ліцензії Національного банку України.

У теорії податкового права у

С.Г.Пепеляєва [2, с. 49] запозичено підхід щодо визначення валютних операцій через певні юридичні факти, з якими валютне законодавство пов'язує виникнення певних наслідків. Водночас валютні операції не просто запускають механізм впливу валютного регулювання, а й виступають безпосереднім предметом такого впливу, видозмінюючись під дією його норм. Зокрема, С.С.Алексеев пояснював, що в ролі безпосереднього предмета правового регулювання виступає воляова поведінка учасників суспільних відносин, при цьому право здатне впливати на різні рівні поведінки людини та її колективів, включаючи дії, операції, діяльність [3, с. 214].

Важливість питання про визначення поняття “валютна операція” пояснюється тим, що якщо ті чи інші дії особи не віднесені законодавством до числа валютних операцій, то виникаючи у зв'язку з ними суспільні відносини, не підпадають під дію валютних правил.

У науковій юридичній літературі поняття “валютна операція”, як правило, розглядається в широкому та вузькому значеннях. Як вважає М.М.Артёмов, “визначення валютних операцій у вузькому значенні” є близьким до визначення цивільно-правової угоди, відрізняючись від нього тільки наявністю об'єкта з особливим правовим режимом, яким є валютні цінності” [4, с. 63]. Прихильником “вузького” тлумачення цього поняття є О.А.Костюченко, який розглядає валютні операції “як вид банківської діяльності, пов'язаної з переходом права власності, інших прав на валютні цінності” [5, с. 48].

Ми не поділяємо переконання О.А.Костюченка щодо можливості віднесення до валютних операцій операцій пов'язаних із переходом прав на валютні цінності, що відмінні від права власності. Це пов'язано з тим, що включення до переліку валютних операцій операцій пов'язаних із переходом інших прав на валютні цінності, зокрема права вимоги, призведе до ототожнення операцій із валютними цінностями та операцій, здійснення яких передбачає можливість у майбутньому провести валютну операцію, та, як наслідок — до невиправданого поширення норм валютного законодавства на операції, які не несуть загрози економічним інтересам держави.

На нашу думку, закріплення на за-

конодавчому рівні “вузького” значення терміна “валютна операція” недоцільне з огляду на те, що воно не повною мірою відображає специфіку таких операцій та вносить за межі валютного контролю ряд операцій із валютними цінностями, які мають істотне значення для платіжного балансу країни та вплив на стабільність грошової одиниці України.

Прихильниками “широкого” тлумачення терміна “валютна операція” є В.К.Шкарупа та Т.О.Коломоєць. Вони зазначають: “валютні операції — дії фізичних та юридичних осіб, спрямовані на встановлення, зміну або припинення їхніх прав та обов'язків при здійсненні дій з валютою та валютними цінностями” [6, с. 200]. Проте поза їхньою увагою залишаються операції, пов'язані з фізичним переміщенням валютних цінностей через митний кордон, оскільки при здійсненні такої операції не відбувається встановлення, зміна або припинення прав та обов'язків особи відносно валютних цінностей. Такі операції є валютними з огляду на пряму вказівку законодавця.

Найвдалішим, вважаємо, є визначення терміна “валютні операції”, запропоноване Ю.О.Крохіною, на думку якої, “це встановлена валютним законодавством сукупність дій резидентів та нерезидентів, що здійснюється з валютою та валютними цінностями, як правило, у формі угод, характерною ознакою яких є рух валюти і валютних цінностей у вигляді переходу права власності на них та (або) їх фізичного переміщення” [7, с. 700].

Таким чином, можна констатувати, що основною ознакою валютної операції є наявність в існуючому правовідношенні іноземного елемента у вигляді об'єкта чи суб'єкта. До основних ознак валютної операції, на які звертається увага в юридичній літературі, належить те, що “одним із суб'єктів валютних операцій (прямо чи опосередковано) є Національний банк України” [8, с. 123]. Проте віднесення операції до валютної виключно на підставі вказаної ознаки, на нашу думку, призведе до виникнення суттєвої прогалини в правовому регулюванні валютних відносин. Це пояснюється тим, що пропонувані підхід не дає змоги розглядати як валютні операції зокрема операції з переміщення валютних цінностей через митний кордон України, оскільки Національний банк України

не є стороною (прямо чи опосередковано) такої операції, крім випадків, коли така операція потребує наявності індивідуальної ліцензії Національного банку України. Проте, зважаючи на можливість за допомогою сукупності таких операцій здійснювати значний вплив на платіжний баланс країни та на стабільність національної валюти, їх виділення з переліку операцій, які підлягають посиленому контролю з боку держави, видається передчасним.

І.В.Хаменушко виділяє формальний та матеріальний (економічний) критерії віднесення фактичних та юридичних дій до валютних операцій. “Згідно з формальним критерієм під дію валютних правил підпадають тільки ті дії та угоди, які прямо передбачені законом, віднесені до валютних операцій шляхом прямої вказівки норми закону” [9, с. 562]. Формальний підхід яскраво простежується на прикладі положень Декрету Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” [1], в якому, як зазначалося, встановлено, без урахування економічної суті, ключовий перелік операцій, які є валютними. Такий підхід законодавця видається необґрунтованим, оскільки не враховує характер “впливу” операції з валютними цінностями на економіку країни. Зважаючи на те, що здійснювана операція з валютними цінностями не завжди містить загрозу інтересам держави у валютній сфері та, відповідно, не створює потреби застосовувати до неї всі механізми існуючої системи валютного контролю, вважаємо, що доцільність використання матеріального (економічного) критерію при визначенні операцій, які є валютними, не викликає сумніву.

Використання матеріального (економічного) критерію при визначенні операцій, які є валютними, можна простежити, зокрема, на прикладі судової практики Росії. Так, незважаючи на те, що згідно з пунктом 9 статті 1 Федерального Закону Російської Федерації “Про валютне регулювання і валютний контроль” [10] використання валюти Росії як засобу платежу в операціях між резидентами і нерезидентами є валютною операцією, постановою Президії Вишого Арбітражного Суду Російської Федерації від 07.06.2011 р. № 18846/10 встановлено, що “використання резидентами і нерезидентами валюти Російської Федерації як засобу платежу у розрахунках, що здійснюють-

ся на території Російської Федерації, не є валютною операцією за змістом і цілями використання цієї валюти” [11].

Незважаючи на прогресивність такої позиції Вищого Арбітражного Суду Російської Федерації, вбачається, що звільнення всіх операцій незалежно від їх суми, пов'язаних із використанням резидентами і нерезидентами національної валюти як засобу платежу в розрахунках, що здійснюються на території країни, від валютного контролю з боку уповноважених державних органів створить можливості для здійснення нерезидентами деструктивного впливу на стабільність національної валюти.

Поєднання формального та матеріального (економічного) критерію також зустрічається в законодавстві Казахстану. Зокрема, в Концепції лібералізації валютного режиму в Республіці Казахстан, схваленій постановою Правління Національного банку Республіки Казахстан від 11.09.2002 р. № 369 [12], розвиток фінансового ринку та поява нових його учасників зумовили зміну підходів до регулювання та обліку операцій, пов'язаних із рухом капіталу. Так, “з переліку операцій, пов'язаних із використанням валютних цінностей, які підлягають ліцензуванню, виключені операції, пов'язані з рухом капіталу, в розмірі, що не перевищує еквівалент 5 тисяч доларів США, за експортними-імпортними угодами” [12].

Встановлення суми валютної операції, перевищення якої призводить до виникнення посиленого валютного контролю з боку держави, вказує на те, що такі операції є валютними лише формально. З економічної точки зору вони не порушують інтереси держави у валютній сфері, тому посилений контроль за ними є економічно недоцільним та необґрунтованим.

Закріплення за Національним банком України права визначати суму операції фізичної особи-резидента з вивезення, переказування і пересилання за межі України іноземної валюти, здійснення якої не потребує наявності індивідуальної ліцензії НБУ (стаття 5 Декрету Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” [1]) надає можливість центральному банку самостійно приймати рішення з урахуванням економічних аспектів щодо доцільності застосування інструментів валютного контролю до таких операцій. Як видно з положень пункту 1 гла-

ви 2 Інструкції про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 29.12.2007 р. № 496 [13], операції фізичної особи з переміщення готівкових коштів через митний кордон України втрачають нейтральне забарвлення відносно інтересів держави у валютній сфері, якщо сума такої операції перевищує 10 000 євро. Вказане пояснюється тим, що переміщення готівкових коштів через митний кордон України на суму, не більшу 10 000 євро, не потребує подання будь-яких підтверджуючих чи дозвільних документів та здійснюється виключно на підставі усного декларування особи, яка здійснює таку операцію.

Поділяючи переконання І.В.Хаменушко, що “якщо інтереси держави у валютній сфері не зачіпаються діями осіб, то і підстав відносити їх до валютних операцій немає” [9, с. 564], вважаємо за необхідне при віднесенні операції до валютної використовувати разом із формальним критерієм також матеріальний. У зв'язку з цим із метою скорочення видатків держави, спрямованих на забезпечення умов для здійснення контролю за незначними операціями з валютними цінностями, пропонується встановити на законодавчому рівні суму операції, яка визначена в переліку, встановленому пунктом 2 статті 1 Декрету Кабінету Міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” [1], перевищення якої вказує, що така операція є валютною.

Вважаємо, що врахування цієї пропозиції дасть змогу уникнути випадків, коли видатки держави, пов'язані зі здійсненням валютного контролю, перевищують обсяг здійснюваної валютної операції, та сприятиме лібералізації валютного законодавства України. Пропонований ступінь лібералізації сприятиме декриміналізації суспільства, що з моменту встановлення вимоги щодо подання документів, які підтверджують резидентність фізичної особи, має тенденцію до використання послуг “сірого” ринку обміну валюти. □

Література

1. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р. № 15–93 // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 17. — С. 184.

2. Основы налогового права / под ред. С.Г.Пеняева. — М.: Инвест Фонд, 1995. — 210 с.

3. Алексеев С. С. Общая теория права. — 2-е изд. — М.: Проспект, 2009. — 350 с.

4. Артемов Н. М. Валютное регулирование в Российской Федерации: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.14 / Артемов Николай Михайлович. — М., 2002. — 347 с.

5. Костюченко О. А. Правові засади валютного регулювання в Україні: навч. посіб. / О.А.Костюченко. — К.: КНТ, 2009. — 224 с.

6. Фінансове право України: навч. посіб. / [В.К.Шкарупа, І.О.Сквирський, Т.О.Коломоєць та ін.]; за заг. ред. В.К.Шкарупи, Т.О.Коломоєць. — К.: Істина, 2007. — 256 с.

7. Крохина Ю. А. Финансовое право России: учебник / Ю.А.Крохина. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Норма, 2008. — 720 с.

8. Завальна Ж. В. Валютне право України: навч. посіб. / Ж.В.Завальна, М.В.Старинський. — Суми: ВТД “Університетська книга”, 2005. — 304 с.

9. Хаменушко И. В. Валютные операции: проблемы определения и классификации / И.В.Хаменушко // Очерки финансово-правовой науки современности: моногр. / под. общ. ред. Л.К.Вороновой, Н.И.Химичевой. — Москва—Харьков: Право, 2011. — С. 561–591.

10. О валютном регулировании и валютном контроле: Федеральный Закон РФ. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.consultant.ru/porillar/currency/>.

11. Постановление Президиума Высшего Арбитражного Суда Российской Федерации от 07.06. 2011 г. № 18486/10. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.arbitr.ru/bras.net/f.aspx?id_casedoc=1_1_35b64977-e2e0-40ec-b861-a74b53d60f17.

12. Концепция либерализации валютного режима в Республике Казахстан: постановление Правления Национального Банка Республики Казахстан от 11.09.2002 г. № 369. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://www.nationalbank.kz/cont/publish259542_263.pdf.

13. Про затвердження Правил здійснення за меж України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні та внесення змін до деяких нормативно-правових актів: постанова Правління Національного банку України від 29 грудня 2007 р. № 496 // Офіційний вісник України. — 2008. — № 9. — С. 223.

Огляд/

Внутрішньодержавні і транскордонні перекази за перше півріччя 2013 року

Аналітичні дані щодо діяльності в Україні протягом першого півріччя 2013 року внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу коштів, створених резидентами*

Analytical data on activities of inter-state and international transfer systems, which were founded by residents, in the first half of 2013

У першому півріччі 2013 року дозвіл на здійснення діяльності, пов'язаної з переказом коштів, отримала нова платіжна система “Welsend”, створена АБ “Укргазбанк”. Таким чином, за станом на 01.07.2013 р. Національним банком України погоджено правила десяти платіжних систем, із яких п'ять створено банками України:

- “АБЕРС” (ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”, м. Київ);
- “PrivatMoney” (ПАТ “КБ “Приватбанк”, м. Дніпропетровськ);
- “СОФТ” (ПАТ “Укрсоцбанк”, м. Київ);
- “Аваль-Експрес” (ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”, м. Київ);
- “Welsend” (ПАТ “Укргазбанк”, м. Київ);

п'ять систем створено небанківськими установами України:

- “Фінансовий світ” (ТОВ “Українська платіжна система”, м. Київ);
- “ІнтерПейСервіс” (ПАТ “Запоріжв'язоксервіс”, м. Запоріжжя);
- “Поштовий переказ” (УДППЗ “Укрпошта”, м. Київ);
- “ГлобалМані” (ТОВ “ГлобалМані”, м. Київ);
- “Розрахункова фондова система” (ПАТ “Фінансова компанія “Сучасні кредитні технології”, м. Дніпропетровськ).

СИСТЕМИ ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ, СТВОРЕНІ БАНКАМИ УКРАЇНИ

Серед платіжних систем, створених банками України, дві є міжнародними системами переказу коштів (“PrivatMoney” і “АБЕРС”), а три – внутрішньодержавними системами переказу коштів (“Аваль-Експрес”, “СОФТ” і “Welsend”).

Найбільшу кількість учасників за результатами першого півріччя 2013 року мала міжнародна система переказу коштів “АБЕРС”, що приєднала 58 установ, із яких 47 є резидентами, а 11 – нерезидентами. Крім того, система “АБЕРС” співпрацює з п'ятьма системами-партнерами, створеними нерезидентами.

* Аналітичні дані щодо діяльності в Україні протягом першого півріччя 2013 року міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, опубліковано в попередньому номері журналу.

Друге місце за кількістю учасників посідає міжнародна система переказу коштів “PrivatMoney”, договори про участь у якій уклали 49 установ, при цьому 48 учасників є нерезидентами.

Зазначимо, що у 2012 році лідером за кількістю учасників була система “PrivatMoney”, проте упродовж звітного періоду ПАТ “КБ “Приватбанк” розірвав договори про участь у ній майже з усіма її учасниками-резидентами, що пояснюється зміною політики розвитку системи “PrivatMoney”.

Перелік систем переказу коштів, створених банками України, подано в таблиці 1.

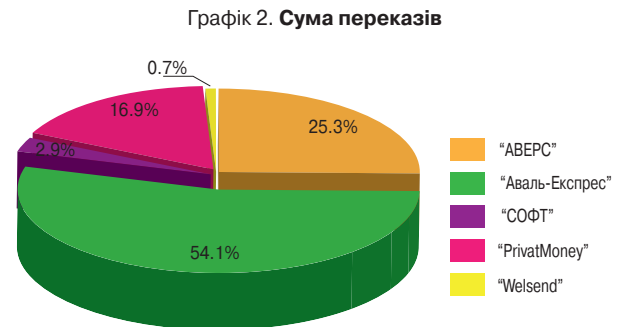
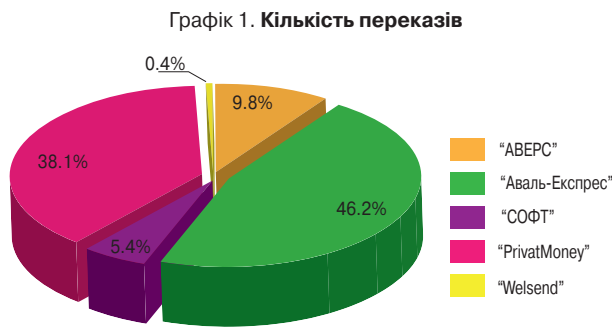
У межах України з використанням зазначених п'яти платіжних систем у першому півріччі 2013 року було переказано національної валюти на суму **2 637 млн. грн.**, що на 17% менше, ніж у першому півріччі 2012 року, а іноземної валюти – на суму **4.1 млн. дол. США** (в еквіваленті), що на 11% менше, ніж за аналогічний період 2012 року.

При цьому лідером серед систем переказу коштів, створених банками України, як за кількістю переказів, так і за сумою стала платіжна система “Аваль-Експрес”. Нею переказано 46% від загальної кількості переказів та 54% від загальної суми переказів. Загальна сума перека-

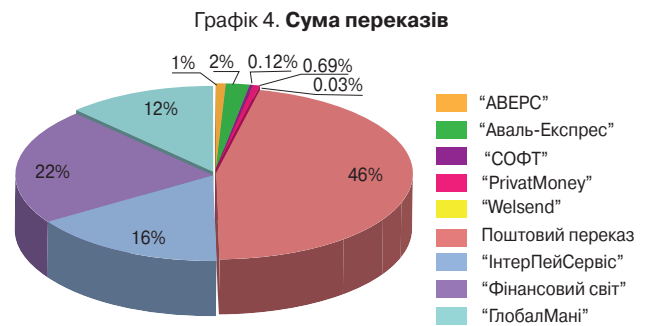
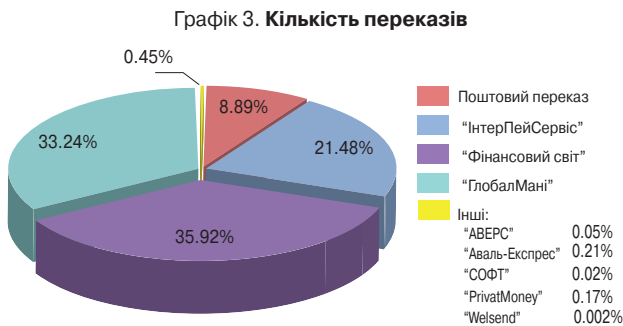
Таблиця 1. Перелік систем переказу коштів, створених банками України

Назва системи та її платіжної організації	№ і дата видачі свідоцтва НБУ	Кількість учасників-резидентів	Кількість учасників-нерезидентів	Кількість систем-партнерів, створених нерезидентами
Міжнародні системи				
“АБЕРС”, ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”	№ 1 від 27.05.2008 р.	47	11	5
“PrivatMoney”, ПАТ “КБ “Приватбанк”	№ 10 від 19.07.2010 р.	1	48	–
Внутрішньодержавні системи				
“СОФТ”, ПАТ “Укрсоцбанк”	№ 7 від 26.08.2009 р.	10	–	2
“Аваль-Експрес”, ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”	№ 9 від 07.07.2010 р.	10	–	–
“Welsend”, ПАТ “Укргазбанк”	№ 18 від 04.02.2013 р.	2	–	–

Внутрішньодержавні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками України, у першому півріччі 2013 року

Внутрішньодержавні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками та небанківськими установами України, у першому півріччі 2013 року

зів, здійснених за допомогою платіжної системи "Аваль-Експрес" у першому півріччі 2013 року, порівняно з першим півріччям 2012 року збільшилася утричі.

Друге місце за кількістю переказів у межах України посідає "PrivatMoney" (38%). Водночас за сумою переказів другою є система "АБЕРС" (25%) (див. графіки 1 і 2).

Обсяги переказів, здійснених у межах України в першому півріччі 2013 року з використанням систем переказу коштів, створених банками, наведено в таблиці 2.

Транскордонні перекази здійснювалися:

– за допомогою учасників-нерезидентів міжнародних платіжних систем "PrivatMoney" та "АБЕРС";

– завдяки співпраці платіжних систем, створених резидентами, і систем, створених нерезидентами (договори про таку співпрацю укладено платіжними організаціями систем "АБЕРС" і "СОФТ");

– за допомогою банків-кореспондентів (нерезидентів) платіжних організацій внутрішньодержавних платіжних систем "СОФТ" і "Аваль-Експрес".

Загальна сума переказів, **відправлених із України** з використанням систем переказу коштів, створених банками України, становила **63 млн. дол. США** (в еквіваленті), що на 30% більше за суму переказів, відправлених у першому півріччі 2012 року. Водночас сума переказів, **випла-**

Таблиця 2. Обсяги переказів, здійснених у межах України з використанням систем переказу коштів, створених банками, у першому півріччі 2013 року

Назва системи та її платіжної організації	Код валюти	Кількість переказів		Сума переказів (тис. одиниць валюти)	
		Усього	У тому числі учасниками системи	Усього	У тому числі учасниками системи
"АБЕРС", ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"	UAH	45 472	9 201	648 524	100 539
	USD	810	69	3 512	901
"Аваль-Експрес", ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль"	UAH	217 721	224	1 444 849	638
	EUR	5	4	35	34
"СОФТ", ПАТ "Укрсоцбанк"	UAH	25 518	662	76 091	2 731
	USD	2	1	8	1
"PrivatMoney", ПАТ "КБ "Приватбанк"	UAH	179 274	8 234	448 128	17 682
	USD	275	18	448	24
	EUR	49	4	60	6
"Welsend", ПАТ "Укргазбанк"	UAH	1 943	16	19 566	43 330
	USD	4	0	42	0
	EUR	1	0	0	0
Усього	UAH	469 928	18 337	2 637 158	164 920
	USD	1 091	88	4 010	926
	EUR	55	8	95	40

Назва системи та платіжної організації	Спільно з учасниками-нерезидентами				Системи-партнери, створені нерезидентами		Спільно з банками-кореспондентами (нерезидентами)					
	В Україні		З України		В Україні		З України		В Україні		З України	
	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)
"АВЕРС", ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"	229	258	3 822	2 681	1. "ЛУІДЕР", Росія	32	8	1 395	991			
					2. InterExpress, Росія	3 865	1 697	188	87			
					3. "Золота корона", Росія	168 657	100 909	24 437	17 073			
					4. Caspiat, Азербайджан	3 568	4 368	2 882	2 282			
					5. Intel Express Georgia, Грузія	927	512	453	326			
"PrivatMoney", ПАТ "КБ "Приватбанк"	139 744	104 928	48 256	34 780		177 049	107 493	29 355	20 759			
"ОСФТ", ПАТ "Укрсоцбанк"					1. CONTACT, Росія	18 262	9 015	8 610	3 905			
					2. MoneyGram, США	4 899	3 037	1 503	957			
"Аваль-Експрес", ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль"					Усього	23 161	12 052	10 113	4 861	1 499	1 741	0

чених в Україні, становила 226 млн. дол. США (в еквіваленті), що на 3% більше за суму переказів, випланих у відповідний період 2012 року.

Найбільша сума переказів була отримана в Україні завдяки системі "АВЕРС" – 108 млн. дол. США (в еквіваленті), або 48% від усіх вхідних переказів. Із України за допомогою цієї системи було відправлено 23 млн. дол. США (в еквіваленті), або 37% від усіх вихідних переказів.

З використанням системи "PrivatMoney" було переказано в Україну 105 млн. дол. США (в еквіваленті), або 46% від усіх вхідних переказів. Із України за допомогою цієї системи було відправлено 35 млн. дол. США (в еквіваленті), або 55% від усіх вихідних переказів.

Дані про обсяги трансграничних переказів, здійснених у першому півріччі 2013 року з використанням систем переказу коштів, створених банками України, наведено в таблиці 3.

ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ, СТВОРЕНІ НЕБАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

Згідно з повідомленнями Національного банку України на здійснення діяльності отримали п'ять внутрішньодержавних платіжних систем, створених небанківськими установами: "Фінансовий світ", "ІнтерПейСервіс", "ГлобалМані", "Поштовий переказ" та "Розрахункова фондова система". Їх перелік наведено у таблиці 4.

Із використанням внутрішньодержавної платіжної системи "Фінансовий світ" у першому півріччі 2013 року було здійснено 36.9 млн. переказів на суму 1 759 млн. грн., що відповідно на 30% за кількістю і на 39% за сумою більше, ніж за аналогічний період 2012 року. Середня сума однієї операції становила 48 гривень.

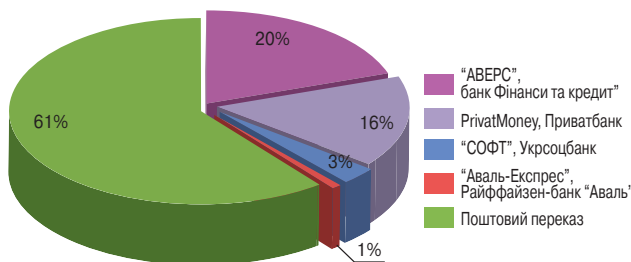
За допомогою внутрішньодержавної платіжної системи "ІнтерПейСервіс" у першому півріччі 2013 року в межах України було здійснено 22.1 млн. переказів на суму 1 295 млн. грн., що відповідно на 44.3% і на 20.6% менше, ніж в аналогічному періоді 2012 року. Середня сума однієї операції збільшилася майже вдвічі – до 59 гривень.

Внутрішньодержавна платіжна система "Поштовий переказ" створена Українським державним підприємством поштового зв'язку "Укрпошта". Загальна сума переказів у межах України, оброблених платіжною системою "По-

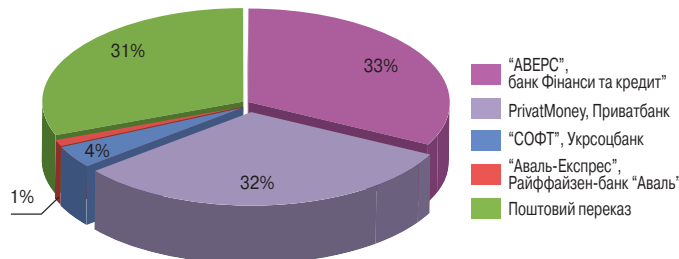
№ п/п	Назва небанківської платіжної системи	Найменування платіжної організації	№ дозволу	Дата надання дозволу
Системи переказу коштів				
1	"Фінансовий світ"	ТОВ "Українська платіжна система"	2	16.07.2009 р.
2	"ІнтерПейСервіс"	ПАТ "Запоріж-зв'язоксервіс"	4	11.08.2010 р.
3	"Поштовий переказ"	УДППЗ "Укрпошта"	3; 3/1; 3/2	29.12.2009 р.; 11.01.2011 р.; 19.03.2013 р.
4	"ГлобалМані"	ТОВ "ГлобалМані"	5; 5/1; 5/2; 5/3	14.09.2010 р.; 27.05.2011 р.; 08.09.2011 р.; 02.04.2013 р.
Системи розрахунків за угодами щодо цінних паперів				
5	"Розрахункова фондова система"	ПАТ "Фінансова компанія "Сучасні кредитні технології"	25-213/ 2763-21412; 68-116/ 205-1355	17.11.2009 р.; 07.02.2012 р.

Транскордонні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками та небанківськими установами України, у першому півріччі 2013 року

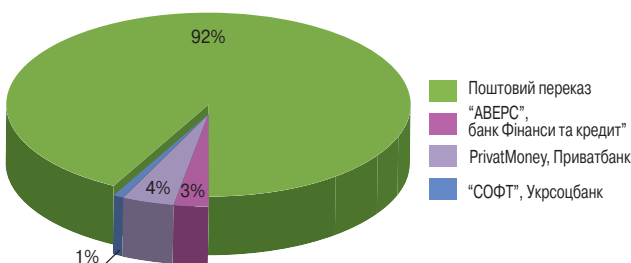
Графік 5. Кількість переказів в Україні

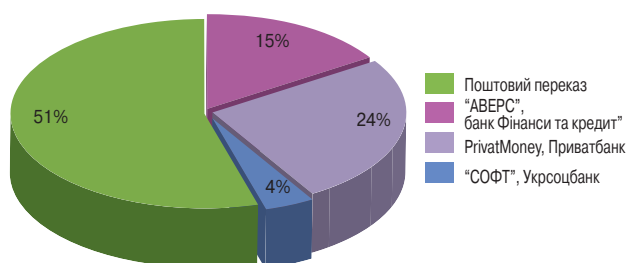
Графік 6. Сума переказів в Україні

Графік 7. Кількість переказів з України

Графік 8. Сума переказів з України

штовий переказ" у першому півріччі 2013 року, сягнула 3 778 млн. грн., з яких 90 млн. грн. становили термінові перекази, що відповідно на 8% і на 31% більше, ніж у першому півріччі 2012 року.

Здійснення УДППЗ "Укрпошта" транскордонних переказів забезпечується на підставі Угоди про поштові платіжні послуги Всесвітнього поштового союзу та угод із поштовими службами інших країн. У першому півріччі 2013 року в Україні з використанням платіжної системи "Поштовий переказ" виплачено 104 млн. дол. США (в еквіваленті), при цьому майже всю суму становили електронні перекази. За межі України УДППЗ "Укрпошта" відправлено 65 млн. дол. США, у тому числі електронних переказів на суму 19 млн. дол. США.

Правила платіжної системи "ГлобалМані" включають правила системи електронних грошей "ГлобалМані", емітентом яких є ПАТ "Ошадбанк". З метою поповнення електронних гаманців системи електронних грошей "ГлобалМані" у першому півріччі 2013 року в пунктах приймання коштів та з використанням програмно-технічних комплексів самообслуговування було прийнято 34,1 млн. переказів на загальну суму 978 млн. грн., що відповідно на 24% і на 32% більше, ніж за аналогічний період 2012 року. Середня сума однієї операції становила 29 гривень.

"Розрахункова фондова система" є системою розрахунків за угодами щодо цінних паперів. У першому півріччі 2013 року з використанням "Розрахункової фондової системи" було здійснено 8 тис. операцій з переказу коштів з метою купівлі-продажу цінних паперів на загальну суму 945 млн. гривень.

Якщо порівняти підсумки діяльності у першому півріччі 2013 року систем переказу коштів, створених банківськими та небанківськими установами, можна дійти таких висновків. Лідуючі позиції на ринку приватних

систем переказу коштів в Україні займають платіжні системи, створені небанківськими установами. Так, найбільшу кількість внутрішньодержавних операцій було здійснено з використанням системи "Фінансовий світ" – 36% від загальної кількості. Найбільшу суму було переказано за допомогою системи "Поштовий переказ" – 46% від загальної суми коштів (див. графіки 3 і 4).

У сфері транскордонних переказів, як і 2012 року, чільне місце посідає система "Поштовий переказ". Частка її переказів в Україну становила 61% від загальної кількості вхідних переказів, а з України – 92% від загальної кількості вихідних переказів. Також цією системою було оброблено найбільшу суму вихідних переказів з України – 51% від загальної суми.

Водночас найбільші суми вхідних переказів в Україну були опрацьовані за допомогою систем "АВЕРС" і "PrivatMoney" (відповідно 33% і 32% від загальної суми переказів) – див. графіки 5, 6, 7, 8.

Усього за допомогою систем переказу коштів, створених банками та небанківськими установами України, у першому півріччі 2013 року було переказано:

- 1) у межах України:
  - 7 813 млн. гривень;
  - 4 млн. доларів США (в еквіваленті);
- 2) в Україні:
  - 330 млн. дол. США (в еквіваленті);
- 3) за межі України:
  - 128 млн. дол. США (в еквіваленті).

Матеріал підготовлено управлінням нагляду (оверсайта) за платіжними системами та системами розрахунків Генерального департаменту інформаційних технологій та платіжних систем Національного банку України.

Вікторія Коваленко

Доктор економічних наук,
професор кафедри банківської справи
Одеського національного
економічного університету
E-mail: kovalenko-6868@mail.ru

Юлія Гаркуша

Викладач кафедри банківської справи
Одеського національного
економічного університету
E-mail: garkyscha@meta.ua

Теоретичні та методичні підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи

Розглянуто основні підходи до визначення економічної сутності фінансової стабільності банківської системи, обґрунтовано її ключові ознаки: заходи із забезпечення фінансової стійкості й ефективності банківської системи; наявність механізму та інструментарію впливу центрального банку на характер і величини ризиків у банківській сфері, прогресивної системи управління банківськими ризиками та їх мінімізації (пруденційні вимоги Базеля II, Базеля III); зростання обсягів банківського бізнесу й активізація конкурентної боротьби; капіталізація банківської системи.

Запропоновано методичний підхід до розрахунку індикатора фінансової стабільності банківської системи, який базується на врахуванні проміжних індикаторів достатності капіталу, ліквідності, ділової активності, ефективності діяльності й конкурентоспроможності і концентрації на ринку банківських послуг.

Considered are main approaches to determination of the economic essence of the banking system financial stability; substantiated are its key signs: measures ensuring financial soundness and efficiency of the banking system; availability of a mechanism and instruments of the central bank's influence upon the character and level of risks in the banking area; progressive system of risk management and risk minimization (Basel II and Basel III prudential requirements); an increase in banking business volumes and intensification of competitive activity; and capitalization of the banking system.

Suggested is a methodological approach to calculation of the indicator of the banking system financial stability, which is based on intermediate indicators such as capital adequacy, liquidity, business activity, efficiency of activity and competitiveness, and concentration on the banking services market.

Ключові слова: фінансова стабільність, банківська система, індикатор фінансової стабільності, фінансова стійкість, конкурентоспроможність, концентрація на ринку банківських послуг.

Key words: financial stability, banking system, indicator of financial stability, financial soundness, concentration on the banking services market.

В умовах тривалої фінансової кризи однією з основних проблем, яка постала перед вітчизняною банківською системою, є підтримка на належному рівні її фінансової стабільності, що дає змогу банкам виконувати функції із забезпечення економіки достатньою кількістю фінансових ресурсів.

Різкі зміни ринкової кон'юнктури ставлять під загрозу не лише прибутковість діяльності банків, а й узагалі стабільність їхнього функціонування. Основними причинами припинення діяльності банків є їх неспроможність нейтралізувати ризики в банківській системі, а також відповідати за своїми зобов'язаннями, що зумовлено недостатністю ресурсної бази фінансово-кредитних установ.

Процеси глобалізації суттєво впливають на національну економіку України через її надмірну відкритість. У найближчому майбутньому саме глобалізація визначатиме стан світової фінансової системи і буде основною передумовою інтеграції України у світовий фінансовий простір. Вітчизняна банківська система однією з перших серед країн СНД реалізувала принципи інтеграції шляхом розширення присутності на внутрішньому ринку іноземного капіталу. При цьому в багатьох країнах світу фінансова сфера зазнала змін, що суттєво позначилося на конкурентній позиції та стабільності банківських систем.

Слід зазначити, що впродовж останнього десятиріччя проблема збереження фінансової стабільності набуває все більшої гостроти. Через це у багатьох країнах центральні банки беруть на себе роль відповідального органу або координатора національних програм щодо оцінки стабільності фінансової системи [1, с. 111].

Стійкість і стабільність банківської системи є одними з найважливіших умов розвитку національної економіки. Стійкість, прозорість та прогнозованість розвитку банківської системи дає змогу з більшою ймовірністю визначити основні напрями її діяльності, підвищити привабливість для інвесторів та інших суб'єктів господарювання.

Стабільність банківської системи визначається не лише конкурентоспроможністю, а й сукупним рівнем ризиків, властивих банківській діяльності.

Тому на сьогодні досить актуальним є визначення економічної сут-

ності фінансової стабільності банківської системи та підходів до її оцінювання.

Проблеми забезпечення та методикам оцінювання фінансової стабільності банківської системи присвячено наукові праці О.Барановського, О.Васюренка, А.Гальчинського, О.Дзюблюка, М.Зверякова, В.Міщенко, С.Міщенко, В.Кочеткова, І.Лютого, С.Науменкової, Т.Смолженко та багатьох інших. Але незважаючи на значні здобутки вітчизняних науковців у дослідженні проблем теоретичного обґрунтування та методик оцінювання фінансової стабільності, багато питань залишається поза їхньою увагою.

ОБґРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Концепція фінансової стабільності виникла порівняно недавно — після того, як у 1990-х роках світом прокотилася низка системних фінансових криз. В умовах бурхливого розвитку процесів економічної глобалізації, лібералізації руху капіталу, відкриття національних ринків фінансових послуг для іноземного капіталу накопичувалися фінансові дисбаланси, які час від часу розряджалися потужними фінансовими кризами.

На сучасному етапі у світовій практиці постійне спостереження за фінансовою стабільністю банківської системи є важливим напрямом діяльності центральних банків, складовою їхньої інформаційно-аналітичної діяльності, що, в свою чергу, підвищує прозорість і передбачуваність грошово-кредитної політики, дотримання принципів ринкової дисципліни.

Діяльність центрального банку у сфері моніторингу фінансової стабільності відображається зазвичай у відповідних розділах його статистичних оглядів та окремих програмах діагностики банківської системи [2]. Підготовка оглядів фінансової стабільності є відносно новим напрямом діяльності центральних банків. Перші такі огляди були здійснені центральними банками в середині 1990-х років у Великобританії і країнах Скандинавії, що значною мірою пов'язано з банківськими кризами [3]. При цьому більшість країн під час роботи над оглядами дотримується міжнародних стандартів, зокрема, використовуються показники фінан-

сової стабільності, розроблені Міжнародним валютним фондом і Світовим банком [4].

Національний банк України визначає індикатори фінансової стійкості (ІФС) на підставі методології Міжнародного валютного фонду, викладеної в Довіднику з компіляції індикаторів фінансової стійкості (МВФ, 2006). Дані складаються та поширюються за 12 основними та 10 рекомендованими ІФС депозитних корпорацій (банків) [5].

Існує кілька підходів до визначення економічної сутності фінансової стабільності банківської системи.

Так, О.Бахолдін розглядає фінансову стабільність у переплетінні з грошовою стабільністю: “Збереження грошової стабільності забезпечує необхідні умови для досягнення фінансової стабільності, оскільки незмінність цінних пропорцій та збалансування макроекономічних параметрів є важливими передумовами стабільності економіки. Збереження фінансової стабільності, що забезпечує умови для стійкої роботи фінансових ринків та інституцій, надійного функціонування платіжної системи та системи нагляду, доцільно розглядати як передумову грошової стабільності” [6].

Т.Падоа-Скіоппа визначає фінансову стабільність як комплексне поняття з багатьма аспектами, а саме: “Стан, за якого фінансова система спроможна витримувати порушення і при цьому не допускати кумулятивних процесів, які можуть завдати шкоди заощадженням, інвестуванню та здійсненню платежів в економіці” [7]. На наш погляд, наведене визначення є досить розмитим.

Г.Херреро, Н.Симон пов'язують фінансову стабільність із виникненням банківських криз та слабкою зміною ціни активів [8].

П.Шпіка визначає фінансову стабільність як процес, який включає достовірну оцінку фінансових ризиків та ефективну систему управління ними з використанням новаторського підходу [9].

Серед вітчизняних дослідників варто відзначити праці Л.Стрельбицької, О.Барановського [10; 11]. На їхню думку, основним джерелом небезпеки для фінансової стабільності банківської системи є перш за все порушення банками вимог щодо їх діяльності, встановлених чинним законодавством, що, в свою чергу, зумовлює виникнення ризиків.

Можна стверджувати, що практично всі науковці зводять категорію “фінансова стабільність банківської системи” до створення дієвого механізму, який би запобігав виникненню банківських криз та сприяв подальшому розвитку економіки країни.

Досить цікавим із наукової точки зору є визначення фінансової стабільності Я.Белінської: “Властивість фінансової системи з мінімальними витратами змінювати основні характеристики розвитку відповідно до трансформацій економічної системи та зовнішніх впливів” [12, с. 73].

У “Банківській енциклопедії” С.Арбузова, Ю.Колобова, В.Міщенко та С.Науменкової зазначається, що “стабільність банківської системи – це комплексна характеристика стану банківської системи, при якому реалізується її сутність і призначення в економічній системі країни, адекватно та ефективно виконуються її функції, а також забезпечується спроможність підтримувати рівновагу та відновлювати стан після зовнішніх потрясінь чи посилення диспропорцій, будь-яких відхилень від безпечних параметрів, спричинених кризовими явищами”. Стабільність банківської системи характеризується надійністю, збалансованістю та пропорційністю функціонування її структурних елементів, здатністю зберігати стійку рівновагу та надійність протягом тривалого часу. В енциклопедії вказується на те, що у літературі поряд із терміном “стабільність” (stability) як синонім використовують термін “стійкість” (soundness). Термін “стабільність” здебільшого пропонують використовувати на макrorівні, а термін “стійкість” – на мікрорівні для аналізу окремих елементів фінансової системи або фінансових установ. Зазначається також, що стабільність банківської системи є чинником забезпечення стабільності фінансової та економічної систем і економічної безпеки держави. На сьогодні сприяння або забезпечення стабільності банківської системи є однією з основних функцій центральних банків [13, с. 416–417].

На наш погляд, наведене визначення є досить повним, але не можна погодитися з тим, що “стабільність” доцільно розглядати на макrorівні, а “стійкість” – на мікрорівні, адже фінансову стабільність ми можемо визначати і для окремої фінансової інституції. Тим паче, що забезпеченню фінансової стійкості на сьогодні приділяється значна увага як на рівні сві-

тового фінансового ринку, національних банківських систем, так і на рівні окремих банків, зокрема – системоутворюючих.

З нашої точки зору, під фінансовою стабільністю банківської системи слід розуміти міру повноти і якості вирішення завдань, поставлених перед нею, виконання банківською системою своєї місії, що забезпечує досягнення позитивного фінансового результату. Фінансова стабільність характеризує фактичний ступінь досягнення результату, заданого функцією системи.

ОЗНАКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Для оцінювання функціонування банківської системи необхідно використовувати терміни, критерії і показники. Критерії (цільова функція системи) являють собою ознаку, за якою визначається оцінка відповідності функціонування системи поставленій меті, а також оцінки варіантів системи [14].

Під час здійснення моніторингу фінансової стабільності банківської

системи слід розглядати критерії контролю за процесом фінансової нестабільності. Це зумовлює різні методології оцінювання та прогнозування:

- для показників грошової стабільності (темпи інфляції) – це розробка перспективного планового показника (кількісний орієнтир чи діапазон);

- для оцінки фінансової стабільності – це прогноз, який базується на різних варіантах моделювання, стрес-тестування, експертних оцінках.

Фінансова стабільність банківської системи – це стан, що характеризується такими ознаками:

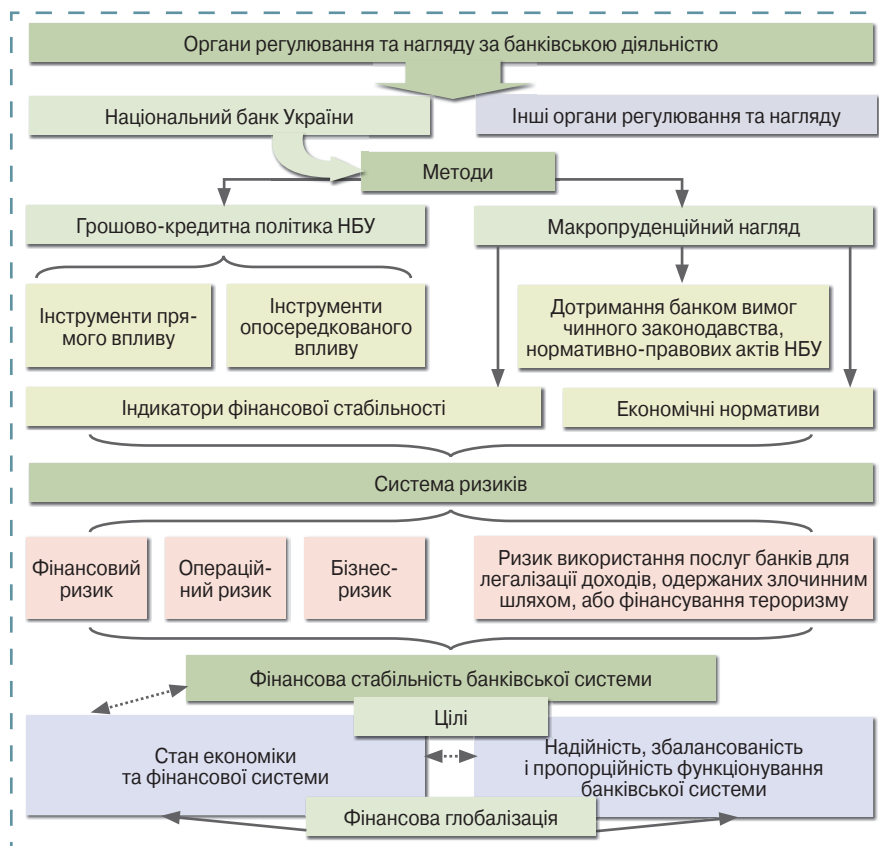
- банківська система ефективно і безперервно сприяє міжчасовому руху ресурсів;

- майбутні ризики визначаються та оцінюються з прийнятною точністю за умов відносно успішного управління ними;

- банківська система здатна спокійно адсорбувати несподівані події і шоки фінансової системи та реальної економіки.

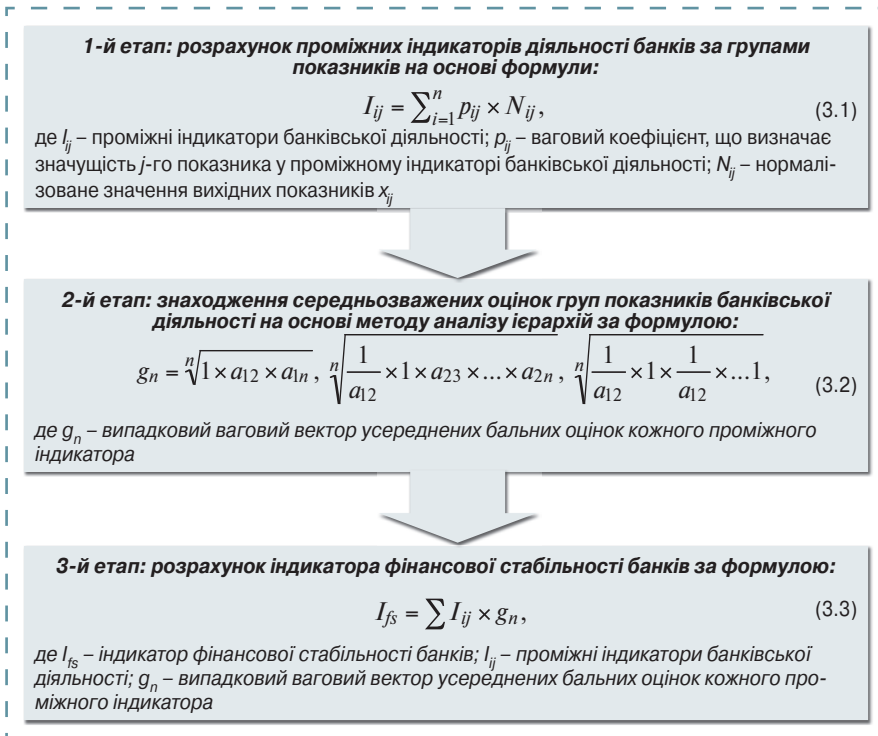
Таким чином, до основних ознак фінансової стабільності банківської системи слід віднести: комплекс заходів із забезпечення її фінансової стій-

Схема 1. Механізм забезпечення фінансової стабільності банків України

Джерело: складено авторами з використанням [12, с. 74; 15, с. 251].

Схема 2. Алгоритм розрахунку індикатора фінансової стабільності банківської системи

Джерело: складено авторами.

кості й ефективності; наявність механізму та інструментарію впливу центрального банку на характер і величини ризиків у банківській сфері, прогресивної системи управління ризиками та їх мінімізації (пруденційні вимоги Базеля II, Базеля III); зростання обсягів банківського бізнесу й активізацію конкурентної боротьби; капіталізацію банківської системи.

Отже, розглядаючи фінансову стабільність банківської системи, треба враховувати її ознаки, що ініціюються як з боку регулятора, так і з боку самих банків.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Стабільний розвиток економіки загалом залежить від стабільності банківської системи. Нині вітчизняні науковці все частіше присвячують свої праці проблемам фінансової стабільності банківської системи, оскільки саме вітчизняна банківська система порівняно з іншими фінансовими інституціями в період кризи 2008 року виявилася найбільш вразливою до зовнішніх економічних потрясінь.

З огляду на зазначене вище, механізм забезпечення фінансової стабільності банківської системи України

можна подати у вигляді схеми 1.

На наш погляд, комплексне оцінювання банківської системи передбачає розробку методичного підходу до визначення узагальненого індикатора фінансової стабільності на основі груп таких показників:

- достатності капіталу банківської системи (норматив адекватності регулятивного капіталу (H2), норматив (коефіцієнт) співвідношення регулятивного капіталу і зобов'язань (H3-1), коефіцієнт надійності, коефіцієнт фі-

нансового важеля, коефіцієнт мультиплікатора капіталу);

- ліквідності (коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт співвідношення позик і депозитів, коефіцієнт співвідношення ліквідних та загальних активів);

- ділової активності (коефіцієнт активності отримання позикових і залучених коштів, коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитному портфелі, коефіцієнт загальної активності інвестицій у цінні папери і пайову участь, коефіцієнт кредитної активності інвестицій у кредитний портфель);

- ефективності діяльності (рентабельність активів, рентабельність капіталу, чиста процентна маржа, чистий спред, доходи, витрати, результати діяльності);

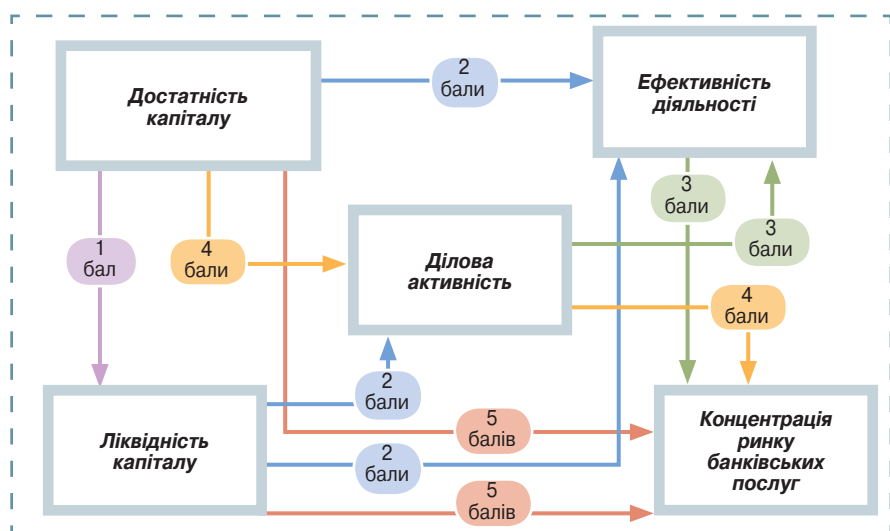
- конкурентоспроможності і концентрації на ринку банківських послуг (індекс Херфіндаля-Хіршмана, індекс концентрації, індекс Лернера, індекс Резенблюта, індекс Джині).

Дослідження динаміки цих показників дає можливість ухвалювати адекватні рішення щодо регулювання банківської діяльності, прогнозувати розвиток та нівелювати вплив негативних чинників.

Алгоритм розрахунку індикатора фінансової стабільності банківської системи включає три етапи:

1. Розрахунок проміжних індикаторів діяльності банків за групами показників;
2. Знаходження середньозважених оцінок груп показників банківської діяльності на основі методу аналізу ієрархій;

Схема 3. Експертні попарні пріоритети індикаторів фінансової стабільності банківської системи

Примітка. Стрілка на схемі – це експертна оцінка в балах переваги однієї групи показників над іншою.

Таблиця. Динаміка значень проміжних індикаторів банківської діяльності та загального індикатора фінансової стабільності банківської системи за період від 01.01.2008 р. до 01.01.2013 р.

Дата	Проміжні індикатори банківської діяльності					Загальний індикатор фінансової стабільності
	Достатності капіталу	Ліквідності	Ділової активності	Ефективності діяльності	Концентрації на ринку банківських послуг	
01.01.2008 р.	0.973744	0.671135	0.513136	0.668134	0.972153	0.776072065
01.04.2008 р.	0.922269	0.755256	0.573312	0.740304	0.983729	0.800453486
01.07.2008 р.	0.894717	0.755323	0.585481	0.642379	0.964983	0.785126839
01.10.2008 р.	0.846567	0.727862	0.556757	0.590835	0.982034	0.752285041
01.01.2009 р.	0.63633	0.862881	0.730964	0.478918	0.901003	0.73751123
01.04.2009 р.	0.522425	0.617641	0.909726	0.806849	0.900358	0.674253303
01.07.2009 р.	0.571203	0.809217	0.90711	0.720529	0.826446	0.739042545
01.10.2009 р.	0.342324	0.984324	0.906044	0.697112	0.812958	0.708972058
01.01.2010 р.	0.356382	0.390501	0.87572	0.869942	0.77982	0.531773431
01.04.2010 р.	0.500531	0.379978	0.710981	0.589925	0.736623	0.52817244
01.07.2010 р.	0.383783	0.288672	0.543068	0.629027	0.694333	0.425902109
01.10.2010 р.	0.390818	0.304612	0.455256	0.50276	0.620972	0.402935218
01.01.2011 р.	0.452773	0.270781	0.367113	0.48427	0.549554	0.390989857
01.04.2011 р.	0.450322	0.264121	0.395352	0.370779	0.467991	0.379185017
01.07.2011 р.	0.456483	0.31276	0.314932	0.525905	0.47106	0.391667326
01.10.2011 р.	0.466615	0.310946	0.300535	0.540784	0.503624	0.395762168
01.01.2012 р.	0.480326	0.335467	0.255191	0.559549	0.539426	0.404119751
01.04.2012 р.	0.515602	0.38493	0.666368	0.867077	0.38494	0.514406975
01.07.2012 р.	0.523963	0.37134	0.725496	0.814842	0.369943	0.519538492
01.10.2012 р.	0.550621	0.360431	0.878918	0.861041	0.87482	0.599870851
01.01.2013 р.	0.241683	1.062208	0.551457	0.928982	0.650059	0.80840800

3. Розрахунок індикатора фінансової стабільності банків (див. схему 2).

Як уже вказувалося вище, визначення індикаторів фінансової стабільності банківської системи є узагальненням рекомендацій Міжнародного валютного фонду щодо складання та використання таких індексів. Але водночас існують думки науковців щодо виокремлення головного або індикативного показника.

Так, Л.Петриченко як індикатори фінансової стабільності банківської системи виділяє показники прибутковості, адекватності капіталу, поточної та загальної ліквідності, структури активів, зобов'язань, капіталу.

На основі розрахунків, отриманих на першому і другому етапах вико-

нання алгоритму, будемо відповідну матрицю порівняльних вагових балів за групами індикаторів фінансової стабільності, які їм надали експерти при попарному порівнянні ступенів їх важливості за 5-бальною відносною шкалою (див. схему 3). Для визначення вагових балів та попарного порівняння ступенів їх важливості було використано метод аналізу ієрархій Т.Саати [16].

На основі згрупованих нормалізованих значень показників діяльності банків та випадкового вагового вектора усереднених бальних оцінок кожної групи розраховано індикатор фінансової стабільності банківської системи. Динаміка шокваріантальних значень загального індика-

тора фінансової стабільності та проміжних індикаторів банківської діяльності, розрахованих за групами показників за період від 01.01.2008 р. до 01.01.2013 р., подана в таблиці.

Наочно динаміку розрахованого індикатора фінансової стабільності банківської системи подано на графіку.

Динаміка розрахованого індикатора фінансової стабільності банківської системи повністю підтверджує циклічний розвиток банківської системи з урахуванням періодів кризи.

ВИСНОВКИ

Розвиток банківської системи залежить від багатьох чинників. Фінансова стабільність є одним із ключових. Це індикатор довіри як до окремого банку, так і до системи в цілому з боку інвесторів, вкладників, партнерів та кредиторів. Нестабільна банківська система не може ефективно функціонувати, задовольняти потреби клієнтів і держави. В умовах кризи саме фінансова стабільність банків зазнала найбільшого удару.

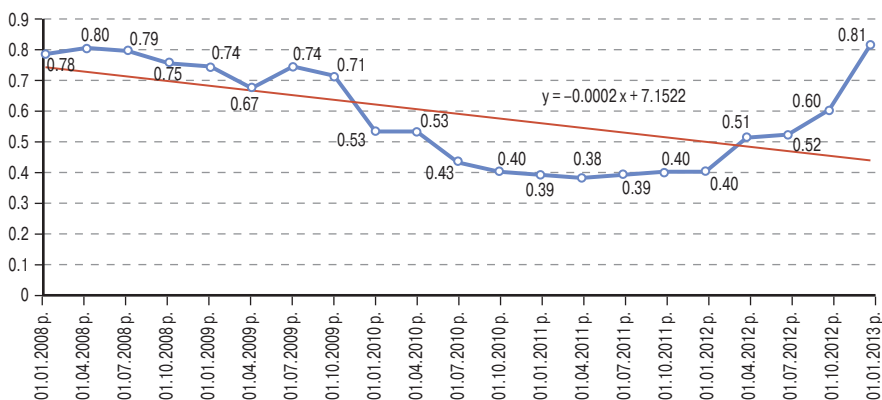
Фінансова стабільність банківської системи передбачає встановлення певних ознак оцінювання та індикаторів її вимірювання з метою розробки в подальшому головних стратегічних напрямів розвитку банківської системи.

Основним методичним підходом до забезпечення фінансової стабільності банківської системи має бути макропруденційний нагляд на базі моніторингу факторів, які чинять прямий та непрямий вплив на фінансову стабільність, виявлення передумов уразливості банківської системи до системних ризиків, ранньої діагностики системної нестабільності у фінансовій сфері економіки.

Запропонований методичний підхід до розрахунку індикатора фінансової стабільності дає змогу проводити комплексний аналіз розвитку банківської системи, своєчасно реагувати на проблеми, що виникають у разі зниження показників індикатора.

До основних заходів щодо забезпечення фінансової стабільності розвитку банківської системи слід віднести: подолання негативних тенденцій у реальному секторі економіки, що сприятиме поліпшенню платоспроможності потенційних клієнтів банків; переорієнтацію грошово-кредитної політики Національного банку України на модель стимулювання економічного зростання; розробку та вдосконалення

Графік. Динаміка індикатора фінансової стабільності банківської системи за період від 01.01.2008 р. до 01.01.2013 р.

методології аналізу стабільності банків на макроекономічному рівні, тобто розвиток банківського регулювання та нагляду на макрорівні (загальнонаціональному та міжнародному); вдосконалення аналізу та оцінки взаємного впливу мікро- та макрочинників на діяльність банків з метою підтримання стабільного оптимального зростання та розвитку кожного окремого банку, банківської системи, фінансової системи та економіки країни в цілому. □

Література

1. Коваленко В. Науково-методологічні основи фінансової стабільності системи та індикатори її оцінки / В.В.Коваленко // *Фінанси України*. — 2008. — № 7. — С. 111–122.
 2. Carson C.S., Ingves S. *Financial Soundness Indicators / International Monetary Fund*. — 2003. — May, 14. — 43 p.
 3. *Compilation Guide on Financial Soundness Indicators / International Monetary Fund*. — 2004. — July, 30. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/index.htm>.
 4. Коваленко В. В. *Методичні підходи до діагностики і моніторингу фінансової стійкості банківської системи* / В.В.Коваленко // *Актуальні проблеми економіки*. — 2006. — № 11

(65). — С. 193–200.
 5. *Індикатори фінансової стійкості*. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/FSI/index.htm>.
 6. Бахолдин А. А. *Финансовая стабильность, денежно-кредитная политика и банковские риски* / А.А.Бахолдин // *Финансы и кредит*. — 2007. — № 5 (245). — С. 59–61.
 7. Padoa-Schioppa T. *Central banks and financial stability: exploring a land in between* / T. Padoa-Schioppa. — Paper presented at the Second ECB Central Banking Conference “The transformation of the European financial system”. — Frankfurt am Main. — October, 2002.
 8. Херреро Г., Симон Н. *Иностранные банки и финансовая стабильность в новой Европе* / Г.Херреро, Н.Симон // *Банки та банківські системи країн світу*. — 2006. — № 1 — С. 50–59.
 9. Шніка П. *Питання фінансової стабільності в центральних банках* / П.Шніка // *Банки та банківські системи країн світу*. — 2007. — № 3. — С. 4–15.
 10. Стрельбицька Л. М. *Основи безпеки банківської системи України та банківської діяльності: монографія: Наукове видання* / Л.М.Стрельбицька, М.П.Стрельбицький. — К.: Кондор, 2004. — 600 с.
 11. Барановський О. І. *Банківська*

безпека: проблема виміру / О.І.Барановський // *Економіка і прогнозування (укр.)*. — 2006. — № 1. — С. 7–26.
 12. Белінська Я. В. *Механізм забезпечення фінансової стабільності: структура, інструменти, напрямки розвитку* / Я.В.Белінська, В.П.Биховченко // *Стратегічні пріоритети*. — 2012. — № 1 (22). — С. 72–84.
 13. Арбузов С. Г. *Банківська енциклопедія* / С.Г.Арбузов, Ю.В.Колобов, В.І.Мищенко, С.В.Науменкова. — К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. — 504 с.
 14. Коваленко В. В. *Критеріальні ознаки фінансової стабільності банківської системи* / В.В.Коваленко // *Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 травня 2008 р.)*. — Суми, 2008. — С. 51–53.
 15. Коваленко В. В. *Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи України: дис. на здобуття наукового ступеня доктора екон. наук: 08.00.08* / Коваленко Вікторія Володимирівна. — Одеса, 2011. — 523 с.
 16. Саати Т. *Аналитическое планирование. Организация систем: пер. с англ.* / Т.Саати, К.Кернс. — М.: Радио и связь, 1991. — 224 с.

Монети України/

Про введення в обіг пам'ятної монети “Юнацький чемпіонат світу з легкої атлетики”

Національний банк України, продовжуючи серію “Спорт”, 26 червня 2013 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 2 гривні, присвячену найпрестижнішому міжнародному спортивному форуму серед юнаків — юнацькому чемпіонату світу з легкої атлетики, який проходить в м. Донецьку і сприятиме утвердженню іміджу нашої держави у світовому спортивному співтоваристві. Юнацькі чемпіонати світу проходять один раз на два роки, саме на них спалахують майбутні зірки легкої атлетики.
 Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса — 12,8 г, діаметр — 31,0 мм, тираж — 20 000 штук. Гурт монети — рифлений.
 На аверсі розміщено: вгорі — малий Державний герб України, під ним рік карбування монети — 2013, напис півколом — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, у центрі

— зображення стадіону “Олімпійський” у м. Донецьку зі стилізованими біговими доріжками, під яким напис — **ОЛІМПІЙСЬКИЙ СТАДІОН / м. ДОНЕЦЬК**, унизу — номінал **2 ГРИВНІ** та логотип Монетного двору Національного банку України.
 На реверсі зображено динамічну композицію — дівчат-легкоатлеток, угорі розміщено напис: **ЮНАЦЬКИЙ / ЧЕМпіОНАТ СвіТУ / З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ / ДОНЕЦЬК 2013**.
 Художник і скульптор — Володимир Атаманчук.
 Пам'ятна монета номіналом 2 гривні “Юнацький чемпіонат світу з легкої атлетики” є дійсним платіжним засобом України й обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів. □

Про введення в обіг пам'ятних монет “1025-річчя хрещення Київської Русі”

Національний банк України 3 липня 2013 року ввів в обіг пам'ятні монети номіналами 100, 20 та 5 гривень, присвячені запровадженню Володимиром Великим християнства як державної релігії, що сприяло об'єднанню та зміцненню Київської Русі, поширенню писемності, відкрило перспективи економічних і культурних зв'язків тощо.

Монету номіналом 100 гривень виготовлено із золота 900 проби. Категорія якості карбування – пруф, маса дорогоцінного металу в чистоті – 31.1 г, діаметр – 32.0 мм, тираж – 1 025 штук. Гурт монети – гладкий із заглибленими написами, якими зазначено метал, його пробу – **Au 900**, масу дорогоцінного металу в чистоті – **31.1**, а також розміщено логотип Монетного двору Національного банку України.

Монету номіналом 20 гривень виготовлено зі срібла 925 проби. Категорія якості карбування – спеціальний анциркулейтед, маса дорогоцінного металу в чистоті – 62.2 г, діаметр – 50.0 мм, тираж – 3 500 штук. Гурт монети – гладкий із заглибленими написами, якими зазначено метал, його пробу – **Ag 925**, масу дорогоцінного металу в чистоті – **62.2**, а також розміщено логотип Монетного двору Національного банку України. Елемент оздоблення – локальна позолота, вміст золота в чистоті не менш як 0.000449 г.

Монету номіналом 5 гривень виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування – спеціальний анциркулейтед, маса – 16.54 г, діаметр – 35.0 мм, тираж – 30 000 штук. Гурт монети – рифлений.

На аверсі всіх трьох монет розміщено: вгорі малий Державний герб України, стилізовані написи півколом – **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (вгорі), рік карбування монет – **2013** та номінал (унизу): на монеті із золота – **СТО ГРИВЕНЬ**, на монеті зі срібла – **ДВАДЦЯТЬ ГРИ-**

ВЕНЬ, на монеті з нейзильберу – **П'ЯТЬ ГРИВЕНЬ**. На монеті з нейзильберу праворуч – логотип Монетного двору Національного банку України. У центрі монет зображено композицію – хрест-енколпійон та фігури-символи чотирьох євангелістів: Матвія в образі ангела, Марка в образі лева, Луки в образі тельця, Іоанна в образі орла. Кожен із них крилатий і тримає Євангеліє.

На реверсі монети номіналом 100 гривень розміщено стилізовану композицію – на тлі хреста, прикрашеного виноградною лозою, зображено обличчя князя Володимира Великого (ліворуч), відбиток його печатки (праворуч), півколом напис – **1025-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ**.

На реверсі монет номіналами 20 та 5 гривень розміщено багатофігурну композицію: Володимир Великий та Андрій Первозванний, які тримають хрест, святі Антоній та Феодосій Печерські, Кирило та Мефодій, угорі – Зимненська ікона Пресвятої Богородиці, обабіч неї ангели, внизу півколом стилізований напис – **1025-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ**.

Художники – Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук (аверс), Марія Скоблікова, Олександр Кузьмін (реверс).

Скульптори – Святослав Іваненко, Володимир Дем'яненко.

Пам'ятні монети номіналами 100, 20 та 5 гривень “1025-річчя хрещення Київської Русі” є дійсними платіжними засобами України та обов'язкові до приймання без будь-яких обмежень за їх номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг пам'ятної монети “100 років Київському науково-дослідному інституту судових експертиз”

Національний банк України 3 липня 2013 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 5 гривень, присвячену одній із найстаріших державних експертних установ України, що розпочала свою діяльність у 1913 році як Кабінет науково-судової експертизи при прокурорі Київської судової палати. Пройшовши складний шлях, Київ-

ський науково-дослідний інститут судових експертиз став однією з провідних установ судово-експертного забезпечення, де працюють висококваліфіковані судові експерти.

Монету відкарбовано з використанням сучасних технологій виготовлення біметалевих монет: зовнішнє коло – мідно-нікелевий сплав, внутрішнє – нордік (CuAl5Zn5Sn1).

Категорія якості карбування – спеціальний анциркулейтед, діаметр – 28.0 мм, маса – 9.4 г, тираж – 15 000 штук. Гурт монети – секторальне рифлення.

На аверсі розміщено: вгорі малий Державний герб України, по колу написи – **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (вгорі), **П'ЯТЬ ГРИВЕНЬ** (унизу), праворуч – рік карбування монети **2013**, ліворуч – логотип Монетного двору Національного банку України, у центрі – логотип Київського науково-дослідного інституту судових експертиз.

На реверсі зображено будівлю інституту, під якою розміщено напис – **100 / РОКІВ** та напис по колу – **КИЇВСЬКИЙ НАУКОВО-**

ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ.

Художники – Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.

Скульптори – Володимир Дем'яненко, Анатолій Дем'яненко.

Пам'ятна монета номіналом 5 гривень “100 років Київському науково-дослідному інституту судових експертиз” є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

З бібліотечних фондів/

Новинки Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського

Чергова добірка нових видань з економічної, фінансової, банківської тематики, що надійшли до фондів Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

Review of a regular series of new editions on economics, finance, and banking which has come to the Vernadskyi National Library of Ukraine.

Дубчак Л. В. Інформаційні системи і технології в банківській діяльності [Текст]: навч. посіб. / Л.В.Дубчак, Л.А.Клюсько, В.Ю.Свириденко; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2012. – 245 с. – Бібліогр.: С. 241–245. – укр.

Розглянуто проблеми, пов'язані з вибором технологічної платформи та перспективами розвитку інформаційних технологій у банках України. На рівні окремих банків подано структуру та функції автоматизованої банківської системи, висвітлено забезпечувальні та функціональні підсистеми автоматизованих банківських систем, вміщено їхню характеристику. Розкрито технологію та методику комп'ютерної обробки основних функціональних банківських задач. Досліджено шляхи автоматизації звітності банків, гарантування безпеки банківських інформаційних систем, використання пластикових карток як платіжного засобу, автоматизації міжбанківських операцій. Розглянуто систему електронних платежів (СЕП) України, її призначення, принципи функціонування та перспективи розвитку. Висвітлено особливості архітектури програмно-апаратних комплексів, технологію функціонування й інформаційне забезпечення СЕП. Проведено аналіз основних моделей обслуговування кореспондентського рахунку в СЕП, наведено характеристику електронної пошти як основи взаємодії між банками. Акцентовано увагу на електронних системах обміну банківськими повідомленнями, зокрема таких, як “Клієнт–банк”, і низці міжнародних систем передачі фінансової та банківської інформації.

Шифр зберігання в НБУВ: BA763364

Клочко О. В. Методи оптимізації в економіці [Текст]: навч. посіб. / О.В.Клочко, В.І.Клочко, Н.А.Потапова; Вінниц. нац. аграр. ун-т. – Вінниця: Вінниц. газета, 2013. – 451 с.: рис., табл. – Бібліогр.: С. 427–435. – укр.

Розглянуто концептуальні засади теорії та методів оптимізації в економіці. Висвітлено історію розвитку теорії оптимізації, розкрито основні поняття та процедуру постановки задачі опти-

мізації. Подано інформацію про умови існування розв'язків оптимізаційних задач, їх основні класи, наведено приклади економічних оптимізаційних задач та їх формалізацію. Розглянуто класичний метод пошуку екстремуму функції однієї змінної та напрями його застосування в економічних дослідженнях, дослідження функцій однієї змінної за допомогою похідних. Наведено класичний метод пошуку екстремуму функції багатьох змінних. Висвітлено загальні положення теорії опуклого програмування, числові методи оптимізації функцій однієї змінної та багатьох змінних, основні оптимізаційні моделі економічних процесів і систем. Подано прикладні теорії та методи оптимізації в економіці: основи лінійного програмування, симплексний метод, транспортна задача, цілочислове програмування, задачі теорії ігор, метод множників Лагранжа, методи оптимального управління, динамічного програмування, стохастичного програмування, теорія графів, сіткове планування.

Шифр зберігання в НБУВ: BA765052

Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації [Текст]: зб. тез доп. 10-ї ювіл. Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчен., 21–23 лют. 2013 р., Тернопіль: у 2 ч. Ч. 2 / Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль, 2013. – 363 с.: рис., табл. – укр.

Розглянуто тенденції регулювання банківської діяльності в контексті глобалізації. Досліджено оптимальне застосування інструментів грошово-кредитної політики для зниження вартості кредитних ресурсів в Україні. Проведено оцінювання циклічно скоригованого бюджетного балансу, висвітлено антикризовий аспект оподаткування банківської системи в Україні. Проаналізовано особливості кредитної політики банків на етапі посткризового відновлення України, охарактеризовано достатність капіталу як основного показника фінансового стану банківської установи за сучасних умов. Увагу приділено нинішнім проблемам і тенденціям розвитку валютного ринку, співробітництву України з Міжнародним банком реконструкції та розвитку на

сучасному етапі. Наведено теоретичні засади дослідження механізмів економічної координації в умовах інформатизації суспільного виробництва. Висвітлено особливості звітності щодо грошово-розрахункових операцій у житловому будівництві. Розкрито особливості й перспективи розвитку спільної діяльності без створення юридичної особи.

Шифр зберігання в НБУВ: В354351/2

Кредитування і контроль [Текст]: підруч. для студ. ВНЗ / Т.С.Сможенко, Р.А.Слав'юк, Р.Р.Коцовська, В.Б.Шатковська-Шморгай, Н.В.Дунас, З.М.Карасьова; ред.: Т.С.Сможенко, Р.А.Слав'юк; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К.: УБС НБУ, 2012. – 375 с. – Бібліогр.: С. 293–295. – укр.

Висвітлено нормативно-правове забезпечення банківського кредитування, поетапно описано процес ухвалення кредитних рішень. Розглянуто кредитний ризик як складову банківських ризиків, охарактеризовано методи управління ним та принципи оцінювання менеджменту кредитного ризику банку. Викладено методи оцінювання кредитоспроможності позичальника й аналізу кредитного проекту. Особливу увагу приділено проблемі визначення на основі балансу показників платоспроможності й фінансової стійкості позичальника. Наведено методику аналізу фінансового стану позичальника – фізичної особи в Україні, порядок формування банками резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями. Проаналізовано проблемні кредити й методи реструктуризації безнадійних боргів. Висвітлено особливості іпотечного кредитування.

Шифр зберігання в НБУВ: ВС54513

Лук'янов В. С. Сучасні фінансові ринки [Текст]: монографія / В.С.Лук'янов. – К.: Знання, 2013. – 479 с. – (Сучасна наука). – Бібліогр.: С. 436–479. – укр.

Обґрунтовано методологічні та концептуальні засади аналізу фінансових ринків як базової основи фінансової економіки, котра, відповідно, є концентрованим вираженням синергії фінансових ринків. Проаналізовано економіко-правові засади державного впливу на фінансові ринки. Висвітлено цивілізаційну еволюцію регулятивних механізмів фінансових ринків, питання діалектики системних трансформацій фінансових ринків і регулятивного впливу на їх динаміку. Досліджено роль монетарної та курсової політики Національного банку України в активізації грошового та валютного ринків. Визначено вплив державних регулятивних механізмів на динаміку грошових потоків і формування золотовалютних резервів за сучасних умов. Запропоновано напрями вдосконалення державного регулювання та нагляду за банківською системою України. Висвітлено нинішній стан, методи та шляхи стимулювання розвитку регулювання фондового ринку України. Подано інформацію про інституціональні та глобальні механізми детінізації фінансової архітектури на сучасному етапі.

Шифр зберігання в НБУВ: ВА762623

Механізми забезпечення якості рішень щодо реінжинірингу бізнес-процесів банку [Текст]: монографія / Г.М.Азаренкова, Н.В.Ізюмцева, Н.С.Лобігер, Л.П.Семенюк, С.О.Шамов; ред.: Г.М.Азаренкова; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К.: УБС НБУ, 2012. – 334 с. – Бібліогр.: С. 272–291. – укр.

Розглянуто теоретичні та практичні проблеми забезпечення якості управлінських рішень щодо реінжинірингу бізнес-процесів банку. Увагу приділено чинникам, що визначають якість управлінських рішень, її вплив на результативність та ефективність реінжинірингу бізнес-процесів банку. За результатами проведених досліджень обґрунтовано: необхідність реінжинірингу бізнес-процесів за умов сталого розвитку та неста-

більності банківської системи; категоріальний апарат, необхідний для опису бізнес-процесів, методів їх реінжинірингу, поліпшення якості й ефективності. Запропоновано методичні підходи до ідентифікації бізнес-процесів банку, що потребують реінжинірингу, до його здійснення та впровадження у практичну діяльність банків. Побудовано і досліджено експериментальні моделі процесів реінжинірингу та процесу реструктуризації кредитних заборгованостей, що підтвердили продуктивність запропонованих методичних підходів. Показано вплив коректності документів, які містять управлінські рішення, на результати реінжинірингових проектів, розроблено й експериментально випробувано методику контролю та забезпечення якості таких документів.

Шифр зберігання в НБУВ: ВА762636

Міжнародні фінанси [Текст]: навч. посіб. / С.В.Князь, Н.Г.Георгіаді, О.В.Князь, К.О.Дзюбіна, О.Ю.Григор'єв, В.В.Лакіза; ред.: О.Є.Кузьмін; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 363 с. – укр.

Висвітлено основні проблеми теорії, сутність та елементи системи міжнародних фінансів, досліджено її еволюцію, охарактеризовано сучасний стан розвитку світових фінансових центрів та офшорів, визначено основні механізми здійснення операцій через офшори. Розглянуто сутність позиціонування, ставки, рейтинги й індекси, міжнародні розрахунки та кредитні відносини в системі міжнародних фінансів. Увагу приділено особливостям європейської системи центральних банків і Центральному європейському банку. Визначено банківські корпорації як суб'єкти міжнародних фінансів. Проаналізовано стійку і тимчасову незбалансованість платіжного балансу. Наведено форми міжнародних розрахунків у системі міжнародних фінансів.

Шифр зберігання в НБУВ: ВС54623

Молода економіка: матеріали IV Всеукр. наук. студ. конф., 11 квіт. 2013 р., Умань. Ч. 4 / ред.: Ю.О.Нестерчук; Уман. нац. ун-т садівництва. – Умань, 2013. – 187 с.: рис., табл. – укр.

Проаналізовано стан і перспективи банківського кредитування суб'єктів аграрного виробництва, консорціумного кредитування в Україні. Проаналізовано грошові потоки промислового підприємства, запропоновано шляхи поліпшення його фінансового стану. Досліджено агрострахування як стратегічний напрям зростання ефективності сільськогосподарського виробництва. Окреслено управлінські аспекти підвищення ефективності банківської діяльності. Проаналізовано проблеми та перспективи функціонування інвестиційних банків, депозитну політику банків і напрями її вдосконалення. Розкрито сутність, призначення та види банківських рахунків, розглянуто формування ресурсної бази банків.

Шифр зберігання в НБУВ: В354328/4

Момотюк Л. Є. Статистика фінансів: методологія та практика [Текст]: монографія / Л.Є.Момотюк; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – [К.], [2013]. – 429 с.: табл. – Бібліогр.: С. 395–429. – укр.

Розглянуто методологічні та практичні засади статистики фінансів. Висвітлено питання відображення фінансової діяльності в системі статистичних класифікацій, розроблено номенклатуру фінансових послуг. Наведено методологію побудови фінансового рахунку в Системі національних рахунків України. Проаналізовано проблеми гармонізації статистики державних фінансів з міжнародними стандартами, запропоновано систему показників статистики державних фінансів і здійснено їх аналіз. Розглянуто основні класифікації та стандартні компоненти платіжного балансу, проведено аналіз його основних статей. Визначено основні напрями та перспективи вдосконалення фінансового ра-

хунку в Системі національних рахунків України.

Шифр зберігання в НБУВ: BA763880

Небрат В. В. Еволюція теорії державних фінансів в Україні [Текст]: монографія / В.В.Небрат; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К., 2013. – 583 с. – укр.

Увагу приділено історико-економічному дослідженню еволюції теорії державних фінансів в Україні. Розглянуто основні етапи, закономірності, особливості формування та розвитку наукових поглядів на податки, витрати держави, бюджет, державний кредит. Проаналізовано концептуальні джерела та суспільно-політичні детермінанти, що зумовили специфіку теоретичної побудови та практичної реалізації вітчизняної моделі фінансово-забезпечення господарського розвитку. Представлено внесок українських учених у розроблення теорії державних фінансів у контексті наукового обґрунтування ринкових реформ, державної економічної політики та розвитку світової фінансової науки. Висвітлено розвиток теорії оподаткування та принципів побудови податкової системи. Подано трактування державних витрат у контексті концепції держави як корпоративно-правового союзу. Розкрито фінансові аспекти розгортання кризових явищ та етапизації економіки на межі ХІХ – ХХ ст.

Шифр зберігання в НБУВ: BA763028

Онкієнко С. В. Регулювання інвестиційної діяльності банку [Текст]: монографія / С.В.Онкієнко; ДВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана”. – К.: КНЕУ, 2013. – 217 с.: рис., табл. – укр.

Досліджено причини виникнення банків як фінансових посередників та їх функцій в процесі фінансового посередництва. Проаналізовано роль регулювання банків у підтриманні стабільності фінансової системи, вивчено ефективність і доцільність використання існуючих регулятивних інструментів. Розглянуто переваги та недоліки біржової та банківської моделей організації системи фінансового посередництва. Висвітлено особливості реалізації інвестиційної складової процесу фінансового посередництва у діяльності банку. Розглянуто теоретичні та методологічні аспекти оцінювання ризиків інвестиційної діяльності банку. Встановлено, що з регуляторної точки зору обсяги та рівні ризику активів банку є найважливішими факторами, які визначають регулятивний капітал банку.

Шифр зберігання в НБУВ: BA764159

Сорока М. П. Управління фінансовою санацією підприємства [Текст]: навч. посіб. для студ. ВНЗ / М.П.Сорока; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – К.: ДКС центр, 2012. – 210 с. – Бібліогр.: С. 205–210. – укр.

Описано особливості генетики підприємства та його діагностики на різних стадіях життєвого циклу. Розкрито економічну сутність фінансової санації підприємства, наведено законодавчу базу, методи та механізми керування нею. Розроблено заходи щодо санаційного фінансового управління: усунення неплатоспроможності підприємства, відновлення фінансової стійкості й забезпечення фінансової рівноваги. Наведено загальні результати операційної реструктуризації та прогноз фінансових результатів плану санації. Уточнено методикою розрахунку комплексного індикатора, адаптовану до діяльності харчових підприємств, спрямовану на проведення експрес-оцінки фінансово-економічного стану підприємства та підвищення управління внутрішніми формалізованими факторами шляхом максимізації основних параметрів за умов задовільних значень інших параметрів.

Шифр зберігання в НБУВ: BA763414

Управління проблемними активами в банках [Текст]: мо-

нографія / Р.А.Слав'юк, Т.З.Вантух, У.Я.Грудзевич, Я.В.Грудзевич, В.Т.Другова; ред.: Р.А.Слав'юк; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К.: УБС НБУ, 2012. – 370 с. – укр.

Розглянуто сутність і причини виникнення проблемних кредитів у банках, основні стратегії регулювання кредитних ризиків. Завдяки комплексному аналізу стану та сучасних методів управління проблемними активами в банках розкрито перспективи поліпшення фінансового стану банків в Україні. Увагу приділено формуванню стратегії регулювання кредитних ризиків банку, оцінюванню її ефективності. Обґрунтовано вплив проблемних активів на стабільність функціонування банківських установ. Проаналізовано сучасні механізми і нормативи резервування, котрі вже використовують у системі управління проблемними активами банків та які впроваджуватимуться з наступних років згідно з новими вимогами Національного банку України.

Шифр зберігання в НБУВ: BA762499

Усков І. В. Развитие системы местных финансов в Украине [Текст]: монографія / И.В.Усков. – Симф.: Тарпан, 2013. – 836 с.: рис., табл. – Библиогр.: С. 766–800. – рус.

Досліджено проблеми місцевих фінансів в умовах трансформації економіки України. Визначено напрями втілення бюджетної децентралізації в Україні, розроблено модель забезпечення збалансованості місцевих бюджетів. Описано систему оцінки фінансового стану та якості управління фінансами місцевих органів влади, фінансової стійкості місцевих бюджетів, оцінки бюджетних ризиків, податкового потенціалу територіальних утворень. Запропоновано нові наукові підходи до розвитку програмно-цільового методу планування на місцевому рівні, створення системи оцінювання за ефективністю й результативністю формування та виконання бюджетних програм на рівні територіальних утворень, здійснення фінансового контролю під час виконання бюджетних програм. Приділено увагу створенню фондів фінансової та інвестиційної підтримки місцевих органів влади, розвитку ринку місцевих позичок, формуванню системи оцінки ефективності проведення бюджетної політики на місцевому рівні.

Шифр зберігання в НБУВ: BA764479

Хома І. Б. Фінансовий аналіз [Текст]: навч. посіб. / І.Б.Хома, Н.І.Андрушко, К.М.Слюсарчик; Нац. ун-т “Львів. Політехніка”. – 2-ге вид. – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 339 с. – Бібліогр.: С. 299–302. – укр.

Висвітлено основні теоретичні та практичні аспекти фінансового аналізу підприємств за ринкових умов. Наведено порівняльну характеристику фінансового й управлінського аналізу виробничо-господарського суб'єкта, оцінку джерел інформації для здійснення фінансового аналізу, оцінювання фінансового стану підприємства шляхом вивчення його майнового стану, запасів, обороту товарно-матеріальних цінностей, абсолютних і відносних показників фінансової стійкості, показників руху оборотного капіталу, ліквідності й банкрутства підприємства. Зроблено акцент на факторному аналізі прибутку від реалізації та показників рентабельності. Досліджено вплив маржинального доходу, ефективності використання власного та позиченого капіталу через виведення ефекту фінансового важеля. Проведено оцінювання виробничо-фінансового левериджу, підприємницького ризику за умов інфляційних процесів і дивідендної політики.

Шифр зберігання в НБУВ: BA763627

Підготувала Тетяна Зінькова,

провідний бібліограф відділу реферування наукової інформації
Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.

ЕКСКЛЮЗИВ/

Основні показники діяльності банків України на 1 серпня 2013 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2008 р.	01.01. 2009 р.	01.01. 2010 р.	01.01. 2011 р.	01.01. 2012 р.	01.01. 2013 р.	01.08. 2013 р.
1	Кількість банків за Державним реєстром банків	198	198	197	194	198	176	179
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	1	7	6	6	0	26	0
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	19	13	14	18	21	22	21
4	Кількість банків, що мають банківську ліцензію	175	184	182	176	176	176*	177*
4.1	Із них: з іноземним капіталом;	47	53	51	55	53	53	51
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	17	17	18	20	22	22	21
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	35.0	36.7	35.8	40.6	41.9	39.5	34.0
Активи, млн. грн.								
1	Активи, всього	599 396	926 086	880 302	942 088	1 054 280	1 127 192	1 206 025
1.1	Загальні активи (не скориговані на резерви під активні операції)	619 004	973 332	1 001 626	1 090 248	1 211 540	1 267 892	1 344 410
2	Готівкові кошти і банківські метали	18 313	20 668	21 725	26 749	27 008	30 346	31 908
3	Кошти в Національному банку України	19 120	18 768	23 337	26 190	31 310	33 740	32 821
4	Кореспондентські рахунки, відкриті в інших банках	26 293	40 406	51 323	67 596	78 395	99 472	86 578
5	Кредити надані	485 368	792 244	747 348	755 030	825 320	815 327	844 158
5.1	У тому числі: кредити, надані суб'єктам господарювання;	276 184	472 584	474 991	508 288	580 907	609 202	630 756
5.2	кредити, надані фізичним особам	153 633	268 857	222 538	186 540	174 650	161 775	164 110
6	Довгострокові кредити	291 963	507 715	441 778	420 061	426 430	394 246	394 925
6.1	Із них: довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	156 355	266 204	244 412	262 199	290 348	276 683	284 437
7	Прострочена заборгованість за кредитами	6 357	18 015	69 935	84 851	79 292	72 520	76 566
8	Вкладення в цінні папери	28 693	40 610	39 335	83 559	87 719	96 340	138 775
9	Резерви за активними операціями банків	20 188	48 409	122 433	148 839	157 907	141 319	138 932
Пасиви, млн. грн.								
1	Пасиви, всього	599 396	926 086	880 302	942 088	1 054 280	1 127 192	1 206 025
2	Капітал	69 578	119 263	115 175	137 725	155 487	169 320	176 504
2.1	У тому числі: статутний капітал	42 873	82 454	119 189	145 857	171 865	175 204	178 573
2.2	Частка капіталу в пасивах, %	11.6	12.9	13.1	14.6	14.7	15.0	14.6
3	Зобов'язання банків	529 818	806 823	765 127	804 363	898 793	957 872	1 029 521
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання;	111 995	143 928	115 204	144 038	186 213	202 550	216 831
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	54 189	73 352	50 511	55 276	74 239	92 786	90 793
3.2	Кошти фізичних осіб;	163 482	213 219	210 006	270 733	306 205	364 003	411 832
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	125 625	175 142	155 201	206 630	237 438	289 129	325 251
Довідково								
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	72 265	123 066	135 802	160 897	178 454	178 909	185 207
2	Достатність (адекватність) регулятивного капіталу (Н2), %	13.92	14.01	18.08	20.83	18.90	18.06	17.95
3	Доходи, млн. грн.	68 185	122 580	142 995	136 848	142 778	150 449	92 813
4	Витрати, млн. грн.	61 565	115 276	181 445	149 875	150 486	145 550	90 949
5	Результат діяльності, млн. грн.	6 620	7 304	-38 450	-13 027	-7 708	4 899	1 864
6	Рентабельність активів, %	1.50	1.03	-4.38	-1.45	-0.76	0.45	0.28
7	Рентабельність капіталу, %	12.67	8.51	-32.52	-10.19	-5.27	3.03	1.84
8	Чиста процентна маржа, %	5.03	5.30	6.21	5.79	5.32	4.51	4.08
9	Чистий спред, %	5.31	5.18	5.29	4.84	4.51	3.75	3.46

* Із них один банк має ліцензію санаційного банку.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Спеціально для "Вісника НБУ"/

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у липні 2013 року

Структура кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у липні 2013 р. (в розрізі інструментів)

Показники	2013 р.	Відсотки
		У тому числі за липень
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	100.00
У тому числі через:		
– кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	8.96	2.33
– кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	16.26	37.59
– операції прямого РЕПО	70.87	60.08
– інші короткострокові кредити	–	–
– стабілізаційні кредити	3.91	–
– інші довгострокові кредити	–	–

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у липні 2013 р.

Показники	2013 р.	Відсотки річні
		У тому числі за липень
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, всього	7.64	7.10
У тому числі за:		
– кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	8.88	8.00
– кредитами, наданими шляхом проведення тендера	7.21	7.00
– операціями прямого РЕПО (розрахунково)	7.48	7.12
– за іншими короткостроковими кредитами	–	–
– стабілізаційними кредитами	9.50	–
– іншими довгостроковими кредитами	–	–

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у липні 2013 р.*

Показники	Липень 2013 р.	
	Відсотки річні	
На міжбанківському ринку:		
за кредитами, наданими іншим банкам**	2.67	
за депозитами, розміщеними в інших банках	5.70	
Фізичним та юридичним особам:		
за кредитами**	15.72	
за депозитами	9.31	

* За щоденною звітністю банків; відображено вартість кредитів (депозитів), фактично наданих (отриманих) банками.

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у липні 2013 р.¹

Агрегати грошової маси	01.07.2013 р.		01.08.2013 р.	
	%	Млн. грн.	%	Млн. грн.
Готівка. Гроші поза банками				
M0, до початку року	108.2	16 663.0	110.4	21 119.2
M0 + переказані кошти в національній валюті				
M1, до початку року	111.2	36 310.1	113.8	44 590.9
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти				
M2, до початку року	108.2	63 127.1	110.0	77 225.9
M2 + цінні папери власного боргу банків				
M3, до початку року	108.2	63 290.6	110.0	77 580.5

¹ Інформацію щодо темпів зростання грошової маси у січні – червні 2013 року опубліковано в № 8 (2013 р.) на стор. 59.

Примітка. Облікова ставка Національного банку України у липні 2013 року не змінювалася і, починаючи з 10.06.2013 р., становила 7.0% річних.

Згідно з Постановою Правління Національного банку України від 9 серпня 2013 р. № 315 "Про регулювання грошово-кредитного ринку" з 13 серпня 2013 року облікову ставку встановлено у розмірі 6.5% річних.

Відповідно до постанови Правління НБУ від 20.06.2013 р. № 241 з 1 липня 2013 року встановлено такий порядок формування обов'язкових резервів банками України: – на окремому рахунку в Національному банку України № 3203 "Кошти обов'язкових резервів, що перераховані банками" зберігаються кошти в розмірі 40% від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування;

– на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України формується та зберігається залишок суми обов'язкових резервів, сформованих згідно з установленними нормативами на відповідний період.

Обсяг обов'язкових резервів, який має зберігатися щоденно на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України, повинен становити не менш як 60% від суми обов'язкових резервів, що сформовані за попередній звітний період резервування.

Крім того, встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів:

кошти вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній валюті на вимогу і кошти на поточних рахунках – 0; кошти вкладів (депозитів) юридичних осіб в іноземній валюті на вимогу і кошти на поточних рахунках – 10; кошти вкладів (депозитів) фізичних осіб в іноземній валюті на вимогу і кошти на поточних рахунках – 15; строкові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб у національній валюті – 0; довгострокові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті – 5; короткострокові кошти і вклади (депозити) юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті – 10; кошти, які залучені банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій-нерезидентів у національній валюті, – 0; кошти, які залучені банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій-нерезидентів в іноземній валюті (крім російських рублів), – 5; кошти, які залучені банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій-нерезидентів у російських рублях, – 0.

Поряд із цим залишився без змін дозвіл зараховувати для покриття обов'язкових резервів, що формуються на окремому рахунку в Національному банку України № 3203 "Кошти обов'язкових резервів, що перераховані банками", придбани ними:

цільові облигації внутрішніх державних позик України, випущені з метою залучення коштів для фінансування заходів, пов'язаних із підготовкою і проведенням чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні, у розмірі 50% від їхньої номінальної вартості; облигації внутрішніх державних позик, номінованих в іноземній валюті у розмірі 10% від їхньої номінальної вартості в гривневому еквіваленті, розрахованому з огляду на офіційний курс гривні до іноземних валют, установлений Національним банком України на перше число місяця після закінчення попереднього звітного періоду резервування.

З 02.10.2009 р. за залишками коштів обов'язкових резервів, що перераховані банками на окремий рахунок у Національному банку України, Національний банк нараховує проценти в розмірі 30% від облікової ставки Національного банку України за умови дотримання банком порядку формування та зберігання обов'язкових резервів (постанова Правління НБУ від 29.09.2009 р. № 567).

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками Генерального департаменту грошово-кредитної політики Національного банку України.

Ринок державних цінних паперів України у липні 2013 року

Результати розміщення облігацій внутрішніх державних позик, номінованих у національній валюті, у липні 2013 року

Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбання облігацій	Встановлені обмеження на загальну кількість розміщення облігацій, шт.		Розмір купона на одну облігацію, грн.	Термін погашення облігацій	Кількість розміщених облігацій, шт.	Загальна сума розміщення ОВДП, тис. грн.		Встановлений рівень дохідності облігацій, %	Середньозважений рівень дохідності облігацій, %
		Встановлені	На фактичній				Усього	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. грн.		
127	03.07.2013 р.	—	—	—	02.10.2013 р.	—	—	—	—	—
128	03.07.2013 р.	1 920 000	1 920 000	71,25	16.05.2018 р.	1 920 000	1 950 739,20	1 950 739,20	14,25	14,25
129	03.07.2013 р.	104 500	104 500	—	06.05.2020 р.	104 500	106 461,47	106 461,47	14,30	14,30
130	10.07.2013 р.	45 000	45 000	—	02.10.2013 р.	45 000	44 211,60	44 211,60	7,75	7,75
131	10.07.2013 р.	—	—	—	02.07.2014 р.	—	—	—	—	—
132	10.07.2013 р.	1 613 400	1 613 400	71,25	04.07.2018 р.	1 613 400	1 613 400,00	1 613 400,00	14,25	14,25
133	10.07.2013 р.	410 002	410 002	—	06.05.2020 р.	410 002	418 808,84	418 808,84	14,30	14,30
134	17.07.2013 р.	330 000	330 000	—	02.10.2013 р.	330 000	324 690,30	324 690,30	7,75	7,75
135	17.07.2013 р.	2 240 000	2 240 000	71,25	04.07.2018 р.	2 240 000	2 245 936,00	2 245 936,00	14,25	14,25
136	17.07.2013 р.	805 000	805 000	—	08.07.2020 р.	805 000	805 000,00	805 000,00	14,30	14,30
141	19.07.2013 р.	395 000	395 000	—	02.10.2013 р.	395 000	388 806,40	388 806,40	7,75	7,75
142	24.07.2013 р.	460 743	460 743	—	02.10.2013 р.	460 743	453 995,12	453 995,12	7,75	7,75
143	24.07.2013 р.	749 025	749 025	71,25	27.06.2018 р.	749 025	754 994,73	754 994,73	14,25	14,25
144	24.07.2013 р.	—	—	—	08.07.2020 р.	—	—	—	—	—
147	31.07.2013 р.	20 000	20 000	—	16.10.2013 р.	20 000	19 678,20	19 678,20	7,75	7,75
148	31.07.2013 р.	14 500	14 500	71,25	27.06.2018 р.	14 500	14 654,28	14 654,28	14,25	14,25
149	31.07.2013 р.	—	—	—	08.07.2020 р.	—	—	—	—	—
Разом						9 107 170	9 141 376,13	9 141 376,13		

Результати розміщення облігацій внутрішніх державних позик, номінованих в іноземній валюті (долари США), у липні 2013 року

Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбання облігацій	Встановлені обмеження на загальну кількість розміщення облігацій, шт.		Розмір купона на одну облігацію, дол. США	Термін погашення облігацій	Кількість розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. дол. США		Встановлений рівень дохідності облігацій, %	Середньозважений рівень дохідності облігацій, %
		Встановлені	На фактичній				Усього	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. дол. США		
137	17.07.2013 р.	158 000	158 000	38,75	03.06.2015 р.	158 000	158 072,68	158 072,68	8,25	8,25
138	17.07.2013 р.	48 500	48 500	40,00	25.05.2016 р.	48 500	48 796,30	48 796,30	8,75	8,19
139	19.07.2013 р.	—	—	—	15.07.2015 р.	—	—	—	—	—
140	19.07.2013 р.	—	—	—	25.05.2016 р.	—	—	—	—	—
145	24.07.2013 р.	5 050	5 050	41,25	15.07.2015 р.	5 050	5 058,99	5 058,99	8,25	8,25
146	24.07.2013 р.	85 835	85 835	—	25.05.2016 р.	—	—	—	—	—
150	30.07.2013 р.	—	—	41,25	24.12.2014 р.	85 835	86 504,51	86 504,51	8,25	8,25
Разом						297 385	298 434,48	298 434,48		

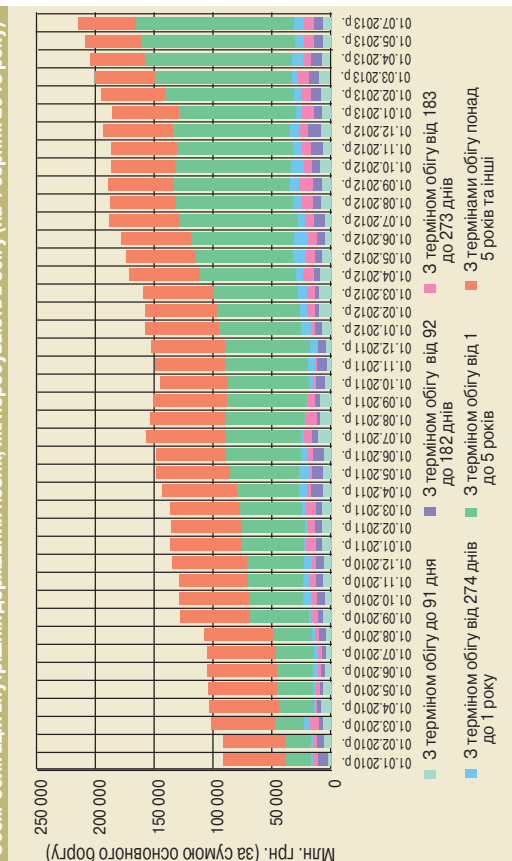
Обсяг розміщення облігацій внутрішніх державних позик у 2013 році*

Період	Результати розміщення ОВДП, номінованих у гривні		Результати розміщення ОВДП, номінованих в іноземній валюті (долари США)	
	Кількість розміщених облігацій, номінованих у гривні, шт.	Обсяг розміщених облігацій, тис. грн.	Кількість розміщених облігацій, номінованих в іноземній валюті, шт.	Залучено коштів до державного бюджету, тис. дол. США
Січень	4 393 373	4 403 374,04	927 492	929 657,89
Лютий	3 707 236	3 710 451,13	663 916	667 485,06
Березень	7 430 130	7 418 834,84	846 837	847 754,99
I квартал	15 530 739	15 532 660,02	2 438 245	2 444 897,94
Квітень	8 593 953	8 570 358,20	0	0
Травень	3 224 707	3 248 281,92	776 035	780 037,93
Червень	4 357 662	4 337 610,83	20 910	20 922,30
II квартал	16 176 322	16 156 250,95	796 945	800 960,22
I півріччя	31 707 061	31 688 910,96	3 235 190	3 245 855,16
Липень	9 107 170	9 141 376,13	297 385	298 434,48
Серпень	—	—	—	—
Вересень	—	—	—	—
III квартал	9 107 170	9 141 376,13	297 385	298 434,48
Жовтень	—	—	—	—
Листопад	—	—	—	—
Грудень	—	—	—	—
IV квартал	—	—	—	—
Усього за півріччя	40 814 281	40 830 287,10	3 532 575	3 544 292,64

* За станом на 01.08.2013 р.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками Генерального департаменту грошово-кредитної політики Національного банку України.

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, які перебувають в обігу (на 1 серпня 2013 року)

за станом на 01.07.2013 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Цінні папери в портфелі банку на продаж		Цінні папери в портфелі банку до погашення		Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	Інвестиційна нерухомість	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	Відстрочений податковий актив	Основні засоби та нематеріальні активи	Інші фінансові активи		Інші активи		Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	Загальні активи	
	Усього	У тому числі резерви під знецінення	Усього	У тому числі резерви під знецінення						Усього	У тому числі резерви	Усього	У тому числі резерви		Усього	У тому числі в іноземній валюті
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
	337 883	-2 789	238 439	0	1 178 551	13 762	0	0	2 499 564	24 408 978	-86 047	431 121	-12	45 586	190 924 454	81 686 981
	24 650 997	-963 575	0	-753	50 590	0	136 311	87 267	3 199 770	5 326 803	-36 229	264 748	-18 975	14 254	95 624 096	23 543 979
	35 226 505	-256 562	1 440 591	-18 234	0	3 706 587	517 187	0	2 266 494	3 226 615	-16 435	349 734	-12 268	0	91 626 500	43 311 818
	2 476 206	-11 329	0	0	0	1 272 977	6 292	0	524 101	2 061 823	-278 955	111 631	-3 374	213 972	47 615 666	18 113 157
	5 968 958	-1 076	2 097 045	0	212 080	124 110	37 808	400 783	2 769 545	3 599 722	-46 509	127 982	-8 756	312 843	44 929 442	13 503 250
	2 688 184	-80 009	854 469	-20 388	7 062	648 633	79 686	43 141	3 474 908	143 529	-78 848	325 380	-23 467	1 568 821	38 344 797	15 246 949
	2 917 513	-103 481	0	0	122	666 874	8 761	433 871	2 843 654	612 478	-35 640	188 728	-19 407	10 280	37 337 175	22 297 777
	2 167 329	-18 826	0	0	19 379	27 512	21 348	8 243	833 763	1 675 883	-4	47 052	-10 113	791	32 721 835	23 427 099
	3 405 063	-21 576	0	0	0	108 005	18 931	47 758	1 278 623	2 223 385	-4 546	29 847	-12 440	136 197	32 442 086	14 800 739
	1 685 276	-872	0	0	0	118 792	0	99 210	399 335	1 385 422	-3 555	23 555	-932	0	29 633 590	13 873 995
	658 989	-2 203	0	0	0	898 371	5 386	184 262	863 428	1 580 248	-21 335	66 719	-4 806	12 884	29 522 755	16 339 375
	1 155	-151	0	0	0	85 747	6 256	125 954	1 291 799	454 219	-185 554	457 180	-28 922	391 037	27 859 611	12 772 853
	113 474	-2 695	0	0	339 607	58 638	549	1 161 122	1 269 150	2 461 981	-22 771	47 396	-9 061	1 437	27 374 585	13 264 587
	7 496	-1 285	242 071	-1 299	0	153 388	1 718	38 899	124 490	1 571 852	-5 149	70 075	0	35 137	23 613 922	8 308 267
	3 875 740	-279 371	0	0	0	12 868	187	88 942	622 504	1 942 390	-159 281	75 678	-40 350	1 003 460	20 811 879	4 376 201
	2 437 772	-3 338	460 604	0	161 295	16 824	71 337	80 128	453 499	4 899 971	-11 560	66 653	-12 034	630	19 919 833	9 659 158
	293 574	-850	0	0	0	4 769	2 406	0	710 790	2 246 750	-5 668	67 682	-5 537	0	18 055 446	4 795 284
	2 353	0	0	0	78 490	254 083	3 717	328 480	220 589	3 241 566	-41 398	68 016	-3 253	182 026	16 208 905	7 141 237
	910	0	0	0	0	6 904	89 631	47 793	393 162	65 848	-1 534	13 739	-1 197	1 385	12 875 723	4 962 597
	555 947	-1 829	0	0	258 647	0	9 933	3 100	572 666	182 070	-88	21 412	-1 069	96 700	10 992 088	5 474 453
	60	0	0	0	0	0	30	0	22 177	2 297	-967	7 089	-2 358	0	10 463 105	924 896
	207 461	-56 534	0	0	0	134 927	102	394 417	420 324	337 903	-18 017	45 515	0	36 798	10 321 129	3 814 998
	10	0	0	0	0	0	771	0	390 120	12 426	-2 553	24 170	0	0	10 024 058	889 488
	62	0	0	0	0	0	172 751	1 368	8 149	147 481	-804	2 160	-3	0	9 691 199	6 627 984
	349 283	-278 357	0	0	0	3 948 838	0	0	497 509	3 286 283	-3 377 578	24 024	-145	191 445	8 967 983	167 576
	1 753 986	-25	175 464	0	0	11 034	7 626	41 925	269 025	577 329	-2 922	91 514	0	161 722	8 355 282	2 676 399
	913 808	-11	13 362	0	0	120 430	571	328 078	180 692	1 241 413	-6 719	35 285	-7 017	0	7 569 492	4 970 292
	452 866	-50	272 233	0	0	46 466	3 445	2 336	181 258	375 160	-3 338	19 017	0	92 395	7 080 354	4 044 852
	425 339	-10 459	0	0	0	10 329	8 057	60 444	33 979	77 116	-1 381	17 694	-1 175	938 700	6 675 769	1 087 941
	670 687	0	0	0	0	15 084	256	568	130 279	376 746	-417	21 963	-14	187 941	6 657 877	1 655 084
	1 078 556	0	0	0	0	0	79	199	13 165	2 903 948	-356	32 023	-1 885	0	6 447 364	2 454 052
	458 291	-996	0	0	0	109 305	0	84 451	694 708	90 937	-1 215	5 259	-655	32 924	6 329 680	1 910 193
	437 240	0	0	0	0	459 155	144	8 266	727 344	1 108 870	-5 342	186 751	-1 162	24 949	5 701 614	3 108 376
	30 469	0	0	0	2 757	0	9 708	7 192	44 497	89 237	-4 648	15 356	-466	8 942	5 217 413	2 874 494
	240 075	0	100 427	0	0	10 527	1 558	36 725	656 632	43 051	-4 299	26 384	-819	43 321	4 992 423	1 391 291
	60	0	10 572	0	0	0	145	1 807	31 854	927 026	-165	16 585	-56	976	6 877 635	3 116 306
	549 723	-12 449	5 060	0	0	0	914	39	15 249	1 885 869	-1 586	40 859	-450	0	6 492 320	2 602 865
	2 108 309	-1 421	0	0	18 036	5 096	0	31 895	376 191	277 449	-18 762	5 265	-2 363	14 524	6 477 205	2 133 209
	749 611	0	0	0	0	0	39 602	0	34 530	723	-39	6 377	-113	0	6 154 653	1 699 934
	1 432	-95	0	0	0	137 607	5	5 311	301 449	168 608	-3 859	16 116	-344	118 484	5 615 174	1 781 713
	70 269	-416	0	0	0	0	4 645	0	183 480	79 149	-314	9 006	-276	32 082	5 101 959	2 516 758
	562 596	-7 310	0	-124	0	0	3 308	1 008	105 473	59 434	-77	3 048	-71	3 890	4 874 817	1 858 490
	0	0	0	0	0	0	8 044	3 724	105 243	21 376	-1 050	14 451	-59	0	4 846 732	1 811 518
	177 106	-3 359	0	0	0	0	1 774	427	8 418	632 747	-6	1 286	-3	0	4 823 236	870 495
	0	0	0	0	0	0	773	485	10 959	198	-19	1 003	0	0	4 815 946	1 845 126
	674 320	-10 570	0	0	0	12 245	501	0	50 820	591 833	-19 844	16 483	-81	6 419	4 722 948	1 742 147
	1 173	0	0	0	0	86 049	17 562	7 244	142 128	27 701	-243	17 228	-1 457	0	4 446 237	619 269
	0	0	0	0	0	0	820	0	319 732	235 490	-1 428	77 712	-656	317 535	4 377 800	2 525 531
	741 935	-560	122 739	0	2 684	0	2 391	153 242	535 335	24 002	-5 888	41 733	-9 951	0	4 160 029	1 324 682
	218 197	0	0	0	0	0	594	276	38 752	1 576 727	-3 111	8 374	-812	0	3 636 168	1 694 711

	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
	178 034	-237	0	0	0	0	551	0	98 287	59 917	-2 194	30 039	-3 226	1 453	3 556 719	1 471 120
	229 901	-2 692	0	0	0	32 527	11 752	0	34 274	29 014	-3 414	3 578	-189	40 329	3 515 759	570 950
	99 111	-17 353	0	0	0	0	2 796	0	95 092	501 556	-3 764	36 706	-73	142 788	3 496 826	1 432 731
	165 983	-7	0	0	0	0	5 290	427	118 361	132 103	-184	1 982	-702	1 122	3 447 499	1 809 177
	320 153	-32 824	0	0	8 006	164 166	4 689	2 160	190 347	439 323	-1 203	16 344	-1 187	7 247	3 292 260	1 129 076
	0	0	0	0	0	0	50	1 582	259 819	814 419	-11 296	15 837	0	0	3 254 899	1 862 668
	141 452	-1 481	0	0	0	45 787	5 973	161 651	151 841	1 268	-9 361	9 466	-740	9 751	3 067 378	1 566 017
	5 130	-3 414	147 347	0	0	24 716	614	0	145 041	57 523	-470	5 724	-438	160 088	2 931 685	934 998
	101	-786	0	0	0	22 672	3 224	260 929	4 613	525	-1 677	4 971	-549	4 378	1 479 599	1 039 813
	9	0	0	0	0	0	0	8 773	115 400	39 469	-14 765	14 577	-1 045	0	3 616 325	530 362
	582	0	0	0	0	0	1 031	5 001	237 164	373 221	-413	4 272	-53	64 575	3 180 741	1 193 830
	930 187	-3	0	0	0	46 263	1 702	309	80 609	282 347	-4 784	1 798	-1 140	0	3 074 364	1 376 950
	170 035	-1 033	0	0	0	0	1 879	0	2 121	31 606	0	1 423	-3	1 022	2 809 618	660 630
	241 484	-2 800	44 429	6 608	0	9 930	1 764	4 638	78 308	16 857	-62	8 548	-330	85 362	2 638 320	1 268 795
	464	-12 422	0	0	0	0	3	8 535	12 726	205 235	-14 140	1 677	-558	84 226	2 618 287	1 230 344
	12	-1	0	0	0	77 026	148	5 099	245 970	5 286	-312	29 747	-12 008	268 502	2 590 208	1 194 508
	574	0	0	0	0	0	650	108	178 993	32 746	-179	3 522	-681	0	2 541 497	750 621
	58 159	-18 011	0	0	6 387	0	15 535	2 934	98 569	20 120	-346	13 057	-79	11 525	2 508 196	362 810
	71	-713	16 858	0	0	0	594	611	22 164	223 133	0	13 825	0	0	2 416 828	1 294 040
	20 601	0	70 209	0	0	0	3 219	20 213	84 531	20 926	-861	10 063	-1 756	39 167	2 412 565	859 367
	84 038	0	35 003	0	0	146	5 334	2 980	120 432	18 616	-2 994	16 481	-772	10 563	2 405 438	236 400
	12 788	-14	0	0	0	1 957	27	0	213 946	177 633	-182	13 799	0	0	2 366 195	1 077 479
	149 598	-3 547	0	0	0	87 839	253	240 429	409 278	33 700	-4 052	13 069	-7 733	368 080	2 300 099	149 828
	52	0	203 059	0	0	1 844	2 625	13	142 121	17 341	-715	1 944	0	0	2 264 771	934 930
	174 607	-4	0	0	0	84 814	864	0	122 971	71 877	-259	5 242	-39	1 892	2 229 874	818 574
	3 499	0	0	0	0	39 118	267	0	68 912	287 124	-14 042	2 436	-30	33 028	2 183 106	767 298
	0	0	0	0	0	0	15 903	1 272	20 285	119 509	-84	6 131	-64	1 044	2 137 851	889 664
	8 329	0	20 064	0	0	0	12	0	66 428	418 525	-2 493	1 289	-215	0	2 087 104	813 977
	2 513	0	0	0	0	0	0	0	34 386	18 480	-2 865	196	-28	0	2 059 673	619 607
	180 627	0	0	0	0	16 563	155	0	56 041	7 453	-604	5 290	-18	10 932	1 958 324	927 222
	0	0	0	0	0	0	463	0	48 345	16 676	-3 234	77 540	-9 001	25 381	1 885 712	560 382
	543 944	0	100 020	0	0	0	0	0	65 737	310	-59	6 153	-86	0	1 850 575	117 678
	60	0	0	0	0	0	384	0	226 574	274	-53	1 116	-1 870	0	1 822 151	8 244
	322 850	0	0	0	0	0	0	3 690	338	51	-18	298	-68	0	1 815 153	1 385 877
	22 621	-50	0	0	0	14 561	2 386	11	132 855	9 338	-395	4 079	-102	98 347	1 788 072	231 568
	51 117	0	0	0	0	0	403	1 290	45 261	133 299	-255	9 004	-105	5 966	1 786 850	415 845
	366 812	-30 226	0	0	0	292	327	0	12 585	1 436	-7	1 684	0	7 117	1 767 756	1 071 352
	4 722	0	13 388	-19 150	0	0	90	0	61 981	37 448	-569	113 756	0	44 034	1 737 188	403 515
	41 783	-4 971	0	0	0	16 403	407	545	6 490	151 883	-67	8 914	-3	1 879	1 630 573	539 362
	211 135	-265	0	0	0	0	83	242	88 630	302 166	-271	596	-225	0	1 616 291	131 832
	6 479	-332	0	0	0	0	236	828	16 815	3 230	-355	2 700	-73	0	1 548 669	401 283
	0	0	0	0	0	17 890	52	3 476	107 899	50 175	-40	3 546	-394	5 349	1 547 132	321 396
	0	0	0	0	0	1 382	173	167	54 998	50 897	-260	4 884	-10	0	1 540 231	388 764
	61	-70	0	0	0	0	8	4 924	8 622	720 301	-1 998	773	-8	0	1 517 558	843 455
	26 810	-8 146	0	0	0	260	360	0	17 391	34 973	-14	5 999	-12	0	1 515 651	136 004
	0	0	0	0	0	5 154	1 187	0	8 138	148 025	-32	1 959	-4	0	1 480 333	934 786
	336 843	0	0	0	0	17 703	828	2 595	5 264	84 611	-459	788	-29	29 398	1 429 442	743 168
	19 568	-296	0	0	0	10 101	277	1 435	22 766	2 995	-118	5 576	-47	29 954	1 425 572	194 705
	97 899	-15 263	0	0	0	24 600	533	70	47 167	5 821	-78	994	-93	0	1 372 412	534 720
	0	0	0	0	0	56 849	178	0	70 369	331 301	-29	3 177	0	2 740	1 364 812	445 817
	206	-6	37 593	0	0	0	549	825	27 271	276 819	-538	3 830	-77	12 102	1 269 890	609 053
	26 470	-1 089	0	0	0	0	3 059	9	139 623	5 410	-1 290	49 655	-1 369	0	1 265 761	126 764
	98 615	-592	0	0	0	40 485	386	0	4 301	242 179	-1 352	4 383	-20	41 783	1 191 347	222 596
	4 746	0	0	0	0	18 405	37	138	49 731	9 186	-7	260	0	6 427	1 093 977	469 821
	0	0	0	0	0	0	481	124	29 510	385 388	-248	116	0	0	1 057 904	572 704
	420 795	0	0	0	0	0	0	0	42 708	219 740	0	756	0	0	1 046 384	657 697
	54 299	-328	0	0	4 425	16 417	835	9 217	31 975	15 987	-739	15 242	-387	0	1 024 855	314 894
	10 038	0	0	0	0	31 394	114	1 185	59 715	3 606	0	16 833	-86	0	978 656	320 469
	160	-302	51 426	0	0	0	2 204	0	53 730	1 248	-174	43 814	-146	0	974 648	364 103
	23 113	0	0	0	0	0	87	428	12 014	1 125	-1	2 477	-253	0	970 891	161 960
	0	0	0	0	0	3 956	25	0	54 973	4 947	-20	6 162	0	8 547	918 943	495 268
	10 836	0	0	0	0	0	2 673	3 570	13 234	1 215	-591	6 515	0	0	891 830	70 024
	0	0	5 261	0	0	0	2 457	515	4 226	161 142	-140	2 612	-7	1 243	833 921	350 882

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
114	КЛАСИКБАНК	62 748	353	0	0	59 250	49 744	-510	557 616	556 582	0	-73 008	1 035	0	-467
115	ЗАХІДІНКОМБАНК	161 630	0	0	0	160	160	0	589 658	518 128	29 973	-32 228	71 530	49 403	-58 180
116	МЕТАБАНК	71 609	3 379	0	17	8 320	8 325	-47	585 797	508 425	85 254	-11 321	77 372	15 741	-11 358
117	УНІКОМБАНК	18 080	32	0	0	0	0	0	585 185	584 730	0	-43 501	455	3	-2 618
118	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	113 925	6 800	0	0	31 652	31 652	-320	515 110	515 110	63 416	0	0	0	0
119	БАНК "ГРАНТ"	58 982	5 337	0	0	2 118	202	0	603 785	525 143	183 690	-4 652	78 641	11 484	-2 119
120	ЄВРОПРОМБАНК	13 472	6 029	0	0	27 260	23 751	-295	635 918	633 615	335 846	-44 233	2 303	0	-408
121	БАНК КОНТРАКТ	93 282	5 179	41 802	0	160	160	0	387 521	299 604	79 576	-29 629	87 916	35	-5 019
122	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	34 720	47	0	0	320	320	-358	619 995	619 276	0	-276 945	719	0	-575
123	АКОРДБАНК	217 322	4 989	0	3	0	0	0	394 184	373 678	186 818	-1 315	20 507	4 191	-210
124	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	90 604	6 225	0	0	55 251	50 297	-57	406 149	347 864	80 012	-818	58 285	21 380	-17 817
125	АГРОКОМБАНК	61 382	2 951	28 649	0	60 448	56 421	-1 181	325 677	272 435	31 242	-5 330	53 243	3 042	-9 148
126	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	93 418	516	0	0	9 900	0	0	429 818	0	0	0	429 818	0	-58 866
127	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	142 969	2 303	0	0	16 709	0	0	332 279	126 508	38 758	-2 331	205 771	25 336	-167
128	"НОВИЙ"	24 889	3 350	1 780	0	3 198	3 198	-2 126	511 415	504 755	48 825	-2 392	6 660	1 279	-1 517
129	"АКСІОМА"	9 481	397	6 523	0	965	0	-55	576 236	572 242	1 600	-113 267	3 994	0	-1 181
130	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	82 340	226	0	0	0	0	0	448 088	418 885	0	-187 741	29 203	0	-1 059
131	БАНК "ЮНІСОН"	66 179	54	0	1 348	219 041	86 780	-3 188	70 718	70 528	0	-3 710	190	0	0
132	УКРКОМУНБАНК	129 154	1 131	0	0	15 001	9 966	-41	289 375	208 687	11 670	-14 820	80 688	3 467	-13 975
133	БАНК "БОГУСЛАВ"	50 620	0	0	0	34 172	21 586	-10 394	309 110	281 529	18 079	-63 986	27 581	2 734	-1 447
134	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	21 532	2 899	0	0	6 546	142	0	183 367	127 862	23 140	-2 679	55 506	17 208	-12 307
135	"СТАНДАРТ"	89 594	2 314	0	0	109 767	18 385	0	238 432	235 256	0	-232	3 176	0	-253
136	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	153 882	1 696	0	0	109 345	29 944	-6 557	55 743	38 110	16 783	-11 888	17 633	0	-34
137	ЛЕГБАНК	77 231	2 979	0	0	2 653	2 653	0	290 367	276 135	81 235	-17 790	14 232	0	-29
138	ПОЛІКОМБАНК	33 067	2 163	0	0	117 045	117 045	-2 331	302 776	298 550	1 370	-23 324	4 226	242	-1 152
139	АСВІО БАНК	74 376	509	0	5	23 982	23 982	0	359 324	312 597	8 277	-16 971	46 726	0	-29 676
140	БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	14 113	1 899	0	0	4 418	4 418	-1	448 263	446 893	71 677	-1 947	1 370	0	-7
141	ІНТЕРБАНК	35 054	3 274	5 300	0	206	195	-2	263 251	262 535	120 401	-2 234	715	699	-5 209
142	"СТОЛИЧНИЙ"	54 638	412	0	0	20 000	0	0	386 286	383 102	54 620	-48 154	3 184	0	-960
143	ІНВЕСТБАНК	92 799	2 584	56	0	20 068	13 428	-11 741	302 375	285 384	114 668	-10 858	16 991	5 102	-1 248
144	БАНК "ТРАСТ"	40 841	2 462	0	0	0	0	0	333 853	121 373	119 864	0	212 480	19 347	-14 938
145	БАНК "СІЧ"	117 229	0	0	0	51 171	7 678	-4 878	234 041	231 782	67 849	-1 262	2 259	0	0
146	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	22 677	0	0	0	137 210	127 210	-14 399	210 846	182 360	78 450	-9 572	28 486	12 975	-16 177
147	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	29 345	2 571	0	0	34 963	34 963	-1 024	359 532	358 735	19 537	-17 190	797	0	-14
148	КРЕДИТВЕСТ БАНК	20 643	6 723	0	0	165 021	129 659	-230	220 950	220 065	137 741	-3 664	885	21	-414
149	ПРАЙМ-БАНК	246 102	1 647	0	0	45 151	0	-2 862	103 031	94 289	0	-9 702	8 742	1 145	-4 374
150	РЕГІОН-БАНК	29 759	2 115	503	0	16 497	0	-3	283 040	255 335	48 667	-5 304	27 706	8 898	-11 609
151	ОКСІ БАНК	74 966	2 341	0	0	17 068	17 068	0	257 666	222 284	90 156	-3 458	35 382	2 660	-448
152	МЕЛІОР БАНК	55 412	696	0	0	4 556	0	-448	295 757	294 630	8 915	-34 671	1 127	0	-4
153	АРТЕМ-БАНК	58 125	2 273	0	0	77 994	51 759	-528	126 334	104 382	66 595	-11 603	21 952	12 131	-3 424
154	ГРІН БАНК	129 783	3	0	0	49 727	0	-17 432	112 951	112 951	0	-19 419	0	0	0
155	МОТОР-БАНК	38 595	2 277	0	0	17 633	17 633	-751	188 928	186 381	4 170	-1 789	2 547	0	-40
156	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	8 749	344	0	0	1 241	1 241	0	296 604	287 572	0	-40 850	9 032	3 620	-1 500
157	РАДАБАНК	85 923	858	0	0	0	0	0	164 834	157 443	33 544	-4 443	7 391	0	-1 668
158	ФІНЕКСБАНК	63 010	1 327	0	0	100 353	0	-3 687	89 610	77 728	0	-849	11 882	0	-4 538
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	25 243	739	0	5	2 081	0	-520	159 160	112 630	0	-2 183	46 530	6 292	-7 313
160	"УКООПСІЛКА"	12 798	976	0	0	0	0	0	187 903	178 952	641	-2 461	8 951	2 089	-5 537
161	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	4 585	660	0	0	53 150	15 895	-841	177 143	177 008	4 537	-22 564	135	0	-744
162	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	2 774	122	0	0	74 516	25 148	-8 052	129 533	85 056	1 093	-5 539	44 476	0	-7 162
163	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	8 203	110	0	0	0	0	0	108 533	92 992	7 681	0	15 541	3 823	-331
164	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	14 558	466	11 164	0	1 611	10	-1 367	170 308	158 571	10 310	-18 012	11 737	0	-1 704
165	ПРОФІН БАНК	130 187	297	0	0	0	0	0	25 488	18 588	0	0	6 899	5 657	-125
166	ФІНАНС БАНК	9 246	41	0	0	0	0	0	35 816	27 543	0	-13 412	8 273	0	-3 600
167	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	10 750	2 785	0	0	107 794	16 758	-4 122	58 024	56 682	17 228	0	1 341	0	-14
168	БАНК "ФАМІЛЬНИЙ"	33 749	0	0	0	41 905	799	-415	23 108	124	0	0	22 984	17 830	-6 671
169	"КОНКОРД"	4 291	29	2 545	0	0	0	-1 221	152 873	151 513	0	-36 422	1 360	0	-1 759
170	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	35 138	173	0	0	0	0	0	59 864	47 527	0	-1 476	12 337	1 170	-1 367
171	БАНК "ВЕЛЕС"	3 886	147	0	0	119	119	-1	144 731	142 641	0	-42 994	2 090	0	-672
172	"ЦЕНТР"	44 084	129	0	0	0	0	-1 029	100 981	100 868	0	-138	113	0	-1
173	БАНК "АЛЪЯНС"	1 790	316	0	0	0	0	0	121 562	120 231	443	-5 380	1 331	1 180	-3 996
174	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	2 877	66	0	0	25 181	3 403	-297	24 784	23 259	0	-32	1 525	0	-13
175	АЛЬПАРИ БАНК	122 435	0	0	0	-600	0	-600	0	0	0	0	0	0	0
176	БАНК "МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	1 686	0	0	0	114 853	0	-1 160	0	0	0	0	0	0	0

	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
	74 458	0	0	0	0	0	246	0	1 420	52 086	-40	153	0	0	808 331	117 513
	30 075	0	0	0	0	0	1 615	0	12 592	10 299	-291	1 882	-1 173	0	807 912	210 020
	10 230	-94	16 160	0	0	14 071	973	0	49 534	4 055	-633	2 391	-645	3 004	769 540	135 150
	0	0	0	0	0	0	315	0	3 065	118 057	-25 100	150	0	0	724 883	9 628
	41 034	0	0	0	0	0	1	261	11 750	496	-5	722	0	0	721 751	212 280
	3 410	-10	0	0	0	0	5	28	42 717	3 555	-8	992	-19	0	720 929	222 705
	0	0	0	0	0	0	0	13	31 315	81	-7	132	0	0	714 221	362 463
	0	0	0	0	0	1 488	76	293	40 784	96 525	-2 338	10 817	0	34 661	712 588	192 165
	0	0	37 923	-25 696	0	221	8	0	603	188	-362	751	-1	0	694 774	5 673
	40 597	0	0	0	0	0	503	0	6 761	4 032	-27	368	0	0	668 759	231 173
	1 743	0	0	0	0	9 279	1 019	517	55 868	1 168	-127	993	-35	15 517	644 335	187 209
	28 497	0	0	0	0	0	331	80	91 558	33 193	-1 361	2 779	0	0	635 544	120 444
	0	0	0	0	0	0	2 278	11 319	50 422	21 613	-797	12 447	-76	0	631 731	67 730
	1 003	-6	0	0	0	0	259	0	71 270	3 349	-28	15 445	0	45 632	631 218	75 554
	24 985	-1	0	0	0	17 322	54	1 339	5 811	7 599	-222	4 910	-23	21 526	628 177	59 204
	0	-5 585	0	0	0	0	438	0	1 567	112	-795	97	0	0	595 816	2 406
	0	0	0	0	0	0	295	0	6 974	39 498	-2	1 149	-4	0	578 571	41 817
	116 488	0	28 633	-3 181	0	0	0	80	20 280	25 172	0	6 168	-1	0	554 160	147 271
	0	0	0	0	0	15 641	378	2 385	78 514	10 818	-303	11 077	-196	0	553 475	28 955
	120 818	0	0	0	0	5 124	0	0	19 256	7 384	-5	2 093	-66	0	548 577	98 061
	18 066	0	0	0	0	31 810	156	0	60 745	213 036	-2	610	-41	4 651	543 417	260 657
	92 222	-3	0	0	0	0	422	225	5 053	21	-5	2 242	-7	0	540 293	36 450
	38 595	0	0	0	0	0	154	43	22 254	150 354	-57	976	-929	0	533 043	356 526
	74 575	-521	0	0	0	0	250	0	9 289	4 807	-11	402	-27	68 480	531 033	152 948
	1 210	-1 983	0	0	0	9 041	80	0	53 805	457	-61	5 178	-224	359	525 180	128 259
	0	0	0	0	0	0	631	16	11 635	8 005	-1	2 620	-1	0	481 103	74 973
	0	0	0	0	0	0	0	0	4 737	3	0	1 339	-1	0	474 773	81 866
	164 268	-29 650	0	0	0	0	0	0	1 541	25	-120	195	-367	0	473 113	121 347
	2	-84	0	0	0	0	222	9	9 011	28	0	691	0	0	471 299	65 093
	60	0	0	0	0	17 893	725	38	22 929	1 786	-75	958	-2	1 758	464 028	147 146
	0	0	0	0	0	28 374	5	850	48 028	5 833	-30	1 003	-76	0	461 249	156 467
	25 263	0	0	0	0	0	237	0	27 278	1 014	0	3 847	-64	0	460 080	165 570
	11 630	0	0	0	0	30 033	0	0	816	178	-11	29 892	0	0	443 282	234 214
	0	0	0	0	0	0	0	131	6 050	4	-1	2 872	-1	0	435 466	66 665
	0	0	0	0	0	0	1 609	129	1 556	179	-21	483	-3	12 388	429 680	276 193
	0	0	0	0	0	0	258	0	12 766	0	0	383	-31	0	409 337	52 478
	0	0	0	0	0	4 973	246	118	17 646	20 937	0	4 018	-18	19 946	399 798	67 861
	0	0	0	0	0	0	428	59	4 219	321	-14	4 412	-2	10 274	371 753	166 044
	0	0	0	0	0	0	0	38	5 034	3	0	250	0	0	361 746	35 093
	67 685	-104	0	0	0	0	60	33	1 204	67	-1	479	0	19 397	353 651	141 818
	0	0	0	0	0	0	139	0	843	51 262	-20	300	0	1 030	346 037	24 165
	13 665	-67	24 382	-1 373	0	0	5 877	87	31 871	4 561	-9	4 073	0	0	331 950	34 758
	48	-69	0	0	0	5 784	224	0	8 842	3 957	-1	230	-4	0	326 023	11 113
	7 024	0	0	0	0	4 437	316	47	11 468	841	0	810	-51	0	276 559	50 710
	0	0	0	0	0	0	11	293	7 001	1 342	-8	233	0	6 547	269 727	27 680
	59 782	0	0	0	0	8 656	99	34	8 491	16	-4	1 403	-2	0	265 710	22 338
	0	0	0	0	0	0	50	1 416	59 098	914	-6	287	-3	0	263 442	9 632
	0	0	0	0	0	0	21	245	21 893	144	-4	1 679	-153	0	259 520	21 019
	0	0	0	0	0	0	57	67	13 411	40	-10	167	-3	154	220 840	28 323
	16 828	-205	0	-416	0	8 814	0	340	36 845	159	-1	570	0	38 235	218 637	14 389
	2	0	5 004	0	0	0	279	58	11 841	192	-39	718	-56	937	217 136	18 963
	0	0	0	0	0	11 098	1 077	537	38 033	2 462	-1	1 174	-17	0	210 353	11 952
	126 797	0	0	0	0	28 412	148	0	8 772	7	0	275	0	0	209 514	3 350
	60	0	0	0	0	0	1 745	305	13 177	1 660	0	739	-56	0	197 038	38 035
	4 862	0	38 466	0	0	3 057	10	0	28 510	1 418	-618	307	-18	0	175 393	68 504
	3 223	-100	0	0	0	0	138	423	212	1	-1	19	0	6 700	170 456	653
	0	0	16 028	0	0	0	153	22	51 872	1 417	-95	697	-1	0	165 364	8 089
	5 937	-1 561	0	0	0	915	0	0	3 280	7	-20	109	-1	0	159 132	1 311
	0	0	0	0	0	0	1 235	317	1 768	19	-9	492	0	2 102	151 127	25 461
	18 814	0	0	0	0	0	22	0	6 276	1	-3	73	-1	0	148 855	2 096
	0	0	9 144	0	0	24 674	420	1 287	30 213	37	0	380	-8 872	3 388	122 451	4 213
	0	0	0	0	0	0	36	0	516	0	0	54	0	0	122 441	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	2 877	0	0	116	0	0	119 531	0

Структура зобов'язань банків України

№ п/п	Назва банку	Кошти банків		Кошти клієнтів								
		Усього	У тому числі в іноземній валюті	Усього	У тому числі:							
					юридичних осіб				фізичних осіб			
					усього	із них в іноземній валюті	на вимогу	із них в іноземній валюті	усього	із них в іноземній валюті	на вимогу	із них в іноземній валюті
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі – 15)												
1	ПРИВАТБАНК	12 166 212	5 285 487	120 749 835	25 386 711	11 972 530	14 376 145	6 208 336	95 363 124	45 208 368	18 185 347	2 865 533
2	ОЩАДБАНК	17 257 726	999 315	43 040 483	8 114 626	2 104 444	4 198 577	133 992	34 925 857	7 417 307	11 782 271	189 376
3	УКРЕКСІМБАНК	11 997 005	3 763 940	43 677 321	27 480 342	17 912 947	19 529 857	16 519 135	16 196 979	9 298 249	1 880 357	784 646
4	ДЕЛЬТА БАНК	9 112 972	3 010 371	29 891 556	8 474 922	3 977 184	5 618 996	2 806 587	21 416 634	10 073 560	3 379 067	1 828 582
5	РАЙФФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	5 652 141	5 326 286	28 760 708	11 992 431	3 417 534	9 531 363	1 657 458	16 768 277	5 000 693	7 129 007	1 380 389
6	УКРСОЦБАНК	10 444 859	8 466 079	18 746 449	6 512 703	1 836 262	4 780 621	932 714	12 233 746	5 748 457	2 976 214	1 046 003
7	ПРОМІНВЕСТБАНК	15 139 274	12 729 164	13 031 544	5 080 307	2 434 303	2 988 156	772 511	7 951 238	2 878 964	1 548 167	139 604
8	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	9 852 395	9 434 619	17 196 911	5 142 166	2 334 846	3 007 768	660 019	12 054 745	9 540 899	1 828 926	988 660
9	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	3 376 513	2 267 003	19 678 250	8 116 190	2 750 055	5 761 687	1 549 220	11 562 060	6 014 870	4 110 078	1 530 637
10	АЛЬФА-БАНК	5 744 347	4 895 121	15 761 282	6 230 872	4 025 681	1 966 754	709 451	9 530 409	5 261 160	1 524 200	744 171
11	ВТБ БАНК	10 668 411	10 494 693	12 490 098	5 008 656	2 211 588	2 529 133	789 622	7 481 442	3 709 341	1 420 780	550 336
12	"НАДРА"	10 174 744	99 128	9 941 567	5 421 187	1 105 488	1 678 785	199 491	4 520 379	2 528 930	837 771	82 613
13	УКРСИББАНК	226 399	76 348	17 881 704	7 270 868	2 527 918	4 189 961	1 452 759	10 610 836	5 331 489	5 279 900	2 630 140
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	5 993 499	1 024 306	13 394 298	3 715 655	1 317 134	1 259 215	295 317	9 678 643	4 501 618	1 044 561	312 478
15	УКРГАЗБАНК	6 271 651	6 159 968	8 157 660	2 737 798	279 679	903 514	50 152	5 419 862	2 925 243	1 829 862	636 806
Група II (кількість банків у групі – 20)												
16	ОТП БАНК	100 232	0	9 185 209	3 503 523	1 225 792	2 932 920	920 363	5 681 685	3 667 897	2 428 055	1 750 474
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	1 381 166	1 972	11 871 323	4 219 476	1 660 891	1 012 892	280 934	7 651 847	3 151 076	859 718	192 739
18	ВІЕЙБІ БАНК	152 968	84 064	9 840 648	1 743 888	94 429	255 269	30 672	8 096 759	3 108 416	1 089 323	354 101
19	КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	1 203 185	1 037 987	9 313 366	5 300 571	2 125 012	2 781 369	1 168 636	4 012 795	1 443 546	591 701	138 004
20	"ПІВДЕННИЙ"	2 030 153	1 584 606	6 185 387	2 010 930	771 050	1 266 551	435 010	4 174 456	2 561 807	1 197 896	652 697
21	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	3 288 250	132 922	5 242 900	2 108 035	92 011	861 532	63 171	3 134 865	814 265	250 550	62 360
22	БАНК "ФОРУМ"	578 020	330 658	6 813 900	2 085 351	421 524	555 469	177 116	4 728 549	2 996 738	526 423	215 474
23	ІМЕКСБАНК	3 134 628	4 253	5 345 833	1 333 874	253 743	285 494	13 172	4 011 959	1 010 101	410 864	57 993
24	ІНГ БАНК УКРАЇНА	3 268 548	3 268 548	4 492 931	4 481 623	3 239 552	2 147 663	1 093 188	11 307	9 251	11 307	9 251
25	РОДОВІД БАНК	4 902 142	77 088	196 374	160 435	28 930	158 687	28 914	35 940	13 358	35 935	13 355
26	"ХРЕЩАТИК"	792 304	791 114	5 958 627	2 452 324	136 300	765 576	72 869	3 506 303	1 133 836	626 133	118 327
27	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 864 504	1 717 192	3 304 130	689 952	126 684	483 373	16 425	2 614 177	1 735 616	584 302	375 195
28	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	394 007	313 921	5 373 994	1 522 379	728 592	801 991	381 737	3 851 614	2 493 738	659 904	356 054
29	КРЕДИТПРОМБАНК	2 598 554	820 312	2 005 277	1 244 523	92 257	146 998	20 250	760 754	345 824	246 156	39 457
30	БАНК "КІЇВСЬКА РУСЬ"	447 921	0	4 908 540	1 310 889	96 632	643 656	53 849	3 597 651	1 440 721	634 726	216 064
31	БАНК "З/4"	2 620 798	1 720 463	399 247	39 777	12 835	19 066	12 835	359 470	246 567	142 858	138 023
32	ФІДОКОМБАНК	1 814 048	1 357 588	2 712 310	1 385 766	152 622	753 289	80 402	1 326 544	541 813	692 781	247 615
33	БТА БАНК	1 626 261	1 399 671	1 394 857	167 546	85 097	83 776	21 343	1 227 311	875 820	84 617	38 956
34	УНІКРЕДИТ БАНК	1 964 492	1 964 492	2 036 458	1 096 670	293 796	886 619	238 579	939 788	594 752	370 743	194 427
35	ПРАВЕКС-БАНК	161 623	161 581	3 431 760	911 793	381 661	458 031	71 182	2 519 967	807 258	804 079	190 178
Група III (кількість банків у групі – 24)												
36	ЗЛАТОБАНК	886 122	577 492	4 184 982	1 862 974	267 677	458 029	51 142	2 322 008	1 342 123	211 387	76 077
37	ПІВДЕНКОМБАНК	432 558	61 221	3 493 623	1 083 048	50 323	811 538	39 516	2 410 576	723 762	336 523	129 140
38	ФІДОБАНК	2 314 464	848 643	2 965 136	2 173 892	962 021	703 849	414 934	791 244	576 672	157 268	69 230
39	СІТІБАНК	167 529	0	4 801 477	4 775 144	1 307 068	4 483 110	1 307 068	26 332	2 332	26 332	2 332
40	УКРІНБАНК	847 585	641 462	3 906 884	1 445 370	144 201	221 576	25 107	2 461 513	1 008 395	193 899	21 182
41	МЕГАБАНК	256 142	202 213	3 139 917	1 362 438	599 984	860 046	416 574	1 777 479	712 702	212 568	24 191
42	УКРБІЗНЕСБАНК	292 962	20 822	3 893 116	2 035 927	1 012 826	221 711	18 379	1 857 189	706 344	122 804	13 953
43	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	10 024	0	3 994 850	2 655 816	777 516	401 044	139 254	1 339 034	833 510	144 706	3 755
44	"СОЮЗ"	1 030 543	277 925	1 420 631	1 245 441	87 161	620 963	8 437	175 191	72 448	31 645	18 233
45	ДІВІ БАНК	170 161	154 994	3 715 239	3 654 319	16 277	149 403	199	60 921	31 003	29 576	4 661
46	ТЕРРА БАНК	506 850	471 288	2 931 471	1 282 911	21 208	223 994	13 085	1 648 560	761 672	75 985	25 786
47	ПЛАТИНУМ БАНК	0	0	3 606 626	699 149	91 608	81 412	6 112	2 906 878	347 030	205 489	49 692
48	АКТАБАНК	188 932	156 899	3 546 394	1 265 097	602 001	682 219	213 889	2 281 298	1 584 183	410 946	67 225
49	КРЕДОБАНК	356 702	356 702	2 847 578	931 643	153 792	591 718	132 074	1 915 935	576 117	383 484	87 558
50	АВАНТ-БАНК	497 615	144 957	1 159 559	378 535	8 281	99 280	3 222	781 025	286 772	125 733	51 335
51	МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	867 412	744 057	2 203 804	531 166	8 794	73 838	4 153	1 672 639	634 052	91 852	23 522

за станом на 01.07.2013 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

Боргові цінні папери, емітовані банком		Інші залучені кошти	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	Відстрочені податкові зобов'язання	Резерви за зобов'язаннями	Інші фінансові зобов'язання	Інші зобов'язання	Субординований борг	Зобов'язання групи вибуття	Загальні зобов'язання	
Усього	У тому числі в іноземній валюті									Усього	У тому числі в іноземній валюті
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
6 751 486	0	3 259 143	1 292	64 223	31 964	26 417 003	524 297	1 225 454	0	171 190 908	90 811 302
27	0	10 271 398	201 453	0	36 301	5 691 010	240 176	816 136	0	77 554 709	24 145 449
0	0	13 936 500	24 900	58 167	9 453	7 815 529	109 783	3 048 248	0	73 642 907	48 285 330
1 203 642	48 790	93 873	0	240 407	1 260	1 905 041	54 435	1 937 859	0	44 441 045	19 666 277
0	0	81 123	0	26 941	28 328	6 958 856	270 232	2 376 598	0	37 891 927	16 488 285
0	0	0	27 338	0	62 109	3 838 825	177 029	805 267	0	30 646 875	17 058 670
334 626	0	355 671	0	21 562	27 148	7 449 916	97 773	2 346 194	0	32 098 710	21 285 323
0	0	0	8	34 893	44 768	1 690 321	108 552	415 419	0	29 343 268	23 401 623
108	0	1 988 293	0	0	6 069	2 415 845	106 098	486 365	0	28 057 541	14 259 398
0	0	1 498 098	0	0	3 810	1 334 115	57 000	1 051 104	0	25 449 756	17 666 072
96 605	0	0	0	21 918	4 148	1 107 539	92 117	1 401 204	0	25 882 039	18 776 519
259	172	2 243 287	0	0	7 165	555 800	38 860	867 145	0	23 828 827	6 675 677
236 553	0	15 458	0	0	28 118	2 675 334	112 821	3 553 349	0	24 729 737	13 913 596
0	0	106 712	0	10 866	916	972 781	19 266	1 029 788	0	21 528 128	8 727 717
4 617	0	42 895	3 296	13 182	1 996	1 854 425	61 015	0	0	16 410 738	5 367 745
7	0	4 901 003	0	0	131 993	714 894	64 534	1 580 966	0	16 678 836	11 829 190
0	0	0	393	34 669	81	1 804 496	31 768	0	0	15 123 897	5 830 235
0	0	710 632	0	21 502	4	3 194 197	14 907	373 658	0	14 308 516	7 511 889
233 393	0	9 984	43 500	0	21 850	67 290	70 346	441 427	0	11 404 340	5 090 930
0	0	99 488	6 000	4 606	4 089	783 247	25 813	189 585	0	9 328 366	5 962 652
10 083	0	0	0	133	669	3 072	8 655	0	0	8 553 762	1 039 809
7 217	0	59 027	0	0	12 693	353 871	47 789	1 080 470	0	8 952 986	5 205 142
0	0	0	2 058	0	0	39 460	9 627	103 909	0	8 635 514	1 373 471
0	0	0	22 657	0	5 130	202 163	27 739	0	0	8 019 168	6 715 469
0	0	103 469	0	6 596	3 113	51 586	9 806	0	0	5 273 087	153 448
0	0	24 306	0	0	248	544 810	21 032	313 299	0	7 654 625	2 467 348
0	0	2 914	0	0	262	1 321 030	11 753	449 205	0	6 953 798	5 342 593
538	0	52 525	0	0	608	346 312	22 349	293 375	0	6 483 708	4 220 519
0	0	147 915	0	20	761	24 285	65 145	288 441	0	5 130 396	1 605 115
0	0	106 737	0	0	5	302 211	11 351	378 706	0	6 155 470	1 832 818
0	0	0	0	739	55	2 805 085	1 315	0	0	5 827 238	4 722 768
0	0	0	0	0	40	366 599	36 521	0	0	4 929 518	2 137 773
0	0	0	3	0	361	1 106 243	20 391	0	0	4 148 116	3 376 373
0	0	0	29 200	209	12 268	104 006	32 533	0	0	4 179 166	2 951 699
1	0	0	0	3 732	2 848	166 948	64 061	122 665	0	3 953 638	1 567 673
0	0	8 945	145	0	1 642	985 261	2 484	348 569	0	6 418 149	2 844 155
0	0	0	0	0	2 780	1 874 085	7 730	297 438	0	6 108 215	2 703 210
0	0	0	8	0	1	28 701	14 013	0	0	5 322 323	2 397 621
0	0	0	0	1 793	936	3 561	6 447	0	0	4 981 742	1 310 489
0	0	28 271	0	0	784	158 349	9 558	86 256	0	5 037 686	1 888 159
45 247	6 824	696 198	364	429	1 822	84 185	5 261	210 440	0	4 440 004	2 490 442
0	0	3 373	4 663	0	6 765	54 855	10 468	162 053	0	4 428 255	1 909 152
0	0	0	6 633	0	1	28 414	20 118	0	0	4 060 040	1 630 390
1 171 427	16 179	0	0	683	15 532	619 015	696	221 853	0	4 480 380	1 066 160
0	0	0	0	0	768	4 239	1 442	326 424	0	4 218 273	528 737
0	0	88 322	0	1 114	1 215	563 189	5 230	56 000	0	4 153 391	1 814 490
96 282	0	83 864	0	0	1 341	98 022	47 701	111 228	0	4 044 465	640 297
11 692	0	0	0	2 274	2 794	199 454	8 360	0	0	3 959 901	2 537 523
0	0	24 105	790	2 542	2 563	59 053	12 360	282 230	0	3 587 923	1 406 872
41 999	1 879	50 000	114	0	91	1 481 448	3 464	77 726	0	3 312 015	1 891 119
33 217	17 431	0	0	411	217	52 026	6 658	159 634	0	3 323 379	1 466 606

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
52	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	834 191	147 897	2 010 041	738 914	150 260	148 090	6 965	1 271 127	529 199	107 080	36 681
53	ДІАМАНТБАНК	147 322	136 785	2 416 165	926 843	92 229	387 076	24 458	1 489 322	657 285	143 510	80 032
54	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	83 898	0	2 553 290	1 982 445	161 449	865 157	126 220	570 845	274 364	174 219	33 745
55	ІНДУСТРІАЛБАНК	361 248	157 492	1 637 392	452 463	94 453	143 320	21 005	1 184 928	439 573	270 204	34 665
56	ЄВРОГАЗБАНК	434 035	387 037	1 685 274	278 855	13 228	87 991	1 162	1 406 419	692 780	37 416	15 660
57	ПІРЕУС БАНК МКБ	908 240	908 240	1 135 093	202 301	24 582	146 544	16 629	932 792	459 454	278 682	172 496
58	МАРФІН БАНК	164 721	164 721	2 107 119	947 219	278 425	523 849	176 252	1 159 901	689 163	471 764	266 412
59	ОМЕГА БАНК	140 543	140 384	289 333	287 048	1 319	18 269	1 319	2 285	1 498	2 283	1 496
Група IV (кількість банків у групі – 117)												
60	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	1 059 744	45 045	1 858 739	68 055	702	12 385	702	1 790 684	282 367	220 494	47 928
61	АКТИВ-БАНК	308 835	133 777	1 942 820	587 524	217 465	292 226	28 689	1 355 296	497 686	53 422	12 850
62	ЕКСПОБАНК	1 075 415	0	1 254 060	565 938	13 757	359 022	10 460	688 122	400 168	62 891	30 046
63	БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	87 863	7 801	2 256 567	1 020 492	239 202	382 409	67 595	1 236 075	853 864	116 230	73 413
64	ТАСКОМБАНК	77 321	0	2 046 341	928 282	372 816	445 536	163 831	1 118 060	720 848	104 903	62 258
65	БМ БАНК	415 323	414 485	1 401 324	439 473	71 013	99 299	20 684	961 851	499 516	99 830	56 123
66	БАНК КІПРУ	1 040 447	1 040 382	780 162	151 802	23 835	84 235	9 514	628 360	264 642	82 902	29 814
67	ФОРТУНА-БАНК	162 689	130 967	1 882 880	1 135 655	195 716	318 218	107 345	747 225	622 109	38 187	20 849
68	ЕКСПРЕС-БАНК	287 244	124 745	1 668 495	463 740	48 114	367 316	30 530	1 204 755	191 213	537 820	12 927
69	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	319 773	14 353	1 585 950	576 881	459 140	88 717	28 839	1 009 069	622 679	47 096	14 764
70	ПРОКРЕДИТ БАНК	0	0	1 797 941	467 333	73 189	425 309	71 938	1 330 608	546 008	551 688	345 995
71	ІДЕЯ БАНК	228 371	178 015	1 816 521	310 276	18 990	122 059	7 162	1 506 245	201 028	115 709	9 266
72	ФІНБАНК	466 081	100 090	1 386 902	471 467	149 596	102 003	8 825	915 434	434 056	152 422	62 574
73	"КІІВ"	871 069	0	550 150	104 238	19 507	70 587	18 434	445 913	121 706	56 904	14 353
74	ФОЛЬКСБАНК	521 094	521 088	1 053 271	437 782	31 325	265 936	16 278	615 489	320 442	164 714	91 406
75	БАНК "ПЕРШИЙ"	328 390	153 430	1 292 533	457 300	123 432	301 022	109 538	835 233	510 421	58 552	19 208
76	ЕНЕРГОБАНК	137 952	137 952	1 425 513	550 934	181 001	216 918	15 589	874 579	369 199	125 370	40 587
77	БАНК "ВОСТОК"	69 302	31 281	1 623 104	761 164	135 327	500 193	81 490	861 939	647 208	81 148	37 783
78	БАНК "ДЕМАРК"	182 856	182 856	1 263 704	233 048	40 253	56 123	2 274	1 030 656	203 820	171 180	5 260
79	АКЦЕНТ-БАНК	244 540	6 838	1 541 534	288 413	328	130 573	328	1 253 122	663 069	94 008	11 935
80	БАНК "КАМБІО"	219 079	41 429	1 372 692	476 508	196 916	193 449	59 781	896 183	666 932	109 407	92 662
81	БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	263 422	240 670	1 468 059	594 657	36 424	255 442	32 295	873 401	289 303	149 757	29 568
82	АСТРА БАНК	171	156	661 437	152 818	10 520	62 960	3 621	508 620	104 589	111 335	35 053
83	"АРКАДА"	207 997	0	1 104 349	407 217	2 145	103 349	2 145	697 132	2 070	6 841	9
84	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0	0	1 575 215	1 575 215	1 376 411	180 823	17 563	0	0	0	0
85	БАНК "МЕРКУРІЙ"	125 545	0	1 273 933	382 836	5 082	35 846	3 546	891 097	227 512	132 787	9 051
86	ЮНЕКС БАНК	216 790	39 790	1 089 293	321 659	33 327	148 976	21 999	767 634	367 800	108 995	42 384
87	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	720 375	720 375	113 130	93 690	6 577	93 690	6 577	19 440	16 899	6 531	4 913
88	"КАПІТАЛ"	90 030	19 757	1 322 082	650 243	32 624	601 077	29 978	671 839	212 022	58 319	10 267
89	"ТК КРЕДИТ"	40 551	0	1 261 930	1 196 104	570 557	814 127	446 206	65 827	20 759	5 893	1 109
90	ЄВРОБАНК	166 351	8 802	1 247 375	841 243	28 480	282 202	10 585	406 132	200 525	46 031	17 695
91	ФІНРОСТБАНК	406 937	74 387	966 576	270 176	60 511	106 542	13 281	696 401	280 734	61 459	11 821
92	МІСТО БАНК	209 263	43 302	939 684	478 270	168 367	416 258	148 834	461 414	330 579	52 291	18 573
93	БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	0	0	1 301 364	524 785	61 205	228 819	5 112	776 580	368 153	112 837	18 484
94	ІНТЕГРАЛ-БАНК	118 068	68 807	542 654	160 788	10 714	113 821	10 714	381 866	265 675	85 831	57 217
95	РЕАЛ БАНК	73 916	5	1 100 391	515 386	6 379	133 223	3 645	585 005	126 030	59 265	18 659
96	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	22 391	16 052	1 078 564	462 657	256 870	210 229	114 570	615 908	391 795	133 813	89 810
97	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	368 640	368 634	712 303	384 359	10 616	341 663	8 589	327 944	246 293	60 820	30 138
98	АВТОКРАЗБАНК	303 786	12 510	804 174	215 743	40 637	54 319	716	588 431	134 660	95 193	12 278
99	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	17 108	0	1 085 580	273 937	39 581	43 932	9 314	811 643	487 984	26 152	11 593
100	"ГЛОБУС"	180 224	138 821	614 452	72 611	2 441	55 675	2 441	541 840	277 131	159 226	89 216
101	УКРГАЗПРОМБАНК	56 387	29 168	629 377	175 885	25 810	87 656	6 650	453 492	212 484	51 128	15 256
102	ПОЛТАВА-БАНК	8 005	0	974 762	410 772	66 812	233 481	66 812	563 990	56 822	160 442	7 834
103	"ДАНІЕЛЬ"	143 479	3 755	645 408	89 752	5 040	76 513	2 670	555 656	242 462	87 811	46 440
104	"ПОРТО-ФРАНКО"	357 004	71 286	572 281	107 283	15 404	18 758	3 390	464 998	390 281	110 019	103 742
105	"ПРЕМІУМ"	126 980	103 460	264 902	84 866	21 772	11 714	2 671	180 035	86 877	7 615	3 064
106	"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	286 503	181 849	414 853	351 745	345 138	73 184	68 656	63 108	51 406	213	37
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	73 511	73 511	653 624	217 380	12 892	107 209	2 083	436 243	246 065	57 171	19 751
108	БАНК "МОРСЬКИЙ"	308 222	209 789	507 618	94 419	41 328	40 177	12 713	413 199	111 262	53 519	18 630
109	"ЛЬВІВ"	110 705	80 804	646 700	228 397	36 000	101 331	10 427	418 303	167 732	29 523	7 784
110	РАДИКАЛ БАНК	10 000	0	768 774	311 880	5 686	217 694	1 105	456 894	123 516	55 969	19 379
111	КОМІНВЕСТБАНК	280 158	270 158	491 881	101 461	16 707	73 656	15 817	390 419	201 802	121 291	37 835
112	ПРОМЕКОНОМБАНК	112 964	22 715	579 294	52 990	398	29 135	198	526 304	65 547	99 127	5 580
113	АПЕКС-БАНК	230 429	124 630	229 773	58 796	9 974	52 952	9 974	170 977	148 735	6 654	896
114	КЛАСИКБАНК	126 875	59 777	385 359	109 909	10 393	103 884	10 393	275 450	2 030	3 338	475
115	ЗАХІДІНКОМБАНК	498	0	550 862	219 502	126 911	22 492	5 993	331 360	133 312	24 265	9 681

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	1954	0	3813	0	383	736	30362	5267	0	0	2886747	857945
	0	0	0	0	235	7444	488608	7228	154546	0	3221547	1505106
	0	0	0	0	0	0	110235	4130	86598	0	2838151	1809177
	0	0	5894	3763	25274	6370	429836	11216	0	0	2480992	1100401
	7231	0	0	0	0	1813	800162	5252	40411	0	2974177	1892974
	0	0	3609	0	0	0	33636	8402	422099	0	2511079	1847153
	0	0	0	187	3042	48	19662	10489	0	0	2305269	1142781
	0	0	0	0	0	891	263	4555	903579	0	1339165	1046939
	101704	0	0	861	0	0	52156	29639	225200	0	3328043	398448
	0	0	0	255	110	205	375654	7335	0	0	2635214	1221918
	24898	24898	0	0	7842	55	282876	2689	108208	0	2756044	615531
	3	0	0	912	3833	23	48759	3852	190448	0	2592259	1148648
	95617	0	0	1676	0	145	18497	6392	55226	0	2301214	1111455
	0	0	0	0	0	637	179227	3864	218794	0	2219170	1263964
	0	0	0	0	12747	78	4630	15429	0	0	1853493	1332882
	0	0	0	0	0	236	66970	1175	0	0	2113950	1013235
	0	0	0	6029	11594	7226	57635	22983	0	0	2061207	379327
	0	0	575	0	0	4758	216624	3766	0	0	2131446	1312288
	28068	0	200480	1502	0	446	23489	8280	54161	0	2114367	884646
	0	0	2345	1761	6405	25	27593	4383	0	0	2087404	398534
	0	0	60260	0	0	2	172242	3039	102580	0	2191106	969917
	0	0	727	0	76028	3025	24933	5143	0	0	1531075	165249
	0	0	1355	0	7137	66	8888	7455	157859	0	1757124	1037698
	0	0	4022	1560	3037	49	64667	3861	231954	0	1930073	818585
	0	0	41342	0	1819	307	269915	4172	0	0	1881020	954694
	0	0	0	0	0	158	52902	9389	16073	0	1770928	877081
	0	0	0	0	0	2244	419139	3340	0	0	1871284	844921
	0	0	0	0	477	1	27398	3557	50356	0	1867863	674259
	73565	9851	14000	0	660	1	2035	2988	65326	0	1750345	927315
	6821	0	0	0	0	2975	6603	2381	41000	0	1791261	567297
	0	0	0	2352	821	1700	7023	407	0	0	673911	116965
	0	0	0	539	5362	13163	162745	13898	0	0	1508055	4215
	0	0	0	2486	568	1049	133	8115	0	0	1587566	1384958
	0	0	80288	371	13314	7	4832	2905	65030	0	1566224	232657
	0	0	0	510	0	0	130814	5173	0	0	1442579	557665
	0	0	40291	0	9554	10943	255729	3851	0	0	1153872	1045773
	11087	0	35000	0	121	1	5396	963	80000	0	1544681	264546
	0	0	0	400	0	0	151979	1967	3499	0	1460325	591316
	0	0	69	0	0	247	263	2150	69968	0	1486423	238038
	0	0	0	181	868	324	8181	3678	29197	0	1415943	418172
	0	0	0	0	3556	951	34425	2793	0	0	1190671	549019
	0	0	3967	0	0	82	1041	3995	80634	0	1391083	429399
	0	0	0	599	74	0	614099	941	50421	0	1326856	483336
	0	0	0	144	2267	975	19672	1617	60505	0	1259488	134872
	0	0	0	1150	962	411	148994	4966	106422	0	1363860	897247
	0	0	0	0	336	0	89035	6269	99913	0	1276496	810885
	0	0	69840	0	0	0	1798	4076	59490	0	1243163	218480
	33923	24254	0	0	18	0	405	2743	0	0	1139777	551975
	37187	31597	42947	0	337	2044	333576	11700	0	0	1142333	597733
	0	0	0	2220	18861	350	5852	1969	10039	0	1022058	123687
	0	0	0	84	1271	125	195204	681	40296	0	1026548	439678
	0	0	0	0	0	18	2516	1450	29096	0	962366	478502
	0	0	0	0	0	4460	385519	1929	0	0	783791	597453
	0	0	0	0	18	0	219651	203	0	0	921229	710087
	0	0	0	0	0	612	7260	4256	30253	0	769516	333949
	0	0	0	0	0	129	678	951	9841	0	827439	362379
	0	0	20999	0	0	10	2076	1041	53066	0	834596	359283
	1522	1522	43858	0	0	706	2220	1005	20668	0	848753	130739
	16018	7147	0	0	100	88	1135	797	0	0	790176	496058
	0	0	586	0	0	0	10206	1353	75607	0	780010	88979
	8387	8387	0	0	0	1097	166646	1251	0	0	637583	438801
	0	0	0	0	31	5322	52222	371	0	0	570180	124262
	0	0	0	0	0	0	11004	11243	0	0	573608	270220

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
116	МЕТАБАНК	2 603	2 603	623 220	144 558	3 040	96 273	2 535	478 662	121 612	75 289	9 502
117	УНКОМБАНК	13 441	0	200 396	190 855	5 368	12 525	5 237	9 541	633	4 812	464
118	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	322 773	322 773	128 731	128 731	25 494	108 630	5 393	0	0	0	0
119	БАНК "ГРАНТ"	7 298	2 867	506 847	210 405	25 046	110 271	22 169	296 442	162 626	60 254	16 116
120	ЄВРОПРОМБАНК	37 644	37 644	546 703	200 255	12 202	24 572	1 114	346 449	306 693	19 796	10 894
121	БАНК КОНТРАКТ	15 514	13 514	480 837	193 493	37 365	82 963	2 532	287 344	73 282	26 939	8 396
122	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	1 021	0	394 455	340 764	2	102 591	2	53 691	18 419	20 112	12 159
123	АКОРДБАНК	166 760	22 643	327 608	104 262	2 236	59 537	1 835	223 346	126 832	22 734	11 388
124	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	76 185	20 804	426 751	147 239	61 560	95 026	19 840	279 513	144 624	27 594	5 015
125	АГРОКОМБАНК	165 286	84 602	265 287	114 379	6 945	84 689	3 225	150 908	73 049	17 209	12 021
126	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	111 457	0	105 965	11 908	8	10 893	8	94 057	10 577	80 898	7 413
127	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	115 500	0	392 744	104 480	4 997	80 921	4 784	288 264	81 752	22 177	7 047
128	"НОВИЙ"	11 196	3 997	411 401	193 811	29 822	110 535	16 420	217 590	27 786	21 736	797
129	"АКСІОМА"	507	0	257 563	164 352	345	23 779	45	93 211	12 519	1 383	18
130	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	44	0	232 746	232 384	41	132 236	41	362	0	362	0
131	БАНК "ЮНІСОН"	150 000	0	97 984	84 217	54 437	74 311	54 437	13 767	2 356	8 349	591
132	УКРКОМУНБАНК	0	0	328 023	100 619	514	77 295	514	227 404	25 064	77 777	1 700
133	БАНК "БОГУСЛАВ"	73 905	19 779	275 198	81 987	3 165	34 325	3 165	193 211	98 212	17 022	9 396
134	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	15 495	6 490	188 820	33 181	8 750	26 079	7 500	155 639	102 794	11 303	5 287
135	"СТАНДАРТ"	118 701	0	279 347	153 523	6 720	15 373	35	125 825	51 528	4 656	664
136	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	93 265	85 260	169 668	33 746	298	25 032	298	135 922	128 986	52 065	49 973
137	ЛЕГБАНК	59 917	59 917	294 869	70 753	9 128	65 532	8 895	224 116	97 348	28 264	19 953
138	ПОЛІКОМБАНК	109 349	68 218	261 869	50 062	4 330	40 260	4 306	211 807	54 420	74 066	13 288
139	АСВІО БАНК	77 717	47 717	275 732	61 479	10 733	35 365	5 430	214 253	19 522	631	204
140	БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	3 621	3 621	251 084	112 524	3	39 759	3	138 560	51 985	3 578	1 405
141	ІНТЕРБАНК	42 553	6 324	292 635	194 489	37 420	142 291	4 508	98 146	56 138	40 020	15 401
142	"СТОЛИЧНИЙ"	71 955	51 955	265 107	54 993	2 349	22 967	2 349	210 114	12 027	20 077	3 445
143	ІНВЕСТБАНК	72 993	7 993	250 290	42 209	1 126	39 800	1 126	208 082	108 621	36 527	10 352
144	БАНК "ТРАСТ"	124 757	123 581	198 047	18 311	2 023	12 218	2 023	179 736	17 305	5 289	24
145	БАНК "СІЧ"	135 811	85 185	200 386	73 369	2 980	55 399	2 023	127 018	91 263	7 927	3 794
146	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	168 522	136 290	142 367	105 242	59 343	14 288	6 281	37 125	28 148	14 489	12 820
147	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	21 243	0	281 941	168 016	15 739	27 181	3 397	113 925	52 647	48 115	29 057
148	КРЕДИТВЕСТ БАНК	97 939	79 926	170 334	130 806	27 886	117 877	16 463	39 528	25 180	10 345	6 756
149	ПРАЙМ-БАНК	21 001	0	128 349	54 705	946	54 705	946	73 644	61 496	12 173	1 225
150	РЕГІОН-БАНК	25 511	0	237 163	69 016	2 704	56 145	2 619	168 147	61 661	26 553	4 131
151	ОКСІ БАНК	51 003	51 003	192 481	30 257	3 321	14 849	1 564	162 224	108 394	14 584	10 067
152	МЕЛІОР БАНК	0	0	170 801	117 520	68	34 165	68	53 281	30 675	798	550
153	АРТЕМ-БАНК	40 770	25 770	164 798	61 461	2 408	17 955	2 208	103 337	64 380	6 188	2 244
154	ГРІН БАНК	34 150	0	160 321	159 341	2	159 341	2	980	2	158	2
155	МОТОР-БАНК	0	0	200 728	117 338	6 707	95 653	5 568	83 390	27 867	24 924	958
156	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	11 000	0	121 480	113 666	2 331	15 106	2 331	7 813	5 528	4 916	3 225
157	РАДАБАНК	0	0	134 490	38 205	5 032	30 694	4 068	96 285	46 059	7 865	452
158	ФІНЕКСБАНК	0	0	136 239	72 318	166	72 318	166	63 921	34 359	4 242	1 498
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0	0	139 458	110 351	5 974	61 475	5 974	29 107	11 608	12 775	7 748
160	"УКООПСІЛКА"	5 007	0	121 194	56 588	408	19 127	408	64 606	16 068	3 432	456
161	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	34 150	0	99 388	61 816	10 017	15 626	7 567	37 571	7 475	2 204	348
162	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	47 173	24 373	41 363	23 344	1	1 744	1	18 019	5 139	491	239
163	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	29 999	0	56 481	19 103	779	7 511	779	37 378	2 347	1 202	49
164	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0	0	83 341	38 855	840	28 047	840	44 485	19 689	8 079	708
165	ПРОФІН БАНК	18 898	0	62 101	22 980	4 377	11 315	4 377	39 122	2 332	11 146	465
166	ФІНАНС БАНК	0	0	7 813	5 093	160	5 093	160	2 720	846	511	119
167	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	8 008	0	49 093	11 528	2 962	11 528	2 962	37 566	21 095	14 198	2 240
168	БАНК "ФАМІЛЬНИЙ"	9 525	9 380	31 615	23 887	16 282	18 255	10 651	7 729	6 149	6 290	4 710
169	"КОНКОРД"	0	0	24 272	2 460	1	2 365	1	21 812	739	906	259
170	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0	0	36 857	28 210	1 450	27 196	1 450	8 647	2 674	5 408	724
171	БАНК "ВЕЛЕС"	1 000	1 000	14 630	4 214	165	4 214	165	10 416	1 699	2 216	1 699
172	"ЦЕНТР"	0	0	21 026	13 148	5	8 748	5	7 878	5 680	1 572	892
173	БАНК "АЛЬЯНС"	0	0	18 371	2 209	439	1 154	439	16 163	6 396	57	15
174	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	0	0	5 985	2 605	0	2 605	0	3 380	3 380	0	0
175	АЛЬПАРІ БАНК	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
176	БАНК "МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	0	0	8	0	0	0	0	8	0	8	0

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	0	0	0	0	311	20	2993	3 110	12 323	0	644 580	141 115
	0	0	0	46	0	8 848	5 701	13	0	0	228 444	10 066
	0	0	0	0	0	0	849	1 591	0	0	453 945	348 441
	0	0	0	0	231	150	7 300	837	23 599	0	546 262	220 913
	0	0	0	0	0	382	175	1 399	0	0	586 303	356 539
	0	0	0	0	0	3 689	79 096	369	12 260	0	591 764	203 113
	0	0	0	1	106	0	763	1 598	0	0	397 944	18 424
	41 908	36 742	0	0	66	191	427	2 250	34 176	0	573 385	222 776
	84	84	0	57	8 098	475	759	517	37 675	0	550 601	235 933
	0	0	51 611	0	0	1 805	1 200	1 941	17 090	0	504 219	164 745
	0	0	0	11 714	0	13 825	31 572	14 979	52 702	0	342 214	63 419
	0	0	0	28	0	263	1 051	280	20 554	0	530 419	87 168
	0	0	0	0	0	7	2 543	914	109 081	0	535 142	82 287
	1 600	1 600	0	0	1 163	8 078	309	631	50 413	0	320 264	14 463
	0	0	0	0	27	0	38 500	269	0	0	271 586	38 408
	0	0	381	0	80	2	24 016	817	0	0	273 280	80 772
	0	0	0	0	11 238	56	63 345	298	0	0	402 960	25 898
	0	0	0	0	611	237	6 142	1 182	0	0	357 275	126 963
	0	0	0	0	36	0	211 812	1 071	0	0	417 233	321 412
	0	0	242	0	188	0	126	1 636	12 104	0	412 344	58 248
	0	0	0	0	0	56	117 644	801	14 118	0	395 553	303 814
	0	0	0	0	1 444	190	6 274	3 136	20 273	0	386 105	178 928
	0	0	0	0	10 675	0	480	569	30 002	0	412 944	127 088
	0	0	0	234	0	0	400	655	0	0	354 739	78 071
	38 795	26 228	0	0	0	3	11	484	60 492	0	354 490	81 837
	0	0	0	210	81	0	474	3 406	63 930	0	403 289	134 042
	0	0	0	90	0	7 732	662	624	0	0	346 169	66 330
	0	0	0	313	0	28	8 145	855	27 096	0	359 721	152 179
	0	0	0	0	1 705	11	416	46	54 470	0	379 452	197 381
	594	0	0	241	0	0	706	359	0	0	338 099	180 023
	0	0	0	0	6 482	69	137	422	34 235	0	352 234	247 797
	0	0	0	0	0	1	291	372	1 510	0	305 357	68 386
	0	0	0	663	0	20	494	338	44 165	0	313 954	177 175
	0	0	0	122	0	52	130 545	95	35 278	0	315 442	62 454
	0	0	0	0	0	1	3 707	575	46 984	0	313 940	67 705
	0	0	117	0	0	0	12	820	0	0	244 434	162 718
	0	0	0	0	0	111	169	380	0	0	171 462	30 743
	0	0	4 500	0	50	20	589	524	47 232	0	258 484	144 587
	0	0	0	0	0	0	21 306	1 041	36 966	0	253 783	23 769
	0	0	0	1 863	0	9	4 916	1 022	0	0	208 539	34 630
	0	0	0	5	54	0	3 327	161	0	0	136 028	10 868
	0	0	0	0	0	161	104	1 743	0	0	136 498	51 093
	0	0	0	0	0	193	265	1 599	11 480	0	149 776	34 545
	0	0	0	99	36	608	218	371	0	0	140 790	17 583
	0	0	0	0	554	0	652	393	0	0	127 801	16 549
	0	0	0	0	0	0	45	220	40 910	0	174 713	17 497
	0	0	0	0	0	0	24	498	63 042	0	152 100	29 530
	0	0	0	0	0	0	30	452	23 766	0	110 727	20 892
	0	0	0	1 320	0	200	874	888	0	0	86 622	20 529
	0	0	67	0	0	36	556	1 220	0	0	82 878	6 900
	0	0	0	160	3	0	20	415	0	0	8 411	1 005
	0	0	0	0	0	90	186	1 187	15 827	0	74 392	39 889
	0	0	0	0	0	0	3 857	292	45 648	0	90 937	68 664
	0	0	0	0	523	25	99	248	8 000	0	33 167	752
	0	0	0	0	9	173	1 587	279	19 600	0	58 506	5 019
	0	0	0	0	586	796	2 913	23	7 148	0	27 096	2 864
	0	0	0	0	0	78	196	845	0	0	22 145	5 684
	0	0	0	0	41	58	650	86	57 254	0	76 461	6 835
	0	0	0	0	0	240	0	1 755	33 279	0	41 259	3 380
	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0	33	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0

Прибутки і збитки банків України

№ п/п	Назва банку	Процентні доходи	Процентні витрати	Чистий процентний дохід / (чисті процентні витрати)	Комісійні доходи	Комісійні витрати	Результат від операцій із цінними паперами в торговому портфелі банку	Результат від операцій із хеджування справедливої вартості	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів ¹	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	Результат від операцій з іноземною валютою	Результат від переоцінки іноземної валюти	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Група I (кількість банків у групі – 15)													
1	ПРИВАТБАНК	10 509 294	-6 243 313	4 265 981	1 581 624	-578 738	-1	0	0	815	-64 996	-37 703	0
2	ОЩАДБАНК	5 414 796	-2 722 164	2 692 633	683 494	-128 957	0	0	0	105 368	32 753	-8 281	0
3	УКРЕКСІМБАНК	4 394 092	-2 476 159	1 917 933	299 173	-54 582	0	0	0	23 595	81 507	-29 306	0
4	ДЕЛЬТА БАНК	1 828 822	-2 024 820	-195 998	1 369 253	-52 095	0	0	-6 237	-15 961	-8 053	-26 462	0
5	РАЙФФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	2 890 427	-1 091 550	1 798 877	788 905	-97 473	8 364	0	9 021	119 606	61 636	-24 411	0
6	УКРСОЦБАНК	2 053 194	-1 108 454	944 740	380 300	-71 714	7 004	0	-97 784	696	37 469	-10 145	0
7	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 991 986	-1 398 675	593 311	185 050	-19 632	0	0	30 752	-645	74 037	1 040	0
8	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	1 601 282	-809 239	792 043	166 228	-45 245	6 889	0	-22 433	-195	161 803	-2 832	0
9	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	1 743 564	-912 726	830 838	326 466	-106 154	-948	0	-4 324	-1 760	57 406	-8 534	1 278
10	АЛЬФА-БАНК	1 871 433	-1 100 972	770 461	241 863	-19 420	251	0	-64 142	-4 150	44 141	4 405	0
11	ВТБ БАНК	1 983 884	-1 048 950	934 934	210 676	-21 336	31 336	0	7 310	0	39 208	-9 114	0
12	"НАДРА"	934 778	-826 223	108 556	131 014	-18 349	0	0	0	1 738	95 033	22 353	0
13	УКРСІББАНК	1 378 311	-678 702	699 609	361 059	-64 089	-21 463	0	-3 470	1 384	26 473	-3 580	0
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	1 037 511	-871 541	165 970	187 856	-20 062	108 052	0	1 099	0	63 361	-4 975	0
15	УКРГАЗБАНК	1 069 200	-639 735	429 465	83 304	-13 357	11	0	0	33 163	52 112	-23 732	0
Група II (кількість банків у групі – 20)													
16	ОТП БАНК	1 373 623	-454 836	918 787	195 711	-33 810	0	0	-1 429	8 444	28 159	-1 749	0
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	850 346	-621 723	228 623	97 698	-10 359	0	0	8 325	0	-73 861	14 031	0
18	ВІЕЙБІ БАНК	785 062	-744 607	40 455	98 683	-12 285	4 993	0	20 558	319	733	5 870	0
19	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	763 030	-370 354	392 677	174 532	-37 767	0	0	24 689	0	33 681	4 978	0
20	"ПІВДЕННИЙ"	497 555	-297 550	200 005	119 482	-25 939	0	0	0	-544	-8 451	86	0
21	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	872 376	-502 696	369 680	15 658	-3 127	75 230	0	-47 992	0	643	-35 413	0
22	БАНК "ФОРУМ"	211 393	-424 269	-212 875	46 398	-8 795	80	0	-7 991	-28	1 752	1 074	0
23	ІМЕКСБАНК	766 068	-528 493	237 575	63 751	-3 081	0	0	10 161	0	3 699	228	0
24	ІНГ БАНК УКРАЇНА	371 969	-32 881	339 088	38 073	-108 552	40 609	0	-2 065	0	35 075	-10 687	0
25	РОДОВІД БАНК	63 489	-130 840	-67 352	3 938	-326	0	0	0	0	222	-3 351	0
26	"ХРЕЩАТИК"	411 648	-377 663	33 984	68 007	-8 747	0	0	44 469	2 424	21 774	9 261	0
27	УНІВЕРСАЛ БАНК	348 531	-178 250	170 281	22 995	-4 167	2 471	0	-2 694	1 848	6 576	-3 131	0
28	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	385 056	-302 122	82 934	50 283	-8 495	0	0	0	0	17 444	-3 034	0
29	КРЕДИТПРОМБАНК	470 055	-515 345	-45 290	43 683	-5 324	0	0	26 590	-27 950	-37 413	1 058	0
30	БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	344 449	-342 268	2 182	37 786	-3 594	0	0	0	22 062	51 454	-2 531	0
31	БАНК "3/4"	89 776	-49 302	40 474	1 803	-514	7 040	0	-29 709	-1 710	55 153	232	0
32	ФІДОКОМБАНК	346 262	-169 683	176 579	63 719	-21 674	-77	0	-9 903	-4 333	-27 863	-1 556	0
33	БТА БАНК	113 347	-90 157	23 191	9 077	-1 503	0	0	0	21	11 031	-5 888	0
34	УНКРЕДИТ БАНК	223 967	-74 734	149 233	44 065	-16 767	-1 538	0	0	0	1 516	4 608	0
35	ПРАВЕКС-БАНК	234 304	-179 207	55 097	90 667	-6 274	0	0	0	21	13 231	1 575	0
Група III (кількість банків у групі – 24)													
36	ЗЛАТОБАНК	386 187	-268 999	117 189	24 429	-4 747	0	0	0	0	2 874	-4 328	0
37	ПІВДЕНКОМБАНК	305 824	-259 159	46 665	31 333	-3 038	0	0	0	6 586	6 750	-440	0
38	ФІДОБАНК	142 766	-95 541	47 224	28 486	-3 471	0	0	0	31 406	7 147	-2 659	0
39	СІТІБАНК	194 534	-24 121	170 413	19 215	-5 560	13 713	0	44 678	4 287	71 889	683	0
40	УКРІНБАНК	304 979	-265 080	39 899	35 101	-7 164	0	0	0	282	7 307	672	0
41	МЕГАБАНК	241 943	-176 106	65 837	68 365	-2 885	0	0	-188	4	2 802	-487	0
42	УКРБІЗНЕСБАНК	279 395	-199 295	80 100	29 831	-4 505	0	0	1 015	515	1 812	-868	0
43	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	302 447	-203 283	99 165	24 988	-4 426	8	0	47	0	9 965	-1 651	0
44	"СОЮЗ"	245 164	-135 795	109 368	34 827	-4 313	2 926	0	3 698	-107	10 644	-344	0
45	ДІВІ БАНК	375 286	-171 151	204 135	8 633	-598	0	0	60 861	0	7 517	4	0
46	ТЕРРА БАНК	177 200	-167 354	9 847	80 535	-3 596	7 739	0	0	175	-6 422	790	0
47	ПЛАТИНУМ БАНК	761 193	-318 058	443 135	7 745	-11 683	0	0	0	0	941	-796	0
48	АКТАБАНК	148 191	-128 608	19 582	68 294	-30 212	0	0	27 911	-590	29 114	-5 040	0

¹ Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки через прибутки або збитки.

за станом на 01.07.2013 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

Доходи / (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів ²	Витрати / (доходи), які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань ³	Відрахування до резерву під знецінення кредитів та коштів в інших банках	Відрахування до резерву під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	Відрахування до резервів за зобов'язаннями	Інші операційні доходи	Адміністративні та інші операційні витрати	Частка в прибутку / (збитку) асоційованих компаній	Прибуток / (збиток) до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток / (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	Прибуток / (збиток)
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
0	0	-714 161	-21 429	1	0	7 626	27 148	-2 951 703	0	1 514 465	-131 894	0	1 382 571
0	0	-1 164 078	-20 108	-145 606	0	22 874	28 811	-1 603 427	0	495 475	-201 449	0	294 026
0	0	-1 494 956	-8 659	-22 264	18	-4 641	40 400	-599 780	0	148 440	-61 200	0	87 240
0	0	-211 569	3 825	0	0	-96 107	169 144	-791 428	0	138 312	-1 849	0	136 462
0	0	-560 459	-3 108	0	0	6 444	90 294	-1 579 567	0	618 129	-96 267	0	521 863
0	0	-318 265	-6 366	-10 331	0	-14 685	75 357	-861 405	0	54 871	-48 379	0	6 492
-2 667	0	-2 961 459	-10 120	-252	0	25 394	19 534	-597 129	0	-2 662 787	0	1 758	-2 661 029
-13 983	0	-217 256	-3 061	0	0	31 137	4 874	-562 704	0	295 264	-29 436	0	265 827
0	0	-500 460	10 816	40 984	0	-5 647	28 513	-465 138	0	203 336	-44 172	0	159 164
-74	0	-524 064	2 057	-870	0	9 634	235 644	-674 698	0	21 038	-12 212	0	8 826
0	0	-432 991	-342	2 227	0	-132	49 699	-572 291	0	239 184	0	0	239 184
0	0	100 088	-27 102	0	0	15 152	36 202	-459 311	0	5 373	-4 515	0	858
0	0	-186 735	-2 349	0	0	7 168	208 907	-989 241	0	33 671	-15 520	0	18 152
0	0	-17 689	-1 601	0	-37	14 642	6 951	-501 303	0	2 264	0	0	2 264
0	0	333 931	-32 486	7 336	0	466	7 321	-342 535	0	534 998	-6 831	0	528 167
0	0	-486 591	-9 867	20 204	0	-27 049	75 109	-674 141	0	11 779	0	0	11 779
0	0	-28 109	42	0	0	191	5 189	-237 311	0	4 458	0	0	4 458
0	0	23 193	585	0	0	0	64 479	-179 767	0	67 816	-67 438	0	378
0	0	-32 670	165	0	0	-7 897	3 642	-323 432	0	232 597	-55 900	0	176 697
1 175	0	-59 058	-171	-41	0	-392	8 930	-207 479	0	27 604	-6 000	0	21 604
0	0	-115 996	-1 244	0	0	181	328	-257 552	0	396	-14	0	383
0	0	351 257	-2 015	-918	0	-11 516	9 244	-279 827	0	-114 160	5	0	-114 155
0	0	-176 394	-2 304	0	0	0	2 148	-127 172	0	8 610	-2 209	0	6 401
0	0	-133 760	0	0	0	-4 074	1 439	-68 857	0	126 288	-22 719	0	103 568
0	0	26 128	68 211	-135	0	0	11 039	-45 821	0	-7 447	0	0	-7 447
0	0	-10 287	840	0	0	-33	1 835	-160 910	0	2 618	0	0	2 618
0	0	36 424	-5 077	0	0	919	5 836	-182 607	0	49 673	-26 097	0	23 576
1 219	11	22 310	-913	0	0	-136	2 969	-163 786	0	806	0	0	806
0	0	62 578	-814	4 894	0	336	50 437	-628 904	0	-556 118	0	0	-556 118
0	0	2 581	-27	0	0	67	12 499	-121 351	0	1 127	0	0	1 127
0	0	-3 415	-1 879	0	0	-13	44	-9 671	0	57 836	52 012	0	109 848
0	0	30 951	-689	703	0	-186	20 207	-222 491	0	3 385	0	0	3 385
0	177 672	-166 745	-825	0	0	219	54 074	-92 031	0	8 293	0	0	8 293
0	0	24 894	1 808	0	0	-8 479	1 868	-99 337	0	101 870	-22 042	0	79 828
-349	8	-12 195	-559	0	0	-713	8 063	-268 347	0	-119 774	-2 690	0	-122 464
0	0	-59 118	-89	0	0	-1 520	1 193	-75 102	0	781	-145	0	636
0	0	13 999	23	171	0	3 231	2 621	-103 630	0	4 270	-551	0	3 719
0	0	14 390	-622	14 709	0	25	2 317	-128 179	0	10 773	0	0	10 773
0	0	12 844	-146	0	0	138	3 250	-46 626	0	288 777	-37 742	0	251 036
0	0	485	-23	0	0	722	6 261	-81 379	0	2 164	0	0	2 164
0	0	-27 234	-206	-338	0	-70	4 601	-103 545	0	6 657	-1 151	0	5 505
0	0	13 841	2 589	-7 310	65	-7 368	1 431	-83 526	0	27 621	-6 689	0	20 932
0	0	-2 899	-40	0	0	1	6 907	-115 224	0	16 841	-7 133	0	9 708
0	0	-84 484	0	-3 359	0	686	1 662	-68 405	0	2 799	-1 025	0	1 774
0	0	-257 725	0	0	0	387	83	-20 322	0	2 977	0	0	2 977
0	0	14 058	-1 664	-36	0	-1 185	2 230	-101 431	0	1 038	-311	0	727
0	0	-246 972	-1 054	0	0	62	177 954	-352 264	0	17 068	0	0	17 068
0	0	975	69	0	0	129	1 535	-111 533	0	235	-94	0	141

² Доходи / (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова.

³ Витрати / (доходи), які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
49	КРЕДОБАНК	213 366	-140 558	72 807	72 265	-5 384	0	0	-739	3 561	4 239	-256	0
50	АВАНТ-БАНК	99 720	-95 135	4 586	30 161	-1 360	0	0	0	-183	3 330	-626	0
51	МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	199 270	-181 424	17 847	89 359	-1 292	0	0	0	9 654	9 488	-5 465	0
52	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	214 315	-135 158	79 158	10 404	-1 458	0	0	-5 954	1 897	3 802	1 162	0
53	ДІАМАНТБАНК	188 196	-147 774	40 421	36 364	-3 905	-180	0	0	1 186	-5 947	7 580	0
54	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	165 813	-69 906	95 908	18 359	-565	0	0	3 695	6	1 788	-449	0
55	ІНДУСТРІАЛБАНК	178 588	-113 639	64 948	12 863	-4 008	0	0	7 917	0	-180	-2 949	0
56	ЄВРОГАЗБАНК	138 341	-117 793	20 548	21 627	-765	31 810	0	-29 016	0	-550	416	0
57	ПІРЕУС БАНК МКБ	134 644	-60 703	73 941	15 358	-2 410	0	0	145	231	-577	65	0
58	МАРФІН БАНК	141 670	-83 650	58 019	45 164	-7 030	665	0	220	97	5 156	-3 526	0
59	ОМЕГА БАНК	145 921	-56 021	89 900	3 488	-449	-28	0	-9	0	-46 852	-15	0
Група IV (кількість банків у групі – 117)													
60	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	569 412	-233 369	336 043	83 522	-13 852	0	0	0	0	-9 895	413	0
61	АКТИВ-БАНК	177 495	-139 986	37 509	8 117	-1 321	0	0	-873	0	3 526	-855	0
62	ЕКСПОБАНК	61 497	-87 935	-26 437	10 304	-1 178	6 276	0	2 544	0	1 028	-1 785	0
63	БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	185 964	-140 621	45 343	9 538	-177	0	0	-3 210	12	979	573	0
64	ТАСКОМБАНК	160 164	-103 630	56 534	14 412	-1 351	0	0	0	-1 106	10 700	-646	0
65	БМ БАНК	96 282	-88 905	7 377	16 619	-1 566	25 316	0	10 248	-1	-9 819	-523	0
66	БАНК КІПРУ	136 466	-58 255	78 212	8 926	-630	1 243	0	3 802	277	-2 189	306	0
67	ФОРТУНА-БАНК	191 661	-114 447	77 214	6 982	-965	0	0	-729	0	-5 188	3 629	0
68	ЕКСПРЕС-БАНК	165 640	-96 132	69 508	66 598	-3 159	292	0	-325	0	2 673	-1 949	0
69	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	129 863	-97 021	32 842	8 748	-737	-74	0	-75	0	1 227	777	0
70	ПРОКРЕДИТ БАНК	176 713	-69 164	107 548	40 622	-4 073	0	0	118	0	4 938	-76	0
71	ІДЕЯ БАНК	247 287	-172 556	74 731	98 900	-1 265	0	0	0	1 082	932	90	0
72	ФІНБАНК	118 691	-104 201	14 489	12 644	-4 549	0	0	0	0	1 582	984	0
73	"КІЇВ"	103 645	-74 630	29 015	4 744	-1 026	0	0	-383	-37	-1 999	-65	0
74	ФОЛЬКСБАНК	124 063	-55 833	68 229	17 618	-1 093	0	0	0	305	2 932	-704	0
75	БАНК "ПЕРШИЙ"	128 755	-91 073	37 682	11 662	-1 814	-1 986	0	-550	683	-3 261	-79	0
76	ЕНЕРГОБАНК	119 346	-82 880	36 466	15 540	-1 534	0	0	-8 898	0	3 514	211	0
77	БАНК "ВОСТОК"	103 413	-63 703	39 710	14 830	-2 705	0	0	2 500	0	1 958	-1 089	0
78	БАНК "ДЕМАРК"	110 899	-87 884	23 015	7 163	-102	0	0	0	0	2 098	-975	0
79	АКЦЕНТ-БАНК	185 775	-81 646	104 129	40 719	-2 909	0	0	0	0	5 714	-121	0
80	БАНК "КАМБІО"	112 718	-86 042	26 676	8 364	-876	0	0	0	94	440	-352	0
81	БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	119 886	-90 316	29 571	63 606	-2 220	661	0	0	0	3 687	-142	0
82	АСТРА БАНК	129 087	-44 229	84 858	8 690	-1 040	0	0	5	674	1 188	-1 389	0
83	"АРКАДА"	83 733	-77 324	6 409	37 732	-44	0	0	0	0	501	-35	0
84	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	17 124	-711	16 412	7 550	-1 061	0	0	0	6 202	705	26	0
85	БАНК "МЕРКУРІЙ"	101 752	-99 240	2 512	5 008	-6 722	-31 841	0	61 695	0	311	-68	0
86	ЮНЕКС БАНК	111 834	-65 472	46 362	7 270	-1 662	0	0	-3 886	0	1 177	-2 570	0
87	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	94 064	-19 832	74 231	5 144	-1 022	0	0	0	224	7 461	-41	0
88	"КАПІТАЛ"	64 286	-81 586	-17 300	23 367	-7 111	-18	0	496	0	167	-863	0
89	"ТК КРЕДИТ"	64 120	-48 984	15 136	8 628	-6 682	0	0	0	0	-2 982	17	0
90	ЄВРОБАНК	59 228	-60 823	-1 595	6 854	-624	0	0	4 449	987	-1 175	-25	0
91	ФІНРОСТБАНК	80 620	-74 223	6 398	21 120	-5 354	0	0	0	0	1 451	-320	0
92	МІСТО БАНК	113 375	-48 811	64 564	6 277	-400	0	0	-492	-1 700	965	772	0
93	БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	70 166	-64 200	5 967	15 775	-1 358	-52	0	0	-49	409	-65	0
94	ІНТЕГРАЛ-БАНК	48 859	-30 355	18 504	16 102	-3 333	0	0	10 386	0	-93 144	47 035	0
95	РЕАЛ БАНК	88 660	-65 248	23 412	25 723	-6 567	0	0	0	-306	5 768	0	0
96	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	83 113	-43 150	39 963	11 438	-1 759	-4 611	0	-355	0	3 746	-420	0
97	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	46 725	-26 168	20 557	13 098	-1 703	0	0	0	5	2 080	-229	0
98	АВТОКРАЗБАНК	92 122	-73 501	18 621	8 389	-2 114	-266	0	0	89	81	-58	0
99	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	94 183	-81 315	12 868	6 288	-881	0	0	0	0	674	226	0
100	"ГЛОБУС"	75 945	-39 662	36 283	3 878	-1 216	6 217	0	2 331	0	-2 365	751	0
101	УКРГАЗПРОМБАНК	60 974	-43 198	17 776	8 319	-1 028	0	0	946	0	1 430	-836	0
102	ПОЛТАВА-БАНК	72 655	-50 862	21 793	21 959	-1 388	0	0	0	4	6 564	-275	0
103	"ДАНІЕЛЬ"	58 109	-50 027	8 082	1 568	-275	10 092	0	-2 787	2 001	-2 096	-278	490
104	"ПОРТО-ФРАНКО"	44 068	-33 853	10 215	3 505	-718	0	0	0	0	118	-146	0
105	"ПРЕМІУМ"	47 930	-13 181	34 750	6 036	-2 593	0	0	0	0	-380	202	0
106	"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	18 571	-9 324	9 246	152	-93	0	0	0	-451	81	2 407	0
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	50 447	-34 001	16 445	16 553	-2 870	6	0	0	182	451	-660	0
108	БАНК "МОРСЬКИЙ"	34 288	-33 983	305	5 771	-232	0	0	0	0	352	-211	0
109	"ЛЬВІВ"	50 326	-42 618	7 708	6 221	-484	1 074	0	0	0	425	-337	0
110	РАДИКАЛ БАНК	53 985	-36 440	17 545	9 435	-1 067	-1 139	0	1 241	-3	2 934	-174	0
111	КОМІНВЕСТБАНК	30 265	-26 628	3 637	15 408	-760	0	0	0	0	1 999	-180	0
112	ПРОМЕКОНОМБАНК	83 323	-58 993	24 330	1 078	-207	182	0	0	1	2 417	13	0

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	0	0	-64 472	-4 958	-538	0	-348	12 436	-165 649	0	-77 034	-790	0	-77 824
	0	0	-349	-1 452	100	0	-29	103	-33 359	0	921	-547	0	374
	0	0	-24 662	-3 539	50	0	-106	25 189	-92 919	0	23 605	-167	0	23 438
	0	0	-17 167	-1 948	10 363	0	-288	3 921	-49 996	0	33 895	-6 688	0	27 207
	0	0	6 444	1 891	-636	0	-3 307	1 971	-81 231	0	651	0	0	651
	0	0	-47 950	148	215	0	0	594	-36 304	0	35 446	435	0	35 881
	-70	0	-11 098	340	616	0	28 434	10 139	-87 148	0	19 805	-3 763	0	16 042
	0	0	2 909	-2 108	0	0	-587	167	-42 901	0	1 549	-591	0	958
	0	0	-9 109	189	0	0	0	2 482	-110 883	0	-30 567	2 100	0	-28 467
	378	15	4 259	-136	11	1 106	-33	3 831	-108 632	0	-438	1 726	0	1 289
	0	0	-319 036	-2 783	0	0	252	13 915	-87 013	0	-348 630	0	0	-348 630
	0	0	-174 870	-6 550	0	0	0	39 614	-240 746	0	13 680	-4 286	0	9 394
	0	0	-4 647	-88	0	0	-139	1 487	-42 074	0	643	-276	0	367
	0	0	36 561	-934	0	0	13	2 137	-27 226	0	1 304	0	0	1 304
	0	0	-27 058	0	182	0	89	2 574	-24 165	0	4 679	-912	0	3 767
	0	0	-12 147	-195	0	-6 608	-141	32 497	-52 744	0	39 206	-1 676	0	37 530
	0	0	-30 530	5 605	0	0	5 406	624	-71 449	0	-42 694	0	0	-42 694
	0	0	4 271	-7 953	0	0	16	2 133	-86 258	0	2 156	-1 831	0	324
	0	0	-52 974	-664	0	0	-202	1 365	-18 564	0	9 903	1	0	9 904
	0	0	13 374	-42	405	0	-6 721	2 715	-138 639	0	4 730	44	0	4 774
	0	0	3 067	0	-713	0	-4 437	146	-39 778	0	994	0	0	994
	0	0	6 541	-947	0	0	3 115	5 499	-131 775	0	31 510	-9 961	0	21 549
	0	0	-89 308	-2 335	10	0	-20	10 204	-88 562	0	4 459	-1 666	0	2 793
	0	0	7 740	-20	29	0	-2	1 525	-38 781	0	-4 358	0	0	-4 358
	0	0	-26 440	5 751	2	0	680	3 868	-48 393	0	-34 282	21 145	0	-13 137
	0	0	-16 587	-55	0	0	212	23 626	-58 686	0	35 798	-7 092	0	28 706
	0	0	-4 950	-17	0	0	736	1 579	-37 677	0	2 008	-1 564	0	445
	0	0	5 943	317	0	0	-110	3 516	-54 180	0	784	0	0	784
	0	0	-2 795	-93	0	0	224	461	-47 169	0	5 832	-1 404	0	4 428
	0	0	-5 671	-122	0	0	-1 038	663	-24 328	0	704	0	0	704
	0	0	-31 773	-13	0	0	11	409	-110 689	0	5 477	-3 166	0	2 311
	0	0	-2 518	-501	0	0	236	650	-31 882	0	331	-32	0	299
	0	0	12 918	-8 968	0	0	-2 827	1 716	-96 455	0	1 546	-650	0	896
	-1 946	0	-12 119	0	0	0	118	1 542	-76 799	0	3 781	-1 011	0	2 771
	0	0	7 722	-796	0	0	4 779	3 005	-54 261	0	5 013	-1 221	0	3 792
	0	0	1 666	98	0	0	13 671	204	-14 516	0	30 959	-4 691	0	26 268
	0	0	4 213	-135	0	0	0	604	-34 502	0	1 075	-383	0	691
	0	0	-6 236	-39	0	0	0	653	-39 245	0	1 824	-3	0	1 821
	0	0	51 102	0	3 281	0	-8 571	1 822	-19 427	0	114 204	0	0	114 204
	0	0	16 588	-415	0	3	3	2 242	-15 917	0	1 243	-670	0	573
	0	0	-3 570	-4	5 055	0	0	235	-12 918	0	2 917	-894	0	2 023
	-174	426	-699	47	7 271	0	-51	4 893	-20 268	0	317	-150	0	168
	0	0	2 426	-65	-75	0	-91	163	-24 365	0	1 289	-184	0	1 104
	0	0	-2 642	-4	0	0	-933	1 044	-21 164	0	46 288	-97	0	46 191
	-52	0	13 030	-43	0	0	-61	2 676	-34 977	0	1 200	-8	0	1 191
	0	0	6 652	21 295	0	0	3	444	-22 543	0	1 402	-392	0	1 010
	0	0	-18 123	0	-3 679	0	-736	4 490	-27 537	0	2 445	-1 273	0	1 172
	0	0	-9 796	-5	0	0	-146	681	-32 422	0	6 314	-1 150	0	5 164
	0	0	6 207	119	0	0	0	1 052	-35 587	0	5 599	-221	0	5 379
	0	0	2 704	-41	619	0	0	298	-32 695	0	-4 373	5 925	0	1 552
	0	0	-87	-71	-624	0	0	401	-18 320	0	474	-1 075	0	-601
	0	0	-21 296	0	0	0	-599	717	-20 082	0	4 621	-309	0	4 312
	0	0	4 322	151	0	0	2	240	-30 775	0	546	0	0	546
	0	0	-1 520	-1 197	38	0	733	563	-33 299	0	13 974	-2 441	0	11 533
	0	0	-4 385	-104	-45	0	83	11 235	-23 168	0	411	-92	0	319
	0	0	3 272	8	0	0	3	864	-14 534	0	2 586	-220	0	2 366
	0	0	76 783	-65	0	0	-1 062	4 029	-105 412	0	12 287	-92	0	12 195
	0	0	-2 570	-1 381	0	0	32	1	-7 246	0	179	-51	0	128
	0	0	2 681	-373	1 980	0	-419	634	-31 669	0	2 940	0	0	2 940
	0	0	3 958	1	0	0	-75	5 482	-15 010	0	343	0	0	343
	0	0	8 647	-25	0	0	65	348	-22 919	0	723	0	0	723
	0	0	-2 473	-248	0	0	-256	167	-25 498	0	463	0	0	463
	0	0	753	65	0	0	140	253	-21 014	0	301	-115	0	186
	0	0	-2 681	0	0	0	19	63	-24 465	0	750	-379	0	371

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
113	АПЕКС-БАНК	48 755	-28 290	20 464	1 548	-166	650	0	-75	0	-7 503	3 323	0
114	КЛАСИКБАНК	31 043	-15 094	15 949	2 569	-2 387	0	0	0	0	2 701	190	0
115	ЗАХІДНОМБАНК	27 335	-21 807	5 528	1 602	-231	0	0	0	0	62	501	0
116	МЕТАБАНК	49 847	-36 491	13 355	15 847	-414	0	0	314	200	1 088	-202	0
117	УНІКОМБАНК	30 304	-4 004	26 300	1 629	-25	0	0	0	0	52	-1	0
118	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	34 701	-1 838	32 863	2 982	-17	0	0	-8 015	-21	1 079	-121	0
119	БАНК "ГРАНТ"	51 568	-39 625	11 942	9 458	-399	0	0	0	0	741	-356	0
120	ЄВРОПРОМБАНК	50 606	-29 876	20 730	1 927	-279	0	0	0	0	578	67	0
121	БАНК КОНТРАКТ	26 880	-29 233	-2 353	14 831	-2 162	507	0	17	0	1 659	-1 300	0
122	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	59 771	-7 237	52 535	537	-62	0	0	0	0	2 059	128	0
123	АКОРДБАНК	36 683	-23 478	13 205	3 996	-391	152	0	-213	0	737	-174	0
124	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	38 003	-28 771	9 232	8 272	-469	0	0	-759	0	985	-805	0
125	АГРОКОМБАНК	25 856	-19 202	6 654	5 900	-827	6 622	0	2 453	172	-251	50	0
126	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	52 852	-10 188	42 664	67 792	-4 873	0	0	0	0	182	-12	0
127	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	22 149	-25 906	-3 757	7 406	-656	0	0	0	0	520	0	0
128	"НОВИЙ"	27 711	-31 737	-4 026	6 426	-1 055	0	0	34	0	1 039	-477	0
129	"АКСІОМА"	51 985	-14 906	37 079	7 346	-715	646	0	0	0	708	-111	0
130	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	59 366	-9 639	49 727	7 954	-621	0	0	0	0	2 311	-249	0
131	БАНК "ЮНІСОН"	5 817	-740	5 077	3 294	-180	0	0	1 036	-202	6 386	3	0
132	УКРКОМУНБАНК	18 105	-14 556	3 548	14 769	-3 070	0	0	0	0	377	-88	0
133	БАНК "БОГУСЛАВ"	40 442	-19 967	20 475	3 623	-517	0	0	0	2	48	0	0
134	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	16 280	-9 818	6 462	4 112	-696	1 150	0	-2 945	0	5 761	-1 992	0
135	"СТАНДАРТ"	31 549	-21 684	9 865	4 813	-39	0	0	-623	2	737	1	0
136	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	10 917	-5 456	5 461	5 025	-947	0	0	0	0	660	-1 459	0
137	ЛЕГБАНК	23 637	-18 592	5 045	2 566	-292	0	0	-51	5 257	905	-186	0
138	ПОЛКОМБАНК	23 592	-15 815	7 778	3 207	-67	0	0	-8	0	544	-177	0
139	АСВІО БАНК	33 225	-20 068	13 156	316	-55	0	0	61	0	145	6	0
140	БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	29 982	-19 119	10 864	712	-28	0	0	0	0	988	0	0
141	ІНТЕРБАНК	26 490	-12 974	13 516	95	-5	0	0	0	0	29	236	0
142	"СТОЛИЧНИЙ"	38 522	-21 302	17 220	3 868	-132	0	0	0	16	-26	13	0
143	ІНВЕСТБАНК	26 292	-17 584	8 708	3 467	-264	-5	0	0	0	208	-107	0
144	БАНК "ТРАСТ"	19 083	-20 321	-1 238	24 472	-230	0	0	-669	0	190	-24	-31
145	БАНК "СІЧ"	22 577	-10 750	11 827	1 397	-274	0	0	0	-235	-23	-741	0
146	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	16 812	-10 229	6 584	1 352	-232	0	0	0	0	154	-22	0
147	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	27 625	-16 485	11 140	7 135	-3 775	0	0	-35	0	1 411	-73	0
148	КРЕДИТВЕСТ БАНК	19 722	-6 668	13 054	2 785	-385	0	0	2 196	0	1 470	-138	0
149	ПРАЙМ-БАНК	13 273	-6 406	6 868	6 608	-2 080	0	0	0	0	-404	-63	0
150	РЕГІОН-БАНК	23 741	-15 533	8 209	3 932	-146	0	0	1	699	227	-77	0
151	ОКСІ БАНК	22 078	-10 826	11 252	3 123	-505	509	0	-338	0	199	-323	0
152	МЕЛІОР БАНК	22 017	-9 286	12 731	8 566	-3 061	0	0	0	0	270	-171	0
153	АРТЕМ-БАНК	12 171	-9 961	2 210	1 417	-246	0	0	-19	0	1 037	-268	0
154	ГРІН БАНК	12 715	-5 677	7 038	2 327	-1 151	0	0	0	5 157	1 071	-41	0
155	МОТОР-БАНК	18 866	-7 465	11 401	6 151	-4 894	0	0	0	170	37	-67	0
156	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	17 712	-4 537	13 175	1 259	-308	0	0	-10	0	10	-1	0
157	РАДАБАНК	13 151	-7 519	5 632	3 108	-780	0	0	-17	0	394	-64	0
158	ФІНЕКСБАНК	10 763	-2 949	7 814	3 324	-675	0	0	0	0	242	-61	0
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	13 674	-4 576	9 097	3 720	-51	0	0	-67	0	-8	22	0
160	"УКООПСПІЛКА"	16 065	-9 973	6 092	1 679	-70	0	0	-93	0	157	-283	0
161	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	15 029	-8 768	6 261	1 288	-44	0	0	-15	0	230	-210	0
162	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	16 404	-9 170	7 234	244	-8	0	0	0	0	5	-7	0
163	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	11 143	-8 571	2 573	1 494	-71	0	0	0	0	136	0	0
164	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	17 543	-2 953	14 590	1 649	-1 005	550	0	0	0	11	71	0
165	ПРОФІН БАНК	12 777	-2 678	10 098	1 252	-282	0	0	0	0	138	7	0
166	ФІНАНС БАНК	10 603	-1 020	9 583	441	-9	0	0	0	395	1 069	-6	0
167	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	15 944	-3 883	12 061	4 673	-941	0	0	0	0	-90	88	0
168	БАНК "ФАМІЛЬНИЙ"	6 345	-2 753	3 593	2 631	-1 935	0	0	0	0	1	-2	0
169	"КОНКОРД"	16 483	-5 101	11 382	232	-39	0	0	0	0	7	-1	0
170	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4 823	-892	3 931	2 927	-117	105	0	0	0	59	-8	0
171	БАНК "ВЕЛЕС"	9 522	-1 013	8 508	3 611	-2 186	0	0	0	0	35	-5	0
172	"ЦЕНТР"	10 411	-406	10 004	556	-60	0	0	605	0	90	-19	0
173	БАНК "АЛЬЯНС"	7 701	-3 733	3 968	196	-15	0	0	0	0	223	-14	0
174	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	4 902	-1 515	3 387	132	-15	0	0	-7	0	245	-48	0
175	АЛЬПАРІ БАНК	2 373	0	2 373	0	-3	0	0	0	0	0	0	0
176	БАНК "МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	13	0	13	0	-1	0	0	0	0	0	0	0

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	0	0	-704	13	0	0	-389	108	-12 058	0	5 211	0	0	5 211
	0	0	-13 799	-10	0	0	597	4	-5 224	0	590	-1	0	588
	0	0	-1 064	-55	0	0	0	8 366	-14 690	0	19	0	0	19
	0	0	1 374	-820	1	0	0	919	-29 430	0	2 232	0	0	2 232
	0	0	14 382	-33 813	0	0	0	5	-3 121	0	5 408	-79	0	5 328
	0	0	0	-321	0	0	0	9	-20 169	0	8 271	-4 276	0	3 995
	0	0	-278	-6	0	0	-142	571	-20 630	0	902	-526	0	376
	0	0	-7 807	-5	0	0	-382	42	-13 191	0	1 682	-412	0	1 270
	0	0	-2 961	6 274	0	0	-222	2 530	-16 534	0	285	-150	0	135
	-128	-55	-50 190	-6	0	2 327	16 068	77	-7 368	0	15 922	-110	0	15 812
	0	0	-41	-10	0	0	-33	155	-16 764	0	619	6	0	625
	0	0	-614	-17	0	0	-474	449	-15 158	0	642	-96	0	546
	0	0	-1 395	10	0	0	-313	688	-19 212	0	552	0	0	552
	0	0	9 436	-778	0	0	-7 721	124 138	-171 421	0	59 405	-4 180	0	55 225
	0	0	54	0	0	0	0	10 219	-13 100	0	686	-1	0	685
	0	0	2 335	270	0	0	-3	7 596	-14 592	0	-2 453	-27	0	-2 479
	0	0	-39 483	-1	-158	0	-56	168	-4 566	0	857	0	0	857
	0	0	-46 864	7	0	0	0	157	-6 887	0	5 535	-33	0	5 503
	24	0	-6 899	-1	0	-3 181	-2	15 187	-20 380	0	162	0	0	162
	0	0	29	37	0	0	-52	771	-16 319	0	3	0	0	3
	0	0	-9 999	-10	1 599	0	0	67	-14 442	0	844	-185	0	659
	0	0	2 849	849	0	0	0	804	-13 150	0	3 206	0	0	3 206
	0	0	2 167	0	-3	0	0	41	-16 898	0	62	0	0	62
	0	0	1 899	-612	0	0	-56	16	-9 121	0	865	0	0	865
	0	0	381	-25	-146	0	-87	642	-13 551	0	458	0	0	458
	0	0	1 652	-233	0	0	125	665	-13 307	0	177	18	0	195
	-991	0	-5 971	1	0	0	0	40	-6 302	0	407	141	0	548
	0	0	1 778	0	0	0	-3	5	-14 114	0	202	-24	0	179
	0	0	-289	-248	-7 751	0	0	34	-4 878	0	741	-420	0	320
	0	0	-4 072	0	0	0	-7 732	18	-8 787	0	387	-181	0	205
	0	0	471	10	0	0	32	527	-9 638	0	3 407	-709	0	2 698
	0	0	-8 137	217	0	0	-7	11 922	-26 450	0	17	3	0	20
	0	0	1 123	-39	0	0	0	268	-12 340	0	962	-241	0	721
	0	0	-2 162	0	6	0	-53	798	-5 894	0	529	-114	0	415
	0	0	-3 034	1	0	0	6	145	-12 697	0	224	-146	0	78
	0	0	11	7	0	0	-6	187	-10 366	0	8 816	-663	0	8 152
	0	0	-1 368	-9	0	0	-52	42	-6 951	0	2 590	-659	0	1 931
	0	0	287	2	0	0	0	171	-12 622	0	681	-112	0	569
	0	0	162	3	0	0	4	644	-14 196	0	534	-328	0	205
	0	0	-12 271	0	143	0	-111	56	-6 079	0	72	-16	0	56
	0	0	161	-2	0	0	-19	2 971	-6 631	0	613	-1	0	612
	0	0	-4 401	3	0	0	0	27	-6 572	0	3 457	-3	0	3 454
	0	0	-663	-7	-67	923	0	65	-10 604	0	2 446	-1 863	0	583
	0	0	-10 394	1	-5	0	0	278	-5 577	0	-1 572	-4	0	-1 576
	0	0	3 103	-46	0	0	-126	89	-10 317	0	976	-167	0	809
	0	0	1 310	-2	0	0	-127	149	-11 734	0	239	0	0	239
	0	0	-36	-2	0	0	-535	130	-11 142	0	1 128	-99	0	1 029
	0	0	632	-6	0	0	18	30	-10 619	0	-2 463	0	0	-2 463
	0	0	-1 482	0	0	0	110	1	-4 847	0	1 293	-149	0	1 144
	0	0	-1 980	17	0	0	0	18	-5 249	0	274	0	0	274
	0	0	628	0	-7	0	0	312	-4 949	0	116	-83	0	33
	-39	0	-2 109	-17	0	0	-200	277	-10 951	0	2 828	-1 333	0	1 495
	0	0	50	-1	0	0	-6	1 051	-17 168	0	-4 860	0	0	-4 860
	0	0	-3 578	0	0	0	11	444	-7 737	0	612	-210	0	402
	0	0	884	-54	0	0	-67	40	-16 146	0	449	-362	0	87
	0	0	406	-590	0	0	0	1 647	-5 737	0	12	-1	0	11
	0	0	-11 705	-1	-4	0	-12	3 343	-2 424	0	778	0	0	778
	0	0	1 818	0	0	0	-109	236	-7 531	0	1 309	-295	0	1 014
	0	0	6 373	0	-1 551	0	-699	111	-3 516	0	10 681	-254	0	10 427
	0	0	914	0	0	0	-70	80	-7 411	0	4 689	0	0	4 689
	0	0	-2 139	-1	0	0	-58	55	-2 031	0	185	0	0	185
	0	0	735	28	0	0	0	225	-4 563	0	118	0	0	118
	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 522	0	847	0	0	847
	0	0	-1 160	0	0	0	0	0	-328	0	-1 476	0	0	-1 476

Структура власного капіталу банків України за станом на 01.07.2013 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Емісійні різниці	Незарестровані внески до статутного капіталу	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Резервні та інші фонди банку	Резерви переоцінки	Усього власного капіталу	Усього зобов'язань та власного капіталу
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Група I (кількість банків у групі – 15)									
1	ПРИВАТБАНК	14 897 555	19 709	1 454 524	1 426 490	1 326 567	608 701	19 733 546	190 924 454
2	ОЩАДБАНК	15 537 900	0	291 732	1 015 784	157 187	1 066 783	18 069 387	95 624 096
3	УКРЕКСІМБАНК	16 446 818	0	0	354 645	146 233	1 035 898	17 983 593	91 626 500
4	ДЕЛЬТА БАНК	2 327 000	0	0	136 462	665 497	45 661	3 174 620	47 615 666
5	РАЙФАЙЗЕН БАНК "АВАЛЬ"	3 002 775	3 033 306	0	-308 376	280 318	1 029 491	7 037 514	44 929 442
6	УКРСОЦБАНК	1 814 515	1 654 429	0	-27 318	2 171 942	2 084 353	7 697 922	38 344 797
7	ПРОМІНВЕСТБАНК	5 280 919	18 861	2 867 600	-5 018 884	0	2 089 968	5 238 465	37 337 175
8	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	3 392 461	270 558	0	-1 212 841	768 862	159 528	3 378 567	32 721 835
9	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	3 294 492	101 660	0	-378 787	663 481	703 699	4 384 545	32 442 086
10	АЛЬФА-БАНК	4 639 121	6	0	-907 885	280 934	171 658	4 183 835	29 633 590
11	ВТБ БАНК	5 415 784	0	0	-1 942 844	15 791	151 985	3 640 716	29 522 755
12	"НАДРА"	3 890 363	638 910	0	-688 211	100	189 622	4 030 784	27 859 611
13	УКРСИББАНК	1 774 333	811 260	0	18 553	33 009	7 692	2 644 848	27 374 585
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	2 300 000	0	0	-247 951	0	33 745	2 085 794	23 613 922
15	УКРГАЗБАНК	10 000 000	135 942	0	-6 083 989	125 616	223 572	4 401 142	20 811 879
Група II (кількість банків у групі – 20)									
16	ОТП БАНК	2 868 191	2 754	0	11 779	358 273	0	3 240 997	19 919 833
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	2 524 140	0	0	11 736	58 712	336 962	2 931 550	18 055 446
18	ВІЕЙБІ БАНК	2 348 619	430 119	700 000	-1 658 985	16 129	64 507	1 900 389	16 208 905
19	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	1 222 929	0	0	-10 655	261 341	-2 232	1 471 383	12 875 723
20	"ПІВДЕННИЙ"	956 894	335 564	0	112 328	130 516	128 419	1 663 722	10 992 088
21	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 850 000	0	0	383	58 961	0	1 909 343	10 463 105
22	БАНК "ФОРУМ"	5 934 619	0	0	-4 707 453	38 638	102 340	1 368 143	10 321 129
23	ІМЕКСБАНК	1 290 000	0	0	6 401	88 347	3 795	1 388 543	10 024 058
24	ІНГ БАНК УКРАЇНА	731 298	0	0	545 778	394 955	0	1 672 031	9 691 199
25	РОДОВІД БАНК	12 359 299	535 524	0	-9 897 262	573 038	124 298	3 694 896	8 967 983
26	"ХРЕЩАТИК"	828 828	0	0	-205 799	51 655	25 973	700 657	8 355 282
27	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 162 672	887 485	0	-1 457 175	27 986	-5 273	615 694	7 569 492
28	БАНК "КРЕДИТ ДНІПРО"	315 000	0	0	806	189 968	90 873	596 647	7 080 354
29	КРЕДИТПРОМБАНК	2 635 938	200 462	0	-1 259 362	0	-31 665	1 545 373	6 675 769
30	БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	416 080	0	69 000	-110 718	44 055	83 990	502 407	6 657 877
31	БАНК "3/4"	350 000	0	0	176 564	88 164	5 398	620 125	6 447 364
32	ФІДОКОМБАНК	1 380 500	1 130 000	0	-1 117 176	3 529	3 310	1 400 162	6 329 680
33	БТА БАНК	1 500 000	3	0	24 260	0	29 235	1 553 498	5 701 614
34	УНІКРЕДИТ БАНК	653 508	2 018	0	222 410	160 279	32	1 038 246	5 217 413
35	ПРАВЕКС-БАНК	949 170	1 521 216	0	-1 669 426	1 332	236 493	1 038 785	4 992 423
Група III (кількість банків у групі – 24)									
36	ЗЛАТОБАНК	352 500	0	100 000	3 368	3 617	0	459 486	6 877 635
37	ПІВДЕНКОМБАНК	300 000	0	0	3 719	71 951	8 434	384 105	6 492 320
38	ФІДОБАНК	675 689	2	520 000	-323 988	4 860	278 320	1 154 882	6 477 205
39	СІТБАНК	66 500	253 091	0	704 561	119 334	29 425	1 172 910	6 154 653
40	УКРІНБАНК	305 000	12	0	2 065	30 281	240 130	577 488	5 615 174
41	МЕГАБАНК	500 000	138	0	5 505	105 321	50 990	661 955	5 101 959
42	УКРБІЗНЕСБАНК	284 160	11 436	0	20 932	82 459	47 574	446 562	4 874 817
43	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	310 000	0	412 000	61 965	2 727	0	786 691	4 846 732
44	"СОЮЗ"	336 000	0	0	1 774	7 171	-2 090	342 855	4 823 236
45	ДІВІ БАНК	590 000	0	0	7 438	235	0	597 673	4 815 946
46	ТЕРРА БАНК	557 141	0	0	2 389	7 724	2 303	569 558	4 722 948
47	ПЛАТИНУМ БАНК	380 567	0	0	12 113	9 092	0	401 772	4 446 237

1	2	3	4	5	6	7	8	9
48 АКТАБАНК	400 000	12	0	141	17 746	0	417 900	4 377 800
49 КРЕДОБАНК	1 918 969	38	0	-1 548 257	40 176	161 180	572 106	4 160 029
50 АВАНТ-БАНК	320 000	0	0	1 374	1 100	1 678	324 152	3 636 168
51 МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	195 890	0	0	23 438	7 201	6 812	233 341	3 556 719
52 УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	500 000	9 540	0	67 207	46 652	5 613	629 012	3 515 759
53 ДІАМАНТБАНК	210 000	0	0	651	64 627	0	275 278	3 496 826
54 "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	439 693	0	0	35 881	83 346	50 428	609 347	3 447 499
55 ІНДУСТРІАЛБАНК	607 798	8 022	0	52 429	138 890	4 129	811 267	3 292 260
56 ЄВРОГАЗБАНК	270 000	0	0	958	9 763	0	280 721	3 254 899
57 ПІРЕУС БАНК МКБ	1 627 792	0	0	-1 140 382	50 285	18 603	556 299	3 067 378
58 МАРФІН БАНК	435 000	80 212	0	1 289	81 381	28 534	626 416	2 931 685
59 ОМЕГА БАНК	5 440 928	0	310 000	-5 611 304	750	62	140 435	1 479 599
Група IV (кількість банків у групі – 117)								
60 БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	183 000	0	100 000	5 282	0	0	288 282	3 616 325
61 АКТИВ-БАНК	312 750	0	0	125 467	107 245	65	545 527	3 180 741
62 ЕКСПОБАНК	404 231	0	0	-188 551	9 185	93 453	318 319	3 074 364
63 БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	161 000	0	0	3 767	52 783	-191	217 359	2 809 618
64 ТАСКОМБАНК	220 000	11	0	88 985	3 373	24 737	337 105	2 638 320
65 БМ БАНК	579 668	0	196 730	-382 661	5 383	-2	399 118	2 618 287
66 БАНК КІПРУ	700 644	41	0	-28 448	52 738	11 742	736 715	2 590 208
67 ФОРТУНА-БАНК	215 000	0	0	9 904	43 901	158 743	427 548	2 541 497
68 ЕКСПРЕС-БАНК	248 768	0	0	74 803	82 976	40 443	446 990	2 508 196
69 БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	250 000	0	0	994	34 388	0	285 382	2 416 828
70 ПРОКРЕДИТ БАНК	298 333	778	0	-913	0	0	298 198	2 412 565
71 ІДЕЯ БАНК	160 000	17 420	47 970	2 793	55 544	34 308	318 034	2 405 438
72 ФІНБАНК	135 050	44	0	-10 771	13 770	36 996	175 089	2 366 195
73 "КИЇВ"	3 567 544	847	0	-3 479 062	370 413	309 281	769 023	2 300 099
74 ФОЛЬКСБАНК	420 000	42 864	0	-70 086	28 757	86 112	507 647	2 264 771
75 БАНК "ПЕРШИЙ"	265 000	0	0	445	15 811	18 544	299 801	2 229 874
76 ЕНЕРГОБАНК	359 037	33	0	-109 749	28 209	24 556	302 086	2 183 106
77 БАНК "ВОСТОК"	307 350	0	0	56 871	2 703	0	366 923	2 137 851
78 БАНК "ДЕМАРК"	176 000	393	0	704	32 851	5 871	215 820	2 087 104
79 АКЦЕНТ-БАНК	125 560	41	0	30 496	30 602	5 111	191 810	2 059 673
80 БАНК "КАМБІО"	111 467	0	62 961	299	696	32 555	207 979	1 958 324
81 БАНК "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	113 961	54 132	0	-112 874	39 233	0	94 452	1 885 712
82 АСТРА БАНК	1 050 000	0	0	120 027	6 810	-174	1 176 664	1 850 575
83 "АРКАДА"	220 445	13	0	47 483	46 155	0	314 097	1 822 151
84 ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	228 666	0	0	-9 513	3 682	4 752	227 587	1 815 153
85 БАНК "МЕРКУРІЙ"	141 500	0	6	5 177	13 224	61 942	221 849	1 788 072
86 ЮНЕКС БАНК	292 000	4 161	0	14 223	1 305	32 582	344 271	1 786 850
87 КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	505 000	0	0	113 337	569	-5 022	613 884	1 767 756
88 "КАПІТАЛ"	194 079	1 049	0	-9 703	6 718	363	192 507	1 737 188
89 "ТК КРЕДИТ"	151 829	5	0	1 158	17 237	19	170 248	1 630 573
90 ЄВРОБАНК	126 670	0	0	1 326	82	1 791	129 869	1 616 291
91 ФІНРОСТБАНК	120 000	0	0	1 104	11 622	0	132 726	1 548 669
92 МІСТО БАНК	299 980	1 056	0	-39 228	31 057	63 596	356 461	1 547 132
93 БАНК "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	169 651	0	0	-37 073	2 484	14 087	149 149	1 540 231
94 ІНТЕГРАЛ-БАНК	160 000	14	0	1 010	29 678	0	190 702	1 517 558
95 РЕАЛ БАНК	150 000	80 000	0	1 379	22 676	2 108	256 163	1 515 651
96 МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	110 080	0	0	5 241	1 148	4	116 473	1 480 333
97 БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	319 475	124	0	-212 407	42 727	3 027	152 946	1 429 442
98 АВТОКРАЗБАНК	155 000	1 525	16 000	-2 399	23	12 260	182 409	1 425 572
99 "УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	143 000	0	0	27 318	62 317	0	232 635	1 372 412
100 "ГЛОБУС"	160 000	0	0	56 924	5 556	0	222 479	1 364 812
101 УКРГАЗПРОМБАНК	82 800	0	41 400	7 180	19 256	9 046	159 682	1 269 890
102 ПОЛТАВА-БАНК	70 500	60	0	11 533	81 589	80 021	243 703	1 265 761
103 "ДАНІЕЛЬ"	120 412	0	0	319	44 067	0	164 799	1 191 347
104 "ПОРТО-ФРАНКО"	120 054	0	0	3 583	7 885	90	131 611	1 093 977
105 "ПРЕМІУМ"	260 000	0	0	6 218	7 895	0	274 113	1 057 904
106 "ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	125 000	0	0	156	0	0	125 156	1 046 384
107 ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	230 000	17 924	0	2 940	4 243	232	255 339	1 024 855
108 БАНК "МОРСЬКИЙ"	145 962	12 510	0	-24 141	629	16 256	151 217	978 656
109 "ЛЬВІВ"	237 905	230	7 500	-153 656	9 936	38 137	140 052	974 648
110 РАДИКАЛ БАНК	120 000	0	0	2 542	109	-514	122 137	970 891
111 КОМІНВЕСТБАНК	115 000	0	0	186	10 118	3 463	128 767	918 943
112 ПРОМЕКОНОМБАНК	122 395	0	0	-11 604	33	997	111 821	891 830
113 АПЕКС-БАНК	190 000	0	0	5 211	1 133	-6	196 337	833 921

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
114	КЛАСИКБАНК	220 000	0	0	588	4 727	12 836	238 151	808 331
115	ЗАХІДІНКОМБАНК	174 319	0	0	-95 722	138 098	17 610	234 304	807 912
116	МЕТАБАНК	107 349	1 612	0	2 261	7 312	6 426	124 960	769 540
117	УНІКОМБАНК	460 564	0	0	31 892	3 982	0	496 439	724 883
118	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	250 000	0	0	17 297	700	-191	267 806	721 751
119	БАНК "ГРАНТ"	120 000	0	0	753	18 626	35 288	174 667	720 929
120	ЄВРОПРОМБАНК	120 000	0	0	1 270	6 649	0	127 918	714 221
121	БАНК КОНТРАКТ	86 000	0	0	135	10 991	23 698	120 824	712 588
122	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	247 526	7 000	0	15 812	26 478	14	296 830	694 774
123	АКОРДБАНК	91 753	0	0	2 465	1 244	-88	95 374	668 759
124	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	60 023	0	0	546	8 870	24 295	93 734	644 335
125	АГРОКОМБАНК	102 454	1	0	1 155	9 813	17 903	131 325	635 544
126	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	201 400	0	0	82 903	5 214	0	289 517	631 731
127	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	51 356	0	0	685	11 541	37 218	100 799	631 218
128	"НОВИЙ"	150 000	0	0	-59 283	0	2 319	93 035	628 177
129	"АКСІОМА"	266 000	0	0	857	8 696	0	275 553	595 816
130	БАНК "РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ"	300 000	0	0	5 503	1 483	0	306 985	578 571
131	БАНК "ЮНІСОН"	123 331	0	157 462	162	0	-74	280 880	554 160
132	УКРКОМУНБАНК	105 800	0	0	5	7 943	36 766	150 514	553 475
133	БАНК "БОГУСЛАВ"	180 000	0	0	6 634	5 630	-963	191 301	548 577
134	БАНК "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	85 320	0	0	32 798	7 940	125	126 183	543 417
135	"СТАНДАРТ"	125 000	0	0	2 894	149	-94	127 949	540 293
136	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	131 000	0	0	865	5 218	406	137 490	533 043
137	ЛЕГБАНК	111 500	0	0	458	26 237	6 733	144 928	531 033
138	ПОЛІКОМБАНК	49 500	0	0	2 414	18 950	41 373	112 236	525 180
139	АСВІО БАНК	104 000	27	0	2 180	20 156	0	126 364	481 103
140	БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	120 000	0	0	179	104	0	120 283	474 773
141	ІНТЕРБАНК	36 050	0	0	320	33 145	309	69 825	473 113
142	"СТОЛИЧНИЙ"	121 335	91	0	204	3 494	5	125 130	471 299
143	ІНВЕСТБАНК	74 130	0	0	8 743	13 657	7 777	104 307	464 028
144	БАНК "ТРАСТ"	69 000	0	0	20	426	12 351	81 797	461 249
145	БАНК "СІЧ"	120 000	0	0	2 231	79	-329	121 982	460 080
146	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	53 250	0	0	8 571	23 002	6 226	91 049	443 282
147	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	130 000	0	0	78	31	0	130 109	435 466
148	КРЕДИТВЕСТ БАНК	88 045	2 902	0	8 152	16 626	0	115 726	429 680
149	ПРАЙМ-БАНК	61 100	3 920	0	1 931	16 109	10 836	93 896	409 337
150	РЕГІОН-БАНК	56 481	12	0	7 931	14 253	7 180	85 858	399 798
151	ОКСІ БАНК	117 200	0	0	4 780	5 339	0	127 319	371 753
152	МЕЛІОР БАНК	190 000	0	0	56	229	0	190 285	361 746
153	АРТЕМ-БАНК	86 000	0	0	612	8 343	212	95 167	353 651
154	ГРІН БАНК	76 650	7	0	3 549	12 048	0	92 254	346 037
155	МОТОР-БАНК	120 000	0	0	583	2 546	282	123 411	331 950
156	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	153 000	0	0	15 857	7 744	13 394	189 995	326 023
157	РАДАБАНК	120 000	0	0	1 359	17 635	1 068	140 061	276 559
158	ФІНЕКСБАНК	122 474	0	0	-2 522	0	0	119 952	269 727
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	120 005	0	0	3 225	1 660	30	124 919	265 710
160	"УКООСПІЛКА"	72 626	0	0	-2 463	8 188	57 289	135 642	263 442
161	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	80 056	0	0	1 471	3 281	0	84 808	259 520
162	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	63 000	0	0	274	5 466	0	68 740	220 840
163	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	95 221	0	0	33	5 193	7 464	107 910	218 637
164	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	106 000	609	7 208	2 658	14 040	0	130 515	217 136
165	ПРОФІН БАНК	121 442	5 535	0	-19 755	13 361	6 891	127 475	210 353
166	ФІНАНС БАНК	176 000	5 765	0	-961	20 795	-496	201 103	209 514
167	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	112 417	0	0	1 021	3 375	5 834	122 647	197 038
168	БАНК "ФАМІЛЬНИЙ"	66 600	0	0	11	3 545	14 299	84 456	175 393
169	"КОНКОРД"	120 000	0	10 000	778	6 510	0	137 288	170 456
170	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	95 544	0	0	6 315	4 999	0	106 859	165 364
171	БАНК "ВЕЛЕС"	105 000	5 247	0	10 427	8 297	3 065	132 035	159 132
172	"ЦЕНТР"	120 000	0	0	8 110	872	0	128 982	151 127
173	БАНК "АЛЬЯНС"	64 779	0	0	185	7 430	0	72 394	148 855
174	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	118 000	0	0	-40 788	3 981	0	81 192	122 451
175	АЛЬПАРІ БАНК	122 000	0	0	408	0	0	122 408	122 441
176	БАНК "МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	121 000	0	0	-1 476	0	0	119 524	119 531

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Інформація з першоджерел

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у липні 2013 р.¹

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса	Банківська ліцензія:	
						номер	дата видачі
м. Київ і Київська область							
публічне акціонерне товариство "Державний ощадний банк України"	ПАТ	15 829 632 000	31.12.1991 р.	4	м. Київ, вул. Госпітальна, 12-г	148	05.10.2011 р.
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ФІДОБАНК"	ПАТ	935 688 819	02.10.1991 р.	11	м. Київ, вул. Червоноармійська, 10	4	13.07.2012 р.
Публічне акціонерне товариство "Банк "Фінанси та Кредит"	ПАТ	2 300 000 000	30.10.1991 р.	63	м. Київ, вул. Артема, 60	28	06.10.2011 р.
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	ПАТ	252 500 000	28.08.2006 р.	310	м. Київ, вул. Володимирська, 101	232	14.10.2011 р.
Публічне акціонерне товариство "ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ГАЗОВИЙ БАНК"	ПАТ	270 000 000	17.10.2006 р.	312	м. Київ, просп. Московський, 16	233	07.11.2011 р.
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЗЛАТОБАНК"	ПАТ	452 500 000	16.05.2008 р.	323	м. Київ, вул. Б.Хмельницького, 17/52	244	27.10.2011 р.
Дніпропетровська область							
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"	ПАТ	16 352 079 225	19.03.1992 р.	92	м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 50	22	05.10.2011 р.
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "КОНКОРД"	ПАТ	130 000 000	07.08.2006 р.	308	м. Дніпропетровськ, вул. Артема, 94	230	07.11.2011 р.
Львівська область							
Публічне акціонерне товариство "Ідея Банк"	ПАТ	180 500 000	22.10.1991 р.	46	м. Львів, вул. Валова, 11	96	04.11.2011 р.
Харківська область							
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	ПАТ	131 768 000	18.08.1993 р.	193	м. Харків, просп. Леніна, 36	83	24.10.2011 р.

Банки, включені до Державного реєстру банків у липні 2013 р.¹

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса	Банківська ліцензія:	
						номер	дата видачі
м. Київ і Київська область							
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БАНК АВАНГАРД"	ПАТ	122 000 000	05.07.2013 р.	346	м. Київ, вул. Прорізна, 8	269	05.07.2013 р.

¹ "Перелік банків України, включених до Державного реєстру банків" опубліковано у "Віснику НБУ" № 8, 2013 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації, ліцензування та реорганізації банків Національного банку України Олена Сілецька.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за липень 2013 року)*

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	532.2673	16	434 LYD	100 лівійських динарів	629.7668
2	986 BRL	100 бразильських реалів	359.9802	17	484 MXN	100 мексиканських нових песо	60.3888
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	194.8134	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	55.3915
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	6.9087	19	554 NZD	100 новозеландських доларів	622.2405
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.7998	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.0819
6	981 GEL	100 грузинських ларі	484.1602	21	604 PEN	100 перуанських нових сол	287.4146
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	103.0212	22	642 ROL	100 румунських лейв	233.9345
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	114.0358	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	213.1296
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	222.0093	24	760 SYP	100 сирійських фунтів	7.9739
10	356 INR	1000 індійських рупій	133.9085	25	901 TWD	100 нових тайванських доларів	26.5077
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.6510	26	972 TJS	100 таджицьких сомоні	167.7580
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.6876	27	952 XOF	1000 франків КФА	15.9316
13	417 KGS	100 киргизьких сомів	16.4523	28	152 CLP	1000 чилійських песо	15.7194
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	2805.5458	29	191 HRK	100 хорватських кун	139.5547
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	5.2881	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	639.4400

* Курс встановлено з 01.07.2013 року.

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти					
			01.07.2013 р.	02.07.2013 р.	03.07.2013 р.	04.07.2013 р.	05.07.2013 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	744.2999	734.3534	731.5770	725.4608	728.8511
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1221.0148	1216.9897	1212.7857	1219.7514	1207.0378
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	1018.8655	1018.8655	1018.8655	1018.9954	1018.9954
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0091	0.0091	0.0091	0.0091	0.0091
5	208 DKK	100 датських крон	139.6442	139.7015	139.4685	138.8396	139.1112
6	840 USD	100 доларів США	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000
7	352 ISK	100 ісландських крон	6.4564	6.4721	6.4491	6.4041	6.4175
8	124 CAD	100 канадських доларів	765.9738	759.8421	756.3600	758.0598	758.0797
9	398 KZT	100 казахстанських тенге	5.2669	5.2651	5.2627	5.2603	5.2582
10	428 LVL	100 латвійських латів	1483.6174	1483.9752	1482.7545	1475.5169	1478.5740
11	440 LTL	100 литовських літів	301.6820	301.7978	301.3348	299.9921	300.5709
12	498 MDL	100 молдовських лейв	63.9896	63.7334	63.8566	63.7497	63.7151
13	578 NOK	100 норвезьких крон	132.1720	131.9298	131.3698	130.5290	130.7891
14	985 PLN	100 польських злотих	241.1054	240.4965	240.1276	238.8592	240.8865
15	643 RUB	10 російських рублів	2.4312	2.4331	2.4260	2.4061	2.4104
16	702 SGD	100 сингапурських доларів	632.6436	630.4358	630.4222	627.3851	628.0249
17	792 TRL	100 турецьких лір	415.4957	415.1749	415.1500	409.9956	409.5060
18	795 TMM	100 туркменських манатів	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561
19	348 HUF	1000 угорських форинтів	35.3125	35.4354	35.4702	35.1266	35.0849
20	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3819	0.3813	0.3813	0.3813	0.3813
21	203 CZK	100 чеських крон	40.2336	40.1096	40.0434	39.8083	39.8392
22	752 SEK	100 шведських крон	118.9639	119.8334	119.5808	118.9455	119.1790
23	756 CHF	100 швейцарських франків	845.0817	844.4468	842.1959	843.1525	841.8325
24	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	129.9915	130.3341	130.3282	130.3746	130.4816
25	392 JPY	1000 японських єн	81.4233	80.1637	79.9853	80.3890	80.0533
26	978 EUR	100 євро	1041.6478	1042.0474	1040.4488	1035.8129	1037.8111
27	960 XDR	100 СПЗ	1201.9585	1200.7072	1199.8151	1198.0545	1198.0545

			16.07.2013 р.	17.07.2013 р.	18.07.2013 р.	19.07.2013 р.	20.07.2013 р.	21.07.2013 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	723.2609	737.0979	735.6270	732.3467	732.3467	732.3467
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1202.7861	1206.1679	1216.4288	1215.6156	1215.6156	1215.6156
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	1018.8655	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090
5	208 DKK	100 датських крон	139.4616	140.6072	140.7963	140.3354	140.3354	140.3354
6	840 USD	100 доларів США	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000
7	352 ISK	100 ісландських крон	6.4989	6.5683	6.6140	6.5916	6.5916	6.5916
8	124 CAD	100 канадських доларів	766.5457	767.7541	768.8639	767.2460	767.2460	767.2460
9	398 KZT	100 казахстанських тенге	5.2375	5.2355	5.2324	5.2303	5.2303	5.2303
10	428 LVL	100 латвійських латів	1480.2863	1492.5576	1494.6057	1489.9252	1489.9252	1489.9252
11	440 LTL	100 литовських літів	301.2191	303.6729	304.0896	303.0942	303.0942	303.0942
12	498 MDL	100 молдовських лейв	63.2378	63.2959	63.2698	63.2738	63.2738	63.2738
13	578 NOK	100 норвезьких крон	131.1372	132.8336	133.2860	133.2557	133.2557	133.2557
14	985 PLN	100 польських злотих	242.6903	246.3632	246.4118	246.2988	246.2988	246.2988
15	643 RUB	10 російських рублів	2.4502	2.4562	2.4630	2.4670	2.4670	2.4670
16	702 SGD	100 сингапурських доларів	630.6768	634.8137	632.5444	630.6638	630.6638	630.6638
17	792 TRL	100 турецьких лір	411.0379	415.5688	415.0205	416.5765	416.5765	416.5765
18	795 TMM	100 туркменських манатів	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561
19	348 HUF	1000 угорських форинтів	35.6169	35.8346	35.7312	35.4790	35.4790	35.4790
20	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3804	0.3804	0.3804	0.3804	0.3804	0.3804
21	203 CZK	100 чеських крон	39.9865	40.3899	40.4329	40.3673	40.3673	40.3673
22	752 SEK	100 шведських крон	119.0546	120.5558	121.6711	121.3895	121.3895	121.3895
23	756 CHF	100 швейцарських франків	839.1554	847.5643	850.8594	846.0174	846.0174	846.0174
24	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	130.2259	130.2851	130.2761	130.1517	130.1517	130.1517
25	392 JPY	1000 японських єн	79.5875	80.4390	80.0580	79.7534	79.7534	79.7534
26	978 EUR	100 євро	1040.0492	1048.5217	1049.9605	1046.5235	1046.5235	1046.5235
27	960 XDR	100 СПЗ	1198.0311	1202.2243	1204.1078	1202.0760	1202.0760	1202.0760

Щодо іноземних валют, України щоденно (за липень 2013 року)

Офіційний курс

	06.07.2013 р.	07.07.2013 р.	08.07.2013 р.	09.07.2013 р.	10.07.2013 р.	11.07.2013 р.	12.07.2013 р.	13.07.2013 р.	14.07.2013 р.	15.07.2013 р.
	728.8511	728.8511	732.9619	726.1227	732.7867	734.9430	736.2003	736.2003	736.2003	721.6733
	1207.0378	1207.0378	1196.6047	1192.0851	1188.0463	1190.5872	1208.2593	1208.2593	1208.2593	1207.6129
	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1018.8655
	0.0091	0.0091	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0091	0.0091	0.0091	0.0091
	139.1112	139.1112	138.0476	137.6921	137.7800	137.3140	139.7896	139.7896	139.7896	139.6881
	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000
	6.4175	6.4175	6.3669	6.3391	6.3141	6.3241	6.4522	6.4522	6.4522	6.5010
	758.0797	758.0797	759.7301	757.0579	757.9732	760.0320	768.2043	768.2043	768.2043	769.6001
	5.2582	5.2582	5.2568	5.2568	5.2506	5.2478	5.2499	5.2499	5.2499	5.2434
	1478.5740	1478.5740	1467.0725	1462.8977	1462.8612	1458.4778	1483.9267	1483.9267	1483.9267	1482.5781
	300.5709	300.5709	298.2328	297.4689	297.6309	296.6123	301.9598	301.9598	301.9598	301.7283
	63.7151	63.7151	63.5545	63.4803	63.2378	63.0671	62.8984	62.8984	62.8984	62.8939
	130.7891	130.7891	129.4861	128.9517	130.0835	130.3810	131.4929	131.4929	131.4929	131.6577
	240.8865	240.8865	240.3291	239.0885	237.5379	236.3862	240.5146	240.5146	240.5146	241.1983
	2.4104	2.4104	2.4057	2.3988	2.4160	2.4287	2.4528	2.4528	2.4528	2.4486
	628.0249	628.0249	626.7045	623.6190	625.2875	626.3489	633.4185	633.4185	633.4185	631.3986
	409.5060	409.5060	410.0909	410.4298	411.8053	410.6757	411.1388	411.1388	411.1388	406.9720
	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561
	35.0849	35.0849	34.9301	34.8737	35.0797	34.8348	35.6483	35.6483	35.6483	35.5784
	0.3813	0.3813	0.3813	0.3809	0.3809	0.3809	0.3809	0.3809	0.3809	0.3809
	39.8392	39.8392	39.7966	39.5983	39.7163	39.4980	40.2582	40.2582	40.2582	40.1452
	119.1790	119.1790	118.9596	116.8514	117.8590	118.0337	119.7642	119.7642	119.7642	119.6792
	841.8325	841.8325	833.9312	828.0397	825.2971	823.2661	839.8638	839.8638	839.8638	840.9813
	130.4816	130.4816	130.3367	130.3129	130.3955	130.2964	130.3552	130.3552	130.3552	130.2178
	80.0533	80.0533	79.8432	78.9834	79.0082	79.7371	80.4294	80.4294	80.4294	80.2935
	1037.8111	1037.8111	1029.7382	1027.1005	1027.6600	1024.1431	1042.6069	1042.6069	1042.6069	1041.8076
	1198.0545	1198.0545	1198.0545	1189.9250	1189.7922	1189.7355	1200.4223	1200.4223	1200.4223	1199.9249
	22.07.2013 р.	23.07.2013 р.	24.07.2013 р.	25.07.2013 р.	26.07.2013 р.	27.07.2013 р.	28.07.2013 р.	29.07.2013 р.	30.07.2013 р.	31.07.2013 р.
	736.6021	737.3587	738.3497	737.2417	733.4139	733.4139	733.4139	739.1017	738.4232	726.3580
	1219.7470	1225.0971	1225.6150	1227.3971	1221.7620	1221.7620	1221.7620	1230.9062	1228.4817	1224.1772
	1018.9954	1018.9954	1018.9954	1019.1253	1019.1253	1019.1253	1019.1253	1019.1253	1019.1253	1018.8655
	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090	0.0090
	140.6570	141.1065	141.2414	141.9563	141.5132	141.5132	141.5132	142.1445	142.2574	142.4285
	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000	799.3000
	6.5873	6.6239	6.6189	6.6326	6.5922	6.5922	6.5922	6.6442	6.6669	6.7084
	770.2463	772.7701	773.4783	778.2658	776.3083	776.3083	776.3083	777.1461	777.8462	779.0668
	5.2283	5.2232	5.2184	5.2157	5.2143	5.2143	5.2143	5.2153	5.2160	5.2197
	1493.1265	1498.0190	1500.2526	1507.1214	1502.1151	1502.1151	1502.1151	1508.7143	1510.0671	1511.0148
	303.7886	304.7841	305.1081	306.6360	305.6174	305.6174	305.6174	306.9601	307.1916	307.5157
	62.5822	62.6205	62.4263	62.6902	62.5749	62.5749	62.5749	62.6170	62.7069	62.7773
	133.5185	134.5211	134.7847	136.0078	134.8458	134.8458	134.8458	134.7752	134.9368	134.8819
	246.9910	249.5218	249.9531	251.6346	248.6828	248.6828	248.6828	250.1172	250.7852	251.2994
	2.4648	2.4728	2.4738	2.4711	2.4565	2.4565	2.4565	2.4491	2.4328	2.4302
	632.2231	633.2642	630.9759	631.5633	630.3679	630.3679	630.3679	632.1931	630.6761	629.3208
	415.7932	416.8747	418.1295	418.8436	415.0550	415.0550	415.0550	415.7501	415.3793	415.2484
	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561	280.4561
	35.4869	35.8006	35.7729	35.8183	35.5562	35.5562	35.5562	35.7389	35.6073	35.4995
	0.3804	0.3798	0.3798	0.3798	0.3798	0.3798	0.3798	0.3798	0.3792	0.3792
	40.4505	40.5127	40.5542	40.8312	40.6501	40.6501	40.6501	40.8460	40.9304	41.0655
	122.0627	122.9721	123.1777	123.8003	122.5807	122.5807	122.5807	123.0720	123.6041	122.3007
	848.5732	850.7343	850.4702	854.6600	853.4055	853.4055	853.4055	859.3091	860.2361	860.7946
	130.2231	130.1522	130.2342	130.2856	130.2889	130.2889	130.2889	130.3575	130.3404	130.3594
	79.6629	80.0455	79.8633	79.8456	80.0573	80.0573	80.0573	81.0052	81.6466	81.6824
	1048.9214	1052.3584	1053.4774	1058.7528	1055.2359	1055.2359	1055.2359	1059.8718	1060.6711	1061.7901
	1202.5516	1206.0810	1205.7553	1207.9182	1206.2484	1206.2484	1206.2484	1211.0606	1212.2343	1209.5468

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Акценти/

Хроніка найважливіших подій і рішень

Липень 2013 року

3 липня

Національний банк України ввів в обіг пам'ятну монету "100 років Київському науково-дослідному інституту судових експертиз" номіналом 5 гривень.

У Музеї грошей Національного банку України відбулася презентація пам'ятних монет "1025-річчя хрещення Київської Русі" номіналами 100, 20 та 5 гривень.

3 липня

В інформаційному агентстві УНІАН відбулася прес-конференція в рамках проекту Національного банку України "Підвищення рівня фінансової грамотності українців".

Тема конференції "Як і для чого заощаджують українці: результати опитування". Під час цього заходу було презентовано результати опитування стосовно тих питань у галузі фінансів, які найбільше цікавлять українських громадян. Опитування проводилося компанією GfK.

4 липня

Прийнято Закон України від 04.07.2013 р. № 399 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо повернення державного контролю та виробництва державними підприємствами документів та бланків, які потребують використання спеціальних елементів захисту".

Закон створює правові підстави щодо можливостей друку бланків документів, які потребують використання спеціальних елементів захисту, на державних підприємствах, що входять до сфери управління Національного банку України.

4 липня

З ініціатииви громадської організації "Ліга фінансового розвитку" та за інформаційної підтримки тижневика "Дзеркало тижня. Україна" відбулася публічна дискусія на тему "Банки та економіка: чи стануть у поточному році доступнішими кредити в Україні?".

Під час дискусії йшлося про перспективи кредитування вітчизняної економіки. У дискусії взяли участь представники Національного банку України, Європейського банку реконструкції та розвитку, ПАТ "Райффайзенбанк Аваль", ПАТ "Альфа-банк", ПАТ "Державний ощадний банк України", Агентства по рефінансуванню житлових кредитів та ін.

9 липня

Призначено Постійного представника Національного банку України у Верховній Раді України.

Постійним представником НБУ у Верховній Раді став Зайчук Сергій Валентинович, який до цього часу обіймав посаду генерального директора Державної інноваційної фінансово-кредитної установи.

12 липня

На численні звернення банків щодо зупинення ними фінансових операцій клієнтів, які здійснюються з використанням платіжних карток, Національний банк України надав роз'яснення з питань фінансового моніторингу.

Відповідно до статті 1074 Цивільного Кодексу України обмеження права клієнта щодо розпорядження грошовими коштами, котрі знаходяться на його рахунку, не допускається. Винятками є: 1) операції, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму та в інших випадках, визначених законом; 2) рішення суду щодо обмеження права клієнта розпоряджатися грошовими коштами.

Порядок зупинення фінансових операцій у таких випадках і строки, протягом яких здійснюються такі зупинення, визначені нормами Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) до-

ходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму" та Положення "Про здійснення банками фінансового моніторингу" (затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14.05.2003 р. № 189).

14 липня

У Львові за участі керівництва Національного банку України та представників Комерцбанку (Commerzbank AG) відбулося 14 засідання робочої групи "Банки" Українсько-німецької групи високого рівня з економічного співробітництва.

Німецькою стороною було відзначено спрямованість політики Національного банку України на стабільний розвиток банківської системи України та економіки країни в цілому. За результатами засідання сторони підтвердили прагнення та зацікавленість у подальшому розвитку українсько-німецького співробітництва в банківській сфері.

16 липня

Національний банк України надав право Північній екологічній фінансовій корпорації (НЕФКО) здійснювати платежі та розрахунки у гривнях на території України з резидентами (банками та іншими юридичними особами) на підставі договорів кредитування або гарантії, що передбачають проведення таких операцій у гривнях.

Зміни внесені Постановою Правління Національного банку України від 16.07.2013 р. № 285 "Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 22 листопада 2010 року № 504".

Національний банк України врегулював питання про відкриття НЕФКО поточного рахунку в гривнях у банках України та режим використання під час проведення операцій за кредитами, позиками та гарантіями з резидентами України в валюті України в рамках проектів, що належать до сфери дії Рамкової угоди між урядом України та Північною екологічною фінансовою корпорацією від 17 вересня 2009 року.

23 липня

Набрала чинності Постанова Правління Національного банку України від 06.06.2013 р. № 212 "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".

Постанову прийнято на виконання вимог законів України. Зокрема, внесено зміни до Інструкції "Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах" (затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492), якими визначено єдиний документ – виписку з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців – для проведення ідентифікації під час відкриття рахунку в банку.

30 липня

Національний банк України надав роз'яснення з питань, що виникають під час проведення арбітражних операцій на умовах маржинальної торгівлі через так звані форексні компанії.

Було наголошено, що право здійснювати арбітражні операції на умовах маржинальної торгівлі закріплено виключно за уповноваженими банками (постанова Правління Національного банку України від 03.08.2012 р. № 327). На сьогодні саме банки мають усе необхідне для маржинальної торгівлі на міжнародних ринках, зокрема технічне оснащення та достатню кількість кваліфікованих фахівців. Крім того, вони є найбільш прозорими установами на фінансовому ринку, механізм нагляду та контролю за якими налагоджено на високому рівні. У випадку здійснення операцій із маржинальної торгівлі на міжнародних ринках через банківські установи клієнти можуть контролювати й перевіряти рух своїх коштів через власні банківські рахунки. Саме це забезпечує людей від ризиків втрати коштів через недобросовісні дії фінансових посередників. □

На замовлення "Вісника НБУ" огляд підготовлено департаментом офіційних публікацій та інформаційного забезпечення Національного банку України.

Вимоги до оформлення статей

I. Вимоги до текстових матеріалів

1. Стаття має відповідати тематичному спрямуванню журналу.

2. Рукописи для публікації подаються:

a) електронною поштою за адресою (litvinova@bank.gov.ua) або на електронному носії у текстовому редакторі Microsoft Office Word та у двох роздрукованих екземплярах (шрифт Times New Roman Cyr, Arial Cyr);

b) паперовий варіант статті має бути надрукований на одній стороні стандартного аркуша формату А4 12 або 14 кеглем через півтора інтервали (ширина полів: ліве, верхнє і нижнє – 2.5 см, праве – 1.5 см, сторінки мають бути пронумеровані).

3. Максимальний обсяг статті – 30–35 тисяч знаків із пробілами, рекомендований обсяг – 20–25 тисяч знаків із пробілами.

4. Статті надсилаються українською мовою. Основний текст починається зі вступу, в якому має бути розкрито суть проблеми, що розглядається, основні підходи до її вирішення, запропоновані авторами, а також обґрунтовані висновки і пропозиції. Прізвища іноземних авторів, назви банків, установ та організацій, наукових праць, терміни тощо після викладу українською мовою подаються в дужках мовою оригіналу.

5. Наукові статті мають бути викладені й оформлені відповідно до вимог Постанови Президії Вищої атестаційної комісії України “Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліку ВАК України” від 15.01.2003 р. № 7-05/1. На початку статті обов’язково вказується код за Універсальною десятиковою класифікацією (УДК), а також додаються анотації і ключові слова українською та англійською мовами. В анотаціях необхідно стисло і чітко сформулювати основну тему, ціль і методи дослідження, його практичні результати, пропозиції і перспективи подальших досліджень на цю тему.

6. Цитати, таблиці, статистичні дані, цифрові показники подаються з посиланням на друковані або електронні джерела (для друкованих джерел вказується назва, місто, видавництво, рік, том, сторінка). Список використаних джерел подається наприкінці статті мовою оригіналу після слова “Література” (це також стосується назви праць, посилання на які є у тексті статті). Посилання в тексті на ту чи іншу працю позначається її порядковим номером за списком використаних джерел. Оформляти список використаних джерел необхідно відповідно до державного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”.

7. Статті подаються в структурованому вигляді: розділи, підрозділи мають бути виділені, з назвами (особливо для великих статей); головні думки автора та висновки виділяються в тексті напівжирним шрифтом, курсивом або підкресленнями.

8. Формули та розрахунки, наведені для обґрунтування та підтвердження результатів дослідження, мають бути подані у тексті статті не як вставлене зображення, а як текст, до якого можуть бути внесені правки. Тобто формули, рівняння та інші математичні обчислення необхідно набирати за допомогою текстового редактора Microsoft Office

Word – функції “Формула” Microsoft Equation.

9. До рукопису додається заява з підписами автора (авторів) про те, що надіслана праця не друкувалася і не подана для публікації до інших видань.

10. Скорочення, крім загальноприйнятих (скорочення мір, термінів, математичних величин), не допускаються.

II. Вимоги до ілюстративних матеріалів

1. До статті додаються якісна кольорова фотокартка автора або слайд, а також інші ілюстрації, придатні для скасування (непошкоджені, чіткі й якісні).

2. Якщо фотографія надається в електронному форматі, то вона повинна мати роздільну здатність не менш як 300 dpi (Photoshop – формат .tif чи .eps).

3. Графіки подаються окремим файлом у Excel.

4. До кожного графіка обов’язково подається окрема таблиця даних, на основі якої він збудований, та його паперова роздруковка в кольорі. Зведені таблиці даних не бажані.

5. Таблиці, графіки, схеми повинні бути пронумеровані і мати назву.

6. Подаючи весь матеріал у цілісному вигляді, схеми і таблиці слід додатково подавати ще й окремим файлом.

III. Персональні дані

1. До статті обов’язково додаються такі персональні дані: прізвище, ім’я та по батькові автора (авторів), місце роботи, посада, вчений ступінь та наукове звання, службова та домашня адреси, службовий та домашній телефони, ксерокопія Реєстраційного номера платника податків, присвоєного територіальною Державною податковою інспекцією Міністерства доходів і зборів України (для іногородніх – також адреса місцевої податкової інспекції). У разі, якщо автор не має Реєстраційного номера платника податків, він надає копію 1, 2, 3 і 12 сторінок паспорта. Необхідно також обов’язково поставити підпис. За згодою автора (авторів) редакція надає в статті адресу електронної пошти для зворотного зв’язку (E-mail).

2. Надаючи персональні дані, автор (автори) на окремому аркуші також дають письмову згоду на їх обробку Редакцією періодичних видань Національного банку України відповідно до Закону України “Про захист персональних даних”.

IV. Авторська винагорода

1. При наданні матеріалів на розгляд автор (автори) також на окремому аркуші мають повідомити Редакцію періодичних видань Національного банку України щодо згоди (відмови) на виплату авторської винагороди за використання твору відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права”.

V. Статті, оформлені з порушенням зазначених правил, а також рукописні матеріали до розгляду не приймаються

VI. Редакція передає статті на рецензії кваліфікованим фахівцям Національного банку та членам редколегії, а також залишає за собою право скорочувати і редагувати статті

VII. Відповідальність за точність викладених фактів несуть автори